

EDUSKUNTA
RIKSDAGEN

EUROOPAN TURVALLISUUS- JA YHTEISTYÖJÄRJESTÖN PARLAMENTAARISEN YLEISKOKOUKSEN SUOMEN VALTUUSKUNNAN KERTOMUS

ETYJ:n parlamentaarisen yleiskokouksen
toiminnasta vuonna 2017

K 9/2018 vp

EUROOPAN TURVALLISUUS- JA YHTEISTYÖJÄRJESTÖN SUOMEN VALTUUSKUNNAN KERTOMUS

ETYJ:n parlamentaarisen yleiskokouksen
toiminnasta vuonna 2017

HELSINKI 2018

ISSN 1798-4785

EUROOPAN TURVALLISUUS- JA YHTEISTYÖJÄRJESTÖN
PARLAMENTAARISEN YLEISKOKOUKSEN
Suomen valtuuskunta

Eduskunnalle

Eduskunnan työjärjestyksen 10 §:n mukaisesti Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön parlamentaarisen yleiskokouksen Suomen valtuuskunta antaa kunnioittaen eduskunnalle kertomuksen ETYJ:n parlamentaarisen yleiskokouksen toiminnasta vuoden 2017 istuntokaudella.

Helsingissä, 14. helmikuuta 2018

ETYJ:n parlamentaarisen yleiskokouksen Suomen valtuuskunnan puolesta

Aila Paloniemi

puheenjohtaja

Gunilla Carlander

sihteeri

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä.....	5
2. Valtuuskunnan toiminta	7
2.1 Pohjoismaiden ja Baltian maiden välinen yhteistyö	8
3. Yleiskokouksen emerituspuheenjohtaja Kanervan toiminta	10
4. Yleiskokouksen kokoukset ja kannanotot.....	14
4.1 Pysyvä komitea	14
4.2 Minskin istunto ja loppuasiakirja.....	14
4.2.1 Poliittis-sotilaalliseen ulottuvuuteen liittyvät päätöslauselmat	15
4.2.2 Talous- ja ympäristöulottuvuuteen liittyvät päätöslauselmat	16
4.2.3 Inhimilliseen ulottuvuuteen liittyvät päätöslauselmat	17
4.3 Teemakonferenssit.....	18
4.3.1 Konferenssi Etyjin turvallisuuspolitiikka – naisperspektiivejä 23.3.2017	18
4.3.2 Konferenssi terrorismin torjunnasta 27. - 28.3.2017.....	18
4.3.3 Lensweiler-seminaari 5. - 8.5.2017.....	19
4.3.4 Kansallisia vähemmistöjä käsittelevä konferenssi 29. - 30.5.2017	19
4.3.5 Turvallisuus Etyjin alueella – uusia haasteita, uusia tehtäviä 5.10.2017	19
4.3.6 Välimeri-foorumi 3.10.2017	20
5. Vaalitarkkailu	21
5.1 Parlamenttivaalit Armeniassa.....	22
5.2 Parlamenttivaalit Albaniassa	22
5.3 Presidentinvaalit Mongoliassa.....	23
5.4 Liittopäivävaalit Saksassa	24
5.5 Presidentinvaalit Kirgisiassa	24
LIITTEET	
1. Suomen valtuuskunta 2017	26
2. ETYJ:n jäsenvaltiot	27
3. Yleiskokouksen ja komiteoiden puheenjohtajisto, työryhmät ja erityisedustajat.....	28
4. Minskin istunnon loppuasiakirja.....	32

1. Tiivistelmä

Etyjin parlamentaarisen yleiskokouksen toiminta vuonna 2017 on noudattanut vakiomuotoaan. Yleiskokouksen sääntömääräiset kokoukset ovat talvi-istunto helmikuussa, täysistunto heinäkuussa ja syyskokoukset lokakuussa. Valtuuskuntien puheenjohtajista ja yleiskokouksen puheenjohtajistosta koostuva pysyvä komitea on kokoontunut näiden yhteydessä. Yleiskokous järjesti lisäksi kertomusvuonna Välimeri-foorumin, yhden sääntömääräisen teemakonferenssin sekä useita ylimääräisiä teemakokouksia yhteistyökumppaneiden kanssa.

Christine Muttosella (Itävalta) ei ollut vastaehdokkaita heinäkuun istunnon vaaleissa ja hän jatkoi yleiskokouksen puheenjohtajana. Uudet varapresidentit ovat Tidei (Italia), Wicker (USA), Cederfelt (Ruotsi) ja Dobre (Romania). Venäjän edustaja ei menestynyt näissä varapresidentinvaaleissa. Puheenjohtaja Muttosen prioriteetit olivat mm. Etyjin päätöstentekoelinten yhteistyön vahvistaminen, suhteiden laajentaminen muiden kansainvälisten toimijoiden kanssa, naisten aktiivisen roolin tukeminen sekä terrorismin vastaisten toimien tehostaminen. Syksyllä puheenjohtaja nimesi terrorismin ehkäisyä käsittelevän työryhmän. Työryhmää johtaa Makis Vوريدis (Kreikka); varapuheenjohtajina toimivat Crusnière (Belgia), Hudson (USA), Katsara (Georgia) ja Kovalev (Venäjä).

Muttonen joutui kuitenkin jättämään tehtävänsä, koska hän ei menestynyt Itävallan ennenaikaisissa parlamenttivaaleissa lokakuussa. Vuoden 2016 puheenjohtajavaaleissa eniten ääniä saanut ehdokas George Tsereteli (Georgia) johti yleiskokouksen toimintaa loppuvuonna.

Yleiskokouksen vuoden täysistunto Valko-Venäjän pääkaupungissa Minskissä heinäkuussa 2017 oli Valko-Venäjän kannalta menestys. Järjestelyt toimivat erinomaisesti, presidentti Lukashenko kehotti avauspuheessaan Etyjin huippukokouksen järjestämiseen ja Valko-Venäjä onnistui torjumaan kriittisen päätöslauselman oman maan poliittisesta tilanteesta. Vuosikokouksen avajaistilaisuudessa puhuivat Valko-Venäjän presidentti Aleksandr Lukashenko, Valko-Venäjän parlamentin edustajainhuoneen puhemies Vladimir Andreichenko, Etyj-puheenjohtajamaa Itävallan ulkoministeri Sebastian Kurz ja yleiskokouksen presidentti Christine Muttonen.

Istunnon loppuasiakirjan käsittely tarjosi yllättäviä käännteitä ja hyväksyminen viimeisenä istuntopäivänä ei ollut yksimielinen. Päätös jatkokäsittelyyn menevistä lisäaiheista syntyi vasta äänestyksen tuloksena. Ukrainan tekemä lisäaihe-ehdotus Ukrainan alueellisesta koskemattomuudesta äänestettiin jatkokäsittelyyn huolimatta Venäjän vastustuksesta. Pysyvä komitea hylkäsi Liettuan tekemän lisäaiheen tilanteesta Valko-Venäjällä. Aloite Itä-Euroopan tilanteesta meni jatkokäsittelyyn ja hyväksyttiin komiteatasolla, mutta hylättiin lopulta täysistunnossa tasaväkisessä loppuäänestyksessä. Suomen edustajat äänestivät tekstin puolesta. Venäjä äänesti koko Minskin loppuasiakirjaa vastaan vedoten asiakirjan sisältämiin kannanottoihin Ukrainan konfliktista ja Krimin miehityksestä.

Minskin loppuasiakirja (Minsk Declaration) koostuu kolmen komitean päätöslauselmista sekä kolmesta toista lisäaiheen päätöslauselmista.

Yleiskokouksen puheenjohtajan asettamat ad hoc -työryhmät ja erityisedustajat raportoivat toiminnastaan pysyväälle komitealle. Yleiskokouksella on vuoden 2017 lopulla yksitoista erityisedustajaa ja viisi työryhmää.

Erityisedustajista kuusi seuraa tilannetta tietyillä alueilla (Kaakkois-Eurooppa, Välimeren alue, Etelä-Kaukasus, Keski-Aasia, Itä-Eurooppa, Arktinen alue). Viiden erityisedustajan toimenkuva liittyy rajattuun tematiikkaan (tasa-arvo, rajayhteistyö, rauhanvälitys, antisemitismin, rasismin ja suvaitsemattomuuden vastaiset toimet sekä ihmiskaupan torjunta).

Vuonna 2017 yleiskokous lähetti kansanedustajavaltuuskuntia valvomaan parlamenttivaaleja Armeniassa, Albaniassa ja Saksassa. Lisäksi tarkkailtiin Mongolian ja Kirgisian presidentinvaaleja. Tarkoitus oli myös tarkkailla Serbian presidentinvaaleja, mutta koska virallinen vaalipäivä kuitenkin julistettiin vasta kuukautta ennen vaaleja, ei Etyj/ODIHR ehtinyt saada tarkkailumissiota järjestettyä.

Pohjoismaiden ja Baltian maiden valtuuskuntien tapaamiset ovat vakiintuneet ja vuonna 2017 tapaamisia järjestettiin kolme. Eduskunnan ulkoasiainvaliokunta on lausunnossaan vuoden 2016 kertomuksesta omalta osaltaan todennut yhteistyön tiivistymisen ja vakiintumisen myönteisenä asiana. Yhdessä toimien NB8 -maat voivat vahvistaa vaikutustaan järjestön laajaan toimintakenttään kuuluvissa kansainvälisissä kysymyksissä. Valtuuskunta pitää myös tärkeänä yhteydenpitoa muiden samanmielisten maiden kanssa eli sellaisten maiden, joiden kanssa Suomella on yhteisiä hankkeita muillakin kansainvälisillä foorumeilla.

Suomen valtuuskunnan toiminnassa on korostunut näkemys, että kestävä rauha ja kehitys ovat monien tekijöiden ja yhteiskunnallisten toimien summa. Etyjin arvo on sen laajapohjaisuudessa ja kokonaisvaltaisessa turvallisuuskäsityksessä. On tärkeää luoda kokonaisvaltainen käsitys siitä turvallisuusympäristöstä, jossa toimitaan sekä huomioida kolmen turvallisuusulottuvuuden vaikutukset. Turvallisuuteen liittyy aina vahvasti myös inhimillinen ulottuvuus. Valtuuskunta on kannanotoissaan korostanut, että oikeusvaltioperiaatteeseen kuuluu kansainvälisten sitoumusten, kuten Etyjin ja YK:n peruskirjojen periaatteiden kunnioittaminen. Etyjin kaikki toiminta nojaa perusarvoihin, joita ovat demokratia, oikeusvaltio ja ihmisoikeudet kuten ilmaisun- ja uskonnonvapaus. Yksi perusarvoista on alueellinen koskemattomuus, jota Krimin liittäminen Venäjän federaatioon loukkasi.

Puheenjohtaja Paloniemi on nostanut esille naisten roolin poliittisessa päätöksenteossa, ja ehdottanut naisverkoston perustamista yleiskokoukseen.

Valtuuskunta on todennut, että Etyjin, Euroopan neuvoston ja Pohjoismaiden neuvoston valtuuskuntien vuoden 2016 toimintakertomusten yhteiskuuleminen ulkoasiainvaliokunnassa huhtikuussa 2017 oli myönteinen uudistus. Valtuuskunnat kannattivat uudistetun käsittelyn jatkamista ja ehdottivat kuulemisten järjestämistä myös ajankohtaiskysymyksistä.

2. Valtuuskunnan toiminta

Vaalikauden alussa valittu valtuuskunta osallistui yleiskokouksen kolmeen sääntömääräiseen kokoukseen (talvi-istunto, täysistunto, syysistunto) sekä useisiin vaalitarkkailuihin. Valtuuskunta on pitänyt kuusi kokousta.

Ilkka Kanervan toimikausi yleiskokouksen rauhanvälityserityisedustajana jatkui ja hänet nimettiin syyskuussa yleiskokouksen terrorismin vastaiseen ad hoc -työryhmään. Kanervan toiminta on selostettu kertomuksen sivuilla 10-13.

Suomen Etyj-valtuuskunnan varajäsen Pekka Haavisto (vihr.) osallistui Etyjin yleiskokouksen ja IVY-maiden parlamentaarisen yleiskokouksen yhteiskonferenssiin maaliskuussa Pietarissa.

Osana valmistautumista yleiskokouksen istuntoon Minskissä valtuuskunta järjesti kesäkuussa asiantuntija-kuulemisen Valko-Venäjältä. Seminaariin kutsuttiin myös EN:n ja Itämeriparlamentaarikkokonferenssin Suomen valtuuskunnat, joiden toimintaan Valko-Venäjä on pyrkimässä. UM:n Itäosaston päällikkö Maimo Henriksson ja maavastuuvirkamies Inkeri Virtanen sekä UPL:n Valko-Venäjään erikoistunut vanhempi tutkija Ryhor Nizhnikau kertoivat poliittisesta tilanteesta maassa. Laura Lakso kertoi kokemuksistaan ODIHR:n pitkäaikaisvaalitarkkailijana Valko-Venäjän vaaleissa.

Minskissä valtuuskunta tapasi Suomen suurlähetystön Minskin-yhteystoimiston päällikkö Lauri Pullolan sekä Minskissä asuvia suomalaisia, valkovenäläisten kansalaisjärjestöjen ja yritysten edustajia sekä suomen kielen opiskelijoita. Valtuuskunta vieraili myös paikallisessa leipomoyrityksessä, joka käyttää suomalaista leipomoteknologiaa ja tuotteita.

Syyskokouksen yhteydessä valtuuskunta järjesti Andorrassa yhdessä Etyjin demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston ODIHR:n kanssa seminaarin *Creating more inclusive parliaments: promoting the participation of persons with disabilities*. Vammaisten oikeudet olivat yksi kärkiteemoista, kun Suomi viime vuonna toimi hallitustenvälisen Etyjin inhimillisen ulottuvuuden toimeenpanokomitean puheenjohtajana.

Seminaarin avauspuheenvuorossa Paloniemi korosti, että osallistuminen yhteiskunnalliseen päätöksentekoon on nähtävänä laajemmin kuin ainoastaan oikeutena käydä äänestämässä. Se tarkoittaa myös vaaleissa ehdolle asettumista, poliittiseen puolueeseen liittymistä ja mahdollisuutta hankkia tietoa. Kansanedustajien tulee toimia vammaisten oikeuksien puolesta puhumalla niistä ja kasvattamalla ihmisten tietoisuutta. On arvioitu, että keskimäärin 15 prosentilla väestöstä on vamman tai sairauden takia pitkäaikaisia vaikeuksia selviytyä jokapäiväisestä elämästä eli he ovat määritelmän mukaan eri tavoin vammaisia. Näin ison joukon jättäminen yhteiskunnallisen päätöksenteon ulkopuolelle on menetys koko yhteiskunnalle, Paloniemi totesi.

Kesäkuussa puheenjohtaja Paloniemi tapasi *tadžikistanilaisen naispoliitikkoryhmän* eduskunnassa. Kyseessä on Etyjin Tadžikistanin kenttämission toteuttama vierailu. Valtuuskunta koostui paikallistasolla vaikuttavista naispoliitikoista. Mukana valtuuskunnassa oli myös Etyjin kenttämission päällikkö suurlähettiläs Tuula Yrjölä. Eduskunnassa valtuuskunta tapasi myös naisverkoston edustajia. Valtuuskunta oli kiinnostunut kuulemaan erityisesti naisten poliittisesta osallistumisesta, naisten yhteistyöstä puoluerajojen yli, puolueiden gender-suunnitelmista, naisten oikeuksista ja naisnäkökulman huomioimisesta lainvalmistelussa sekä yleisesti eduskunnan tasa-arvo-asioista.

Elokuussa Paloniemi ja Kanerva tapasivat toistamiseen Etyjin Tadžikistanin kenttämission päällikkö Tuula Yrjölän eduskunnassa. Yrjölä kertoi Etyj-toimiston mandaatin pitkittyneistä neuvotteluista ja niiden taustasyistä. Etyj-toimiston uusi mandaatti astui voimaan 1.7.2017. Tadžikistanin-toimisto keskittyy muun mu-

assa rajaturvallisuuteen, terrorismin vastaiseen työhön ja ympäristönsuojeluun liittyviin kysymyksiin. Lisäksi kenttämissiolla tärkeitä prioriteetteja ovat oikeusvaltiokehityksen edistäminen, ihmisoikeustilanteen tarkkailu ja naisiin kohdistuvan väkivallan vähentäminen.

Lokakuussa valtuuskunta tapasi Etyjin ODIHR:n tarvearviointimission (Needs assesment mission, NAM) eduskunnassa. ODIHR arvioi kaikkien Etyj-jäsenmaiden sekä parlamentti- että presidentinvaalien arviointitarvetta lähettämällä arviointimission hyvissä ajoissa ennen vaaleja. Etyj on tehnyt vaalitarkkailumission tarvearviointeja Suomessa vuosien 2007, 2011 ja 2015 eduskuntavaaleja sekä vuoden 2012 presidentinvaaleja varten. Näistä ainoastaan vuoden 2011 eduskuntavaaleihin lähetettiin tekninen vaalitarkkailumissio, jonka loppupäätelmät olivat myönteisiä. Suomen 2018 presidentinvaalien arviointimissio vieraili Suomessa lokakuussa. Delegaatioon kuuluivat Ana Rusu ja Vladimir Misev. NAM-mission raportti ilmestyi 28.11.2017, ja siinä todetaan, ettei ole tarvetta lähettää tarkkailumissiota seuraamaan Suomen presidentinvaaleja tammikuussa 2018.

Sekä Paloniemi että Kanerva ovat puhuneet Etyjin toimialaan kuuluvista aiheista kokouksissa Suomessa ja ulkomailla.

Puheenjohtaja Paloniemi avasi 27.4.2017 WISE:n eli Laajan turvallisuuden verkoston vuosittaisen seminaarin. Seminaarin aiheena oli Etyj rauhanvälittäjänä. WISE syntyi vuonna 2015, kun Kansalaisjärjestöjen konfliktinehkäisyverkosto KATU ja ETY-yhdistys STETE:n tuki yhdistyivät. Verkoston tavoitteena on tuoda yhteen kansalaisjärjestöjen ja eduskuntaryhmien edustajia ja edistää keskustelua laajan turvallisuuden merkityksestä.

Seminaarissa pohdittiin Etyjin tulevaisuutta, vuoropuhelun ja luottamuksen lujittamista poliittisella tasolla ja eritoten rauhanvälityksen kehitystä. Avauspuheenvuorossaan Paloniemi peräänkuulutti vuoropuhelun tärkeyttä ja rauhan mahdollisuuksien vahvistamista epävakaa maailmantilanteessa. Hän totesi, että on panostettava enemmän vuoropuheluun eri tasoilla, sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla, sillä vuoropuhelusta on tullut yhä tärkeämpi konfliktin ehkäisyn ja ratkaisun väline.

2.1 Pohjoismaiden ja Baltian maiden välinen yhteistyö

Pohjoismaiden ja Baltian maiden valtuuskuntien tapaamiset ovat vakiintuneet ja vuonna 2017 tapaamisia järjestettiin kolme. Eduskunnan ulkoasiainvaliokunta on lausunnossaan vuoden 2016 kertomuksesta omalta osaltaan todennut yhteistyön tiivistymisen ja vakiintumisen myönteisenä asiana. Yhdessä toimien NB8 -maat voivat vahvistaa vaikutustaan järjestön laajaan toimintakenttään kuuluvissa kansainvälisissä kysymyksissä.

Vuoden ensimmäinen tapaaminen järjestettiin eduskunnassa 17.2.2017. Kokouksessa valmistauduttiin yleiskokouksen tulevaan talvi-istuntoon Wienissä sekä kuultiin UPI:n tutkija Mika Aaltolan luento Yhdysvaltojen politiikasta ja Jori Arvosen esitys Helsinkiin perustetusta kansainvälisestä hybridiuhkakeskuksesta. Kokoukseen osallistui kansanedustajia kaikista muista pohjoismaista ja Baltian maista paitsi Islannista, jossa Etyj-valtuuskunta ei ole vielä vaalien jälkeen järjestäytynyt.

Puheenjohtaja Paloniemi osallistui toiseen NB8 -kokoukseen, joka järjestettiin toukokuussa Kööpenhaminassa. Kokouksessa keskusteltiin Minskin istunnon pääaiheesta, ehdotuksista lisäaiheeksi ja oheistapahtumista sekä ehdokkuuksista yleiskokouksen johtotehtäviin. Yleiskokouksen istuva puheenjohtaja Muttonen sai kannatusta jatkokaudelle, mutta kokouksessa peräänkuulutettiin NB8 -ehdokkaita yleiskokouksen muihin johtotehtäviin. Cederfelt (Ruotsi) ilmoitti ehdokkuudestaan varapresidentiksi ja Liettuan valtuuskunnan puheenjohtaja Kasciunas oli kiinnostunut poliittisen komitean raportioijan tehtävästä. Kokouksen asiantuntija-aihe oli kyberturvallisuus, josta kuultiin Tanskan kyberturvallisuuskeskuksen johtaja Thomas Lund-Sorensenin ja asiantuntija Astrid Guflerin alustukset.

Varapuheenjohtaja Kimmo Kivelä osallistui NB 8-maiden kokoukseen 17. - 18.9.2017 Vilnassa. NB8 -kokous käytiin normaalia pienemmässä kokoonpanossa. Isäntämaa Liettuan lisäksi paikalla oli Latvia, Norja, Ruotsi ja Suomi. Kokouksessa kuultiin Nerijus Maliukeviciusin asiantuntija-alustus Liettuan kokemuksista vihamielisen propagandan rintamalinjalla (*Living on the information front line: Lithuanian experience with hostile propaganda*) sekä Tomas Ceponisin (Chief of Defence Office) esitys Disinformaatio Liettuan kansainvälisessä ympäristössä. Latvian aloitteesta keskusteltiin yleiskokouksen päätöslauselmien seurannasta. Todettiin, että parlamentaarikkojen kannanottoja ei oteta vakavasti ja niiden seurantaa on tehostettava. Liettua nosti esille kysymyksen NB8 -yhteistyön koheesiosta ja toimintatavoista. Taustalla olivat Minskin istunnon tapahtumat. Vilkkaan keskustelun päätteeksi todettiin, että NB8 -maiden aloitteita ja ehdokkuuksia pyritään tukemaan ja suosittelemaan, mutta edustajien aloitteellisuutta ei voi rajoittaa tai virtaviivaistaa.

3. Yleiskokouksen emerituspuheenjohtaja Kanervan toiminta

Kansanedustaja Ilkka Kanerva (kok.) nimitettiin yleiskokouksen ensimmäiseksi rauhanvälityksen erityisedustajaksi syyskuussa 2016. Puheenjohtaja Muttonen vahvisti nimityksen heinäkuun 2017 istunnon jälkeen. Kanerva nimitettiin lokakuussa 2017 myös Etyjin yleiskokouksen vuosi-istunnossa Minskissä perustetun yleiskokouksen terrorismin vastaisen komitean jäseneksi. Tämän lisäksi Kanerva on ollut Etyjin yleiskokouksen puheenjohtajiston jäsen kunniapuheenjohtajan ominaisuudessa.

Kanervan toiminta rauhanvälityserityisedustajana on perustunut yhteistyöhön sekä Etyjin yleiskokouksen ja muiden Etyj-toimijoiden että Suomen ulkoministeriön kanssa. Ilkka Kanervan ehdokkuus Etyjin pääsihteeriksi vaikutti alkuvuoden toimintaan ja hidasti jonkun verran suunnitelmien edistymistä. Kanerva nimettiin tammikuussa 2017 Suomen ehdokkaaksi Etyjin pääsihteeriksi. Vuoden 2017 ensimmäisellä puoliskolla tehty kampanja käytiin Suomen ulkoasiainministeriön johdolla ja sillä oli Suomen poliittisen johdon tuki. Valintaprosessin aikana Ilkka Kanerva tapasi kahdenvälisesti lähes jokaisen Etyjin osallistujavaltion edustajan Wienissä ja kampanjoi useissa Etyj-pääkaupungeissa. Sveitsiläinen Thomas Greminger valittiin Etyjin uudeksi pääsihteeriksi heinäkuussa 2017. Samanaikaisesti täytettiin Etyjin Demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimisto ODIHR:n johtajan, mediavapausvaltuutetun (RFoM) sekä vähemmistövaltuutetun (HCNM) avoinna olleet tehtävät.

Eduskunnan ulkoasiainvaliokunta on mietinnössään valtuuskunnan vuoden 2016 toimintakertomuksesta korostanut rauhanvälityksen merkityksen Suomen ulkopolitiikan yhtenä painopistealueena kasvaneen ja pitänyt hyvänä, että Suomen valtuuskunta on panostanut myös Etyjissä järjestön rauhanvälityskapasiteetin kehittämiseen. Kansanedustaja Ilkka Kanervan valitseminen yleiskokouksen rauhanvälityserityisedustajaksi on tukenut hyvin tätä työtä. Etyjin rauhanvälitystoimintaa kehittämällä voidaan muun muassa pyrkiä löytämään keinoja pitkittyneiden konfliktien ratkaisemisen edistämiseen Vuoristo-Karabahissa, Transnistriassa, Etelä-Ossetiassa ja Abhasiassa.

Rauhanvälitystehtävässään toimiessaan Kanerva on tavannut säännöllisesti Suomen ulkoministeriön rauhanvälitystiimiä varmistaakseen asianmukaisen koordinaation, synergian ja tiedonvaihdon rauhanvälitysaloihteisiin liittyen. Ulkoministeriön rauhanvälitystoiminta fokusoituu dialogihankkeiden tukemiseen, konfliktien ratkaisun tukemiseen sekä kansainvälisen ja kansallisen rauhanvälitystoiminnan vahvistamiseen. Maaliskuussa eduskunnassa järjestetyssä tapaamisessa keskusteltiin Suomen hallituksen painopisteistä rauhanvälitystyössä ja tulevista rauhanvälitystilaisuuksista. Elokuun kokouksessa keskusteltiin syyskauden ajankohtaisista rauhanvälitysaloihteista ja suunnitelmista sekä kansainvälisten järjestöjen rauhanvälityshankkeista että järjestöjen välisestä yhteistyöstä rauhanvälitykseen liittyen.

Kanervan toiminnan keskiössä on yleiskokouksen rauhanvälityskapasiteetin vahvistaminen, rauhanvälitykseen liittyvän yhteistyön tiivistäminen Etyjin yleiskokouksen ja järjestön muiden rakenteiden välillä sekä konkreettisten vuoropuhelualoitteiden eteenpäin vieminen, erityisesti Ukrainassa ja Moldovassa. Tässä tarkoituksessa Kanerva tapasi vuoden aikana säännöllisesti sekä Etyjin hallitustenvälisen että parlamentaarisen puolen edustajia ja ylläpiti aktiivista vuoropuhelua Etyjin operatiivisten rakenteiden kanssa.

Tammikuun ensimmäisessä tapaamisessa yleiskokouksen sihteeristössä pureuduttiin myös kysymykseen siitä, miten yleiskokouksen ja Etyjin muiden rakenteiden yhteistyötä voitaisiin lisätä rauhanvälityksen saralla.

Helmikuussa Kanerva lähetti kirjeen pääsihteerille Zannierille, jossa hän kertoi mandaatistaan ja ilmaisi toiveensa hyvästä yhteistyöstä konfliktinestokeskuksen ja kenttämissioiden kanssa kannustaen Etyjin operatiivista puolta kääntymään Kanervan ja yleiskokouksen puoleen tilanteissa, joissa parlamentaarinen ulottuvuus voi tarjota lisäarvoa konfliktien ehkäisyyn tai ratkaisuun liittyvissä kysymyksissä.

Helmikuussa Kanerva isännöi yleiskokouksen talvi-istunnon yhteydessä *rauhanvälityksen inhimilliseen turvallisuuteen liittyvän sivutapahtuman*. Seminaarin avasi Suomen Etyj-valtuuskunnan puheenjohtaja Aila

Paloniemi, jonka lisäksi tilaisuudessa puhuivat Suomen Etyj-suurlähettiläs Katja Pehrman, Euroopan neuvoston yleiskokouksen monitorointikomitean alaisen osallistujavaltioiden välisiin konflikteihin fokuoitu-neen työryhmän puheenjohtaja Stefan Schennach ja Itävallan Punaisen ristin pääsihteeri Werner Kerschbaum. Seminaarissa kiinnitettiin huomiota konfliktien uhreihin ja ihmisoikeuksien edistämiseen konfliktitilanteissa sekä pohdittiin tapoja edistää ihmisoikeuksia ja osallistavaa lähestymistä rauhanvälityksessä. Tervehdyspuheenvuorossaan Kanerva korosti, ettei pysyvää rauhaa voida saavuttaa ilman ihmisoikeuksien kunnioittamista. Kanerva piti tärkeänä löytää toimivia tapoja edistää ihmislähtöistä ja osallistavaa otetta rauhanvälitykseen ja kannusti seminaarin osallistujia aktiiviseen keskusteluun asiasta.

Heinäkuussa yleiskokous hyväksyi yksimielisesti Kanervan ja tasa-arvoerityisedustaja Fryn laatiman lisäaiheen *Sukupuolet osallistavan ja huomioonottavan rauhanvälityksen edistäminen (Promoting Gender Inclusive and Responsive Mediation)*. Yleiskokous tunnustaa Etyjin pitkäaikaisen roolin rauhanvälityksessä ja ennaltaehkäisevässä diplomatiassa ja viittaa mm. Etyjin ministerineuvoston konfliktisykli-päätökseen. Yleiskokous kehottaa sukupuolinäkökulman valtavirtaistamiseen osana Etyj-toimintoja ja kannustaa Etyjiä tarkastelemaan, miten valtavirtaistaminen voidaan käytännössä toimeenpanna osana konfliktinehkäisyä. Yleiskokous tukee YK:n Naiset, rauha ja turvallisuus -agenda. Yleiskokous kannustaa osallistujavaltioita keräämään kvantitatiivista tietoa naisten osallistumisesta rauhanvälitysprosesseihin ja raportoimaan tästä yleiskokouksen gender- ja rauhanvälityserityisedustajille. Yleiskokous kehottaa Etyj-puheenjohtajamaa Itävaltaa laatimaan toimintasuunnitelman sukupuolinäkökulman huomioivasta rauhanvälityksestä ja kannustaa tulevia puheenjohtajia edistämään osallistavaa rauhanvälitystä. Yleiskokous ehdottaa, että sukupuolinäkökulman valtavirtaistaminen ja sukupuolipohjaisen analyysin tulosten käyttö sisällytetään Kanervan rauhanvälityserityisedustajan mandaattiin.

Syyskuussa Kanerva vieraili Wienissä. Matkan tavoitteena oli edelleen tiivistää Etyjin yleiskokouksen ja muiden rakenteiden välistä yhteistyötä rauhanvälityksen saralla ja koordinoita järjestön rauhanvälitystoimia. Wienissä Kanerva tapasi Etyj-puheenjohtajamaa Itävallan Transnistria-erityisedustaja suurlähettiläs Wolf Heimlin, Etyjin hallitustenvälisen puolen edustajia, Etyj-pääsihteerin toimiston päällikkö suurlähettiläs Paul Beckersin sekä Etyj-sihteeristön konfliktinestokeskuksen johtajan, suurlähettiläs Marcel Peskon, Etyj-sihteeristön rauhanvälitystiimin edustajia ja Etyjin yleiskokouksen Wienin yhteystoimiston johtoa. Tapaamisissa keskusteltiin siitä, miten Etyjin parlamentaarinen ulottuvuus voisi tukea Etyjin toimia erityisesti Ukrainan ja Moldovan konfliktien selvittämiseen liittyen.

Rauhanvälitys nousi esille useissa vuoden *kahdenvälisissä tapaamisissa*.

Maaliskuussa Kanerva keskusteli Helsingissä Moldovan varapääministeri ja ulkoministeri Andrei Galburin kanssa Transnistrian konfliktista ja konfliktin ratkaisupyrkimyksistä. Tapaamisen aikana otettiin esille myös Kanervan mahdollista vierailua Moldovaan Etyjin yleiskokouksen rauhanvälityksen erityisedustajan ominaisuudessa.

Andorrassa Kanervalla oli tilaisuus jatkaa keskustelua aiheesta Moldovan Etyj-valtuuskunnan vt. johtaja Anatolie Gorilan ja valtuuskunnan jäsen Ion Casianin kanssa. Gorila kertoi Moldovan olevan kiinnostunut ja sitoutunut 5+2-neuvotteluissa käsiteltyjen teknisten kysymysten ratkomiseen. Tavoitteena on ihmisten elämää Nistru-joen molemmiin puolin helpottavien ratkaisujen löytäminen. Gorila totesi Moldovan parlamentin tehneen vuoden 2016 päätöksen vahvistaa konfliktin selvittelyn parlamentaarista valvontaa. Kanerva totesi Etyjin yleiskokouksen olevan vahvasti sitoutunut tukemaan Transnistrian konfliktin selvittelypyrkimyksiä ja 5+2-formaatin työtä parlamentaarisen diplomatian kautta. Moldovan valtuuskunta toivotti Kanervan tervetulleeksi Moldovaan yleiskokouksen rauhanvälityksen erityisedustajan roolissa.

Keskustelu Ukrainan varapääministerinä ja EU- ja euroatlanttisen integraation ministerinä toimivan Ivanna Klympush-Tsintsadzen kanssa maaliskuussa painottui Ukrainan konfliktiin, näkemyksiin konfliktinratkaisumahdollisuuksista sekä arvioihin humanitaariseen tilanteen kehittymisestä Itä-Ukrainassa. Klympush-Tsint-

sadzen mukaan avaimet konfliktin ratkaisuun eivät löydy yksin Kiovasta ja korosti kansainvälisten instituutioiden, kuten Etyjin ja YK:n, tärkeää roolia konfliktin selvittelyn edistämässä ja rankaisemattomuuden kulttuurin kitkemisessä. Kanerva totesi Etyjin yleiskokouksen olevan sitoutunut jatkamaan Ukrainan tukemista konfliktin ratkaisupyrkimyksissä ja oli kiinnostunut kuulemaan Klympush-Tsintsadzen näkemyksiä siitä, miten kansainvälinen yhteisö, ml. Etyjin yleiskokous, voisi parhaiten tukea Ukrainaa.

Toukokuussa Etyjin Ukrainassa toimivan monitorointimission (Special Monitoring Mission to Ukraine, SMMU) apulaisjohtaja Alexander Hug antoi tilannepäivityksen SMM:n toimintaan ja Itä-Ukrainaan tilanteeseen liittyen. Keskustelussa nousi esiin myös huoli monitoroijien turvallisuudesta. Kanerva totesi SMMU:n työn Ukrainassa olevan tärkeää ja toivoi aktiivisen vuoropuhelun SMMU:n johdon kanssa jatkuvan myös tulevaisuudessa. Kanerva esitti surunvalittelut vain muutamaa viikkoa aikaisemmin monitorointitehtävän aikana kuolleen amerikkalaisen Etyj-monitoroijan tapauksesta.

Yleiskokouksen syysistunnon yhteydessä Andorrassa Kanervalla oli kahdenvälisiä tapaamisia Ukrainan valtuuskunnan Igor Popovin ja Venäjän valtuuskunnan puheenjohtaja Pjotr Tolstoin. Tolstoi toimii duuman varapuhemiehenä. Keskusteluissa Ukrainan ja Venäjän valtuuskuntien kanssa pureuduttiin näkemyksien vaihtoon Ukrainan konfliktista ja konfliktin selvittelyä tukevista parlamentaarisista aloitteista. Kanerva totesi Ukrainan konfliktin selvittelypyrkimysten olevan sekä yleiskokouksen että hänen rauhanvälitystehtävänsä prioriteettilistan kärjessä.

Igor Popov piti tärkeänä, että yleiskokouksen päätöslauselmia Ukrainan tilanteesta pidetään yllä läpi vuoden ja niiden toimeenpanoa valvotaan. Kanerva keskusteli Tolstoin kanssa Venäjän presidentti Putinin tekemästä aloitteesta YK:n rauhanturvaoperaatiosta Ukrainaan sekä Etyj-toimien tukemisesta Ukrainassa. Kanerva piti tärkeänä, että myös Etyjin yleiskokous pyrkii aktiivisesti tukemaan Etyjin toimia Ukrainan kriisin ratkaisemiseksi. Tolstoi yhtyi Kanervan näkemykseen todeten, että Etyjin yleiskokouksen tekemien konkreettisten aloitteiden kautta on mahdollista tukea Minskin sopimusten toimeenpanoa. Venäjä on valmiina tarkastelemaan mahdollisuuksia löytää konkreettisia tapoja edistää Ukrainan kriisin ratkaisemista.

Heinäkuussa Kanerva tapasi Minskissä erillisissä tapaamisissa Kreikan valtuuskunnan puheenjohtaja Georgios Varemenoksen ja Kyproksen valtuuskunnan puheenjohtaja Andreas Kafkaliaksen. Tapaamisissa keskusteltiin Kyproksen jälleenyhdistymisprosessin tilanteesta ja vuosi-istunnon aikana käynnissä olleista YK-johtoisista Kypros-neuvotteluista Sveitsin Crans-Montanassa. Kanervaa kiinnostivat erityisesti konfliktinselvittelyprosessia edelleen hiehtävät asiakokonaisuudet. Tämän lisäksi keskusteltiin parlamentaarisen ulottuvuuden mahdollisuuksista tukea YK-vetoisia Kypros-neuvotteluja.

Lokakuussa Kanerva tapasi Venäjän liittoneuvoston puolustuskomitean jäsen Aleksei Pushkovin eduskunnassa. Tapaamisessa keskusteltiin mm. Ukrainan kriisistä, Minskin sopimusten toimeenpanoa edistävästä toimista sekä YK-rauhanturvaoperaatioaloitteesta Ukrainaan. Kanerva alleviivasi Minskin sopimuksen toimeenpanon tärkeyttä ja peräänkuulutti tärkeyttä saada pysyvä tulitauko aikaan Ukrainassa. Kanerva piti tärkeänä, että Minskin sopimuksen toimeenpanoa tukevia aloitteita nostetaan esiin, myös Etyjin yleiskokouksen puitteissa. Pushkov piti tärkeänä, että konfliktin selvittelyä edistetään uusilla liikkeillä, ja että konfliktin ei anneta jäätyä. Presidentti Putinin aloite YK-rauhanturvaoperaation lähettämisestä Ukrainaan on konkreettinen esimerkki uusista konfliktin selvittelyä tukevista aloitteista.

Vuoden aikana Kanerva on useissa *puhetilaisuuksissa* kertonut rauhanvälitystehtävästään.

Toukokuussa Kanerva osallistui pääpuhujana WISE:n toukokuussa Helsingissä järjestämään Etyj rauhanvälittäjänä -seminaariin, jossa käsiteltiin rauhanvälitystä ja sen tulevaisuuden suuntaviivoja. Puheessaan Kanerva kävi läpi Suomen taivalta rauhanvälitystyössä. Kanerva alleviivasi puheessaan, että rauhanvälitystyötä tehdään aina osana laajempaa kokonaisuutta. Poliittiset muutokset eivät tapahdu tyhjiössä vaan niiden taustalla vaikuttaa alueellisia ja kansainvälisiä trendejä. Näin ollen kansainvälisillä järjestöillä, kuten Etyjillä, on paljon tarjottavaa pitkäjänteisyyttä ja yhteistyötä vaativien rauhanvälitystoimien saralla.

Elokuussa Kanerva puhui Uudessakaupungissa järjestetyssä Rauhan Symposium -seminaarissa teemalla ”Rauhantyö tämän päivän Euroopassa”. Puheessaan Kanerva totesi Euroopan ja sen lähialueiden turvallisuusympäristön muuttuneen radikaalisti viimeisten vuosien aikana. Muutoksella on suora vaikutus rauhantyöhön Euroopassa.

Marraskuussa Kanerva sai kutsun osallistua Euraasian geopolitiiseen tilanteeseen ja sen tulevaisuuden kehitykseen keskittyneessä korkean tason *Astana club -dialogifoorumissa*. Astanan kokouksen tarkoituksena on tuoda yhteen politiikan, diplomatian, tutkimuksen ja liike-elämän vaikuttajia Euroopasta ja Aasiasta. Foorumissa on mukana entisiä presidenttejä ja ulkoministereitä sekä tutkimuslaitoksia mm. Yhdysvalloista, Saksasta, Kiinasta ja Venäjältä.

Konferenssin avauspuheenvuorossa Kanerva korosti Etyjin merkitystä luottamuksen rakentajana ja vuoropuhelun mahdollistajana. ”Rauha ja vakaus ovat välttämättömiä ehtoja kehitykselle ja sen myötä kansalaisten hyvinvoinnille. Euraasian alueella on vaurautta ja hyvinvointia, mutta myös epävakautta ja konflikteja”, Kanerva sanoi viitaten muun muassa Ukrainan, Moldovan, Georgian ja Vuoristo-Karabahin kriiseihin. Hän viittasi Etyjin laajapohjaiseen ja kokonaisvaltaiseen turvallisuuskäsitykseen ja korosti vuoropuhelun merkitystä. ”Demokratiaan kuuluu, että asioista ollaan eri mieltä. Mutta kun erimielisyydet uhkaavat rauhaa ja vakautta, kiistan osapuolet pitää saada samaan pöytään katsomaan ongelmia silmiin ja etsimään niihin yhteisiä ratkaisuja. Tässä tulemme siihen, mitä Etyj parhaimmillaan voi olla”, Kanerva totesi. Neuvottelupöytien lisäksi Etyj tekee kenttäoperaatioissaan hyvin konkreettista työtä konfliktien estämiseksi, niiden vaikutusten lievittämiseksi ja jälleenrakennuksen mahdollistamiseksi. Hän muistutti myös siitä, että Etyjin kaikki toiminta nojaa perusarvoihin, joita ovat demokratia, oikeusvaltio ja ihmisoikeudet kuten ilmaisun- ja uskonnonvapaus. Yksi perusarvoista on alueellinen koskemattomuus, jota Krimin liittäminen Venäjän federaatioon loukkasi.

Astana club -kokouksen osanottajat tapasivat myös Kazakstanin presidentti Nursultan Nazarbajevin. Tämän lisäksi Kanervalla oli kahdenvälisiä tapaamisia senaatin puhemiehen Kassym-Jomart Tokajevin, alahuoneen puhemiehen Nurlan Nigmatulinin ja alahuoneen ulko-, puolustus- ja turvallisuusvaliokunnan puheenjohtajan Maulen Ashimbajevin kanssa.

4. Yleiskokouksen kokoukset ja kannanotot

Yleiskokouksen sääntömääräiset kokoukset ovat talvi-istunto helmikuussa, täysistunto heinäkuussa ja syyskokoukset lokakuussa. Valtuuskuntien puheenjohtajista ja yleiskokouksen puheenjohtajistosta koostuva pysyvä komitea (standing committee) on kokoontunut näiden yhteydessä.

4.1 Pysyvä komitea

Valtuuskunnan puheenjohtaja Aila Paloniemi ja emerituspuheenjohtaja Ilkka Kanerva ovat osallistuneet kolmeen pysyvän komitean kokoukseen helmikuussa, heinäkuussa ja lokakuussa. Ennen talvi-istuntoa helmikuussa valtuuskunnalla tapasi Etyjin puheenjohtajamaan Itävallan suurlähettilään Clemens Kojan sekä Etyjin konfliktiestokeskuksen (CPC) apulaisjohtaja Charles Lonsdalen.

Helmikuun pysyvän komitean pääkeskustelu käytiin aiheesta Ihmisoikeuksien turvaaminen kriisitilanteissa (*Protecting Human Rights in Times of Crisis*). Kokouksessa kuultiin myös Itävallan ulkoministerin Sebastian Kurzin esitys Itävallan puheenjohtajuusvuoden toimintasuunnitelmasta, minkä lisäksi Kurz vastasi kansanedustajien kysymyksiin.

Tämän lisäksi kolme komiteaa järjesti debatin omaan toimialaan kuuluvista aiheista. Poliittisen komitean aihe oli Ylikansallinen turvallisuus Etyj-alueella ja terrorismin torjunta (*Transnational Security in the OSCE Area: confronting Terrorism*). Talouskomitean kokouksessa keskusteltiin luonnonvarojen hallinnosta, vesiturvallisuudesta ja ilmastonmuutoksesta (*Managing natural resources, water security and combating climate change*). Kolmoskomitean aiheena oli ihmisoikeudet vastaan populismi (*Protecting Human Rights amid Growing Populism*).

Yleiskokouksen puheenjohtajan asettamat ad hoc -työryhmät ja erityisedustajat raportoivat toiminnastaan pysyvälle komitealle. Yleiskokouksella on vuoden 2017 lopulla yksitoista erityisedustajaa ja viisi työryhmää. Erityisedustajista kuusi seuraa tilannetta tietyillä alueilla (Kaakkois-Eurooppa, Välimeri-alue, Etelä-Kaukasus, Keski-Aasia, Itä-Eurooppa, Arktinen alue). Viiden erityisedustajan toimenkuva liittyy rajattuun tematiikkaan (tasa-arvo, rajayhteistyö, rauhavälitys, antisemitismin, rasismien ja suvaitsemattomuuden vastaiset toimet sekä ihmiskaupan torjunta) (liite 3).

Pysyvä komitea hyväksyi heinäkuussa yleiskokouksen budjetin toimikaudelle 1.10.2017 - 31.9.2018. Budjetin suuruus on 3 226 000 euroa ja Suomen maksuosuus 1.849 % (59 648 euroa). Yleiskokouksen pääsihteeri Roberto Montella on uudistanut sihteeristön toimintatapoja; Wienin toimipisteen toimintatapoja on tehostettu, uusi taloudenhoitaja on rekrytoitu ja panostettu vaalitarkkailuun. Yhteistyö Etyjin muiden toimijoiden kanssa on tiivistynyt rakentavassa hengessä.

4.2 Minskin istunto ja loppuasiakirja

Yleiskokouksen vuoden täysistunto Valko-Venäjän pääkaupungissa Minskissä 5. - 9.7.2017 oli Valko-Venäjän kannalta menestys. Järjestelyt toimivat erinomaisesti, presidentti Lukashenko kehotti avauspuheessaan Etyjin huippukokouksen järjestämiseen ja Valko-Venäjä onnistui torjumaan kriittisen päätöslauselman oman maan poliittisesta tilanteesta. Vuosikokouksen avajaistilaisuudessa puhuivat lisäksi Valko-Venäjän parlamentin edustajainhuoneen puhemies Vladimir Andreichenko, Etyj-puheenjohtajamaa Itävallan ulkoministeri Sebastian Kurz ja yleiskokouksen presidentti Christine Muttonen.

Presidentti Lukashenko käsitteli puheessaan mm. Etyj-alueen konflikteja, järjestön nykytilaa sekä Valko-Venäjän ihmisoikeustilannetta. Hän totesi Etyjin yleiskokouksen olevan tehokas Euroopan turvallisuutta lisäävä foorumi myös tänä päivänä, jolloin Etyj on haasteellisessa tilanteessa johtuen osallistujavaltioiden välisen luottamuksen puutteesta. Lukashenko kannusti Etyjin uudistamiseen ja ehdotti mm. Etyjin peruskirjan laatimista, kehotti Etyjin huippukokouksen järjestämiseen ja Helsingin päätössiakirjan periaatteiden virkistämiseen sekä näki mahdollisuutena Etyjin laajentumisen Kiinaan. Valko-Venäjä on valmiina olemaan aloitteellinen ja rakentava Etyjin uudistamisessa.

Puhemies Andreichenko korosti parlamentaarisen diplomatian roolia Etyj-aluetta koettelevien turvallisuus-haasteiden ratkaisussa. Hän kannusti parlamentaarikkoja siltojen rakentamiseen aktiivisen ja rakentavan vuoropuhelun kautta.

Puheenjohtajamaa *Itävallan ulkoministeri Kurz* korosti puheenvuorossaan luottamuksen rakentamista Etyj-alueella vuoropuhelun kautta ja kiitti parlamentaarikkoja aktiivisesta työstä asiassa. Kurz nosti esiin Etyjin tärkeän roolin konfliktien rauhanomaisen ratkaisun edistämässä. Etyj-alueen konfliktien, ml. Itä-Ukraina, Transnistria, Vuoristo-Karabah ja Georgian konfliktit, ratkaiseminen vaatii periksi antamatonta työtä ja siltojen rakentamista. Kurz piti tärkeänä edistymistä Ukrainan konfliktin selvittelyssä ja vaati Minskin sopimusten toimeenpanoa.

Minskin loppuasiakirja (Minsk Declaration) koostuu kolmen komitean päätöslauselmista sekä kolmesta-toista lisäaiheen päätöslauselmista. Päätöslauselmaehdotuksista ja jäsenaloitteista käytiin ensin yleiskeskustelu komiteatasolla, jonka jälkeen äänestettiin muutosehdotuksista (äänestystuloksia ei Etyj-sihteeristön toimesta dokumentoida).

Istunnon loppuasiakirjan käsittely tarjosi yllättäviä käänteitä ja hyväksyminen viimeisenä istuntopäivänä ei ollut yksimielinen.

Pysyvän komitean päätös jatkokäsittelyyn menevistä lisäaiheista syntyi äänestyksen tuloksena. Ukrainan tekemä lisäaihe-ehdotus Ukrainan alueellisesta koskemattomuudesta äänestettiin jatkokäsittelyyn Venäjän vastustuksesta huolimatta. Ruotsin valtuuskunnan esityksestä pysyvä komitea hylkäsi äänin 8-20 Liettuan tekemän lisäaiheen tilanteesta Valko-Venäjällä, joka sisälsi mm. kriittisiä arvioita Valko-Venäjän Ostrovetsin ydinvoimalahankkeesta Liettuan ja Valko-Venäjän rajalla.

Ruotsin aloite Itä-Euroopan tilanteesta meni jatkokäsittelyyn ja hyväksyttiin komiteatasolla äänin 31-17-17. Teksti sisälsi kriittisiä kannanottoja ihmisoikeuksien ja demokratian tilasta erityisesti Valko-Venäjällä, Venäjällä ja Azerbaidžanissa. Lopullisessa istunnossa Valko-Venäjä ehdotti tämän päätöslauselman hylkäämistä. Myös Venäjä ilmoitti vastustavansa tekstiä. Itä-Euroopan tilannetta koskeva päätöslauselmaehdotus hylättiin lopulta täysistunnossa tasaväkisessä loppuäänestyksessä äänin 43-43-28. Suomen edustajat äänestivät tekstin puolesta.

Venäjä äänesti koko Minskin loppuasiakirjaa vastaan vedoten asiakirjan sisältämiin kannanottoihin koskien Ukrainan konfliktia ja Krimin miehitystä.

4.2.1 Poliittis-sotilaalliseen ulottuvuuteen liittyvät päätöslauselmat

Poliittisen komitean päätöslauselmassa käsitellään lähes kaikkia Etyjin poliittisen ulottuvuuden osa-alueita ja meneillään olevia haasteita. Päätöslauselmassa pureudutaan kyberuhkiin, terrorismiin ja väkivaltaiseen ekstremismiin, Ukrainan epävakauttamiseen, Turkin tilanteeseen, pitkittyneisiin konflikteihin ja yleisesti Etyj-alueella heikentyneeseen luottamukseen ja yhteistyöhön liittyviin haasteisiin. Päätöslauselmassa annetaan suosituksia haasteiden ratkomiseksi ja kannustetaan käyttämään Etyjin kaikkia olemassa olevia työkaluja luottamuksen vahvistamiseksi, konfliktien riskin vähentämiseksi sekä edistämään kokonaisvaltaista ja kestävää turvallisuutta sukupuolet tasavertaisesti huomioivalla tavalla.

Siirtolaisuutta käsiteltiin kahdessa lisäaiheeseen pohjaavassa päätöslauselmassa. Sveitsin aloitteesta laaditussa *Siirtolais- ja pakolaisvirtojen koherentti, jaettu ja vastuullinen hallinta* -pätöslauselmassa yleiskokous ilmaisee huolen jatkuvista siirtolaisvirroista, Syyrian tilanteesta sekä siirtolaisten ja turvapaikanhakijoiden, eritoten lasten, elinolosuhteista ja -mahdollisuuksista. Yleiskokous kannustaa osallistujavaltioita puuttumaan siirtolaisuuden juurisyihin kehittämällä pitkän tähtäimen politiikkalinjauksia, ihmiskaupan vastaisen työn vahvistamiseen ja vaatii ihmiskauppaan osallistuneiden henkilöiden rangaistuksien tiukentamista. Yleiskokous peräänkuuluttaa tiiviimpää yhteistyötä ja yhteistä lähestymistapaa siirtolaisuuteen vastaamisessa. Asiassa tarvitaan selkeää työnjakoa Etyjin eri rakenteiden välillä, minkä toimivuus tulee varmistaa korkean tason koordinaation kautta.

Siirtolaisuus-päättöslauselmassa (Ranskan aloite) todetaan, että valtioilla on oikeus päättää ulkomaalaisten maahanpääsystä ja maassa oleskelun ehdoista, mutta samalla valtioiden tulee noudattaa Geneven pakolaissopimusta ja kunnioittaa oikeutta turvapaikkaan. Yleiskokous peräänkuuluttaa turvapaikanhakijoiden inhimillistä ja arvokasta kohtelua. Samalla yleiskokous suosittaa pakolaisten hätää hyväksikäyttävien rikollisten rangaistuksien tiukentamista ja entistä vahvempia toimia ihmiskaupan kitkemiseksi. Yleiskokous pitää tärkeänä siirtolaisuuden juurisyyhin puuttumista.

Kanadan ja Suomen valmistelemassa *Sukupuolet osallistavan ja huomioonottavan rauhanvälityksen edistäminen* -päättöslauselmassa yleiskokous peräänkuuluttaa naisten vahvempaa osallistamista rauhan ja turvallisuuden edistämiseen. Sekä naisten lukumäärää että vaikutusmahdollisuuksia rauhanprosesseissa ja konfliktin ehkäisyssä tulee lisätä. Yleiskokous pyytää sukupuolinäkökulman valtavirtaistamista lisättäväksi rauhanvälityksen erityisedustajan mandaattiin ja kannustaa Etyjin osallistujavaltioita keräämään tietoa naisten osallistumisesta rauhanprosesseihin ja raportoimaan tästä yleiskokouksen tasa-arvo- ja rauhanvälityseritysedustajille. Etyjin puheenjohtaja Itävaltaa kehoitetaan laatimaan toimintasuunnitelma sukupuolinäkökulman huomioivasta rauhanvälityksestä.

Ukrainan suvereniteetin ja alueellisen koskemattomuuden palauttaminen -päättöslauselmassa (Ukrainan aloite) yleiskokous korostaa Helsingin päätösasiakirjan periaatteiden noudattamisen tärkeyttä. Yleiskokous tuomitsee Venäjän miehityksen Krimillä ja Sevastopolissa sekä aseistetuille joukoille Donbasissa antaman tuen. Päättöslauselmassa kehoitetaan mm. Minskin sopimuksen toimeenpanoon ja vaaditaan Venäjän Donbasin alueelle antaman tuen sekä Krimin ja Sevastopolin miehityksen lopettamista. Yleiskokous kehottaa Venäjää sallimaan kansainvälisten järjestöjen pääsyn Krimille ja Sevastopolille arvioimaan alueen ihmisoi-keustilannetta. Yleiskokous korostaa Etyj-operaatioiden merkittävää roolia Ukrainassa. Venäjä vastusti päättöslauselman hyväksymistä ja totesi päättöslauselman pitävän sisällään virheellistä tietoa. Myös Serbia äänesti vastaan.

Venäjän tekemässä *Etyjin roolin vahvistaminen terrorismin vastaisessa työssä* -päättöslauselmassa todetaan kaikkien terrorismin muotojen olevan uhka kansainväliselle rauhalle ja turvallisuudelle sekä peräänkuulutetaan tiiviimpää kansainvälistä yhteistyötä terrorismin ehkäisyssä ja torjunnassa kuitenkin kunnioittaen perusoikeuksia- ja vapauksia. Yleiskokous pitää tärkeänä, että valtiot mm. lainsäädännön keinoin estävät ja pidättäytyvät terrorismin rahoituksesta. Yleiskokous kannustaa Etyjin osallistujavaltioita toimiin mm. internetin ja sosiaalisen median kautta välitetyn terrorismin torjumiseksi. Päättöslauselmaan sisältynyt ehdotus terrorismin torjuntaan keskittyvän komitean perustamisesta toteutettiin Minskin vuosikokouksessa, jossa presidentti Muttosen ehdotus asiasta hyväksyttiin pysyvässä komiteassa.

4.2.2 Talous- ja ympäristöulottuvuuteen liittyvät päätöslauselmat

Talouksomitean päätöslauselma keskittyy pääasiallisesti ilmastomuutokseen ja maahanmuuttoon sekä niiden vaikutuksiin. Päättöslauselmassa käsitellään tämän lisäksi vihreään kasvuun, energiaan ja ympäristöön, kehityksen vauhdittamaan varallisuuden epätasaiseen jakautumiseen, globalisaatioon ja tieteelliseen vapauteen liittyviä haasteita. Puola ja Unkari vastustivat komitean päätöslauselman hyväksymistä.

Energiaturvallisuuden vahvistaminen Etyjin alueella -päättöslauselmassa (Ukrainan aloite) yleiskokous huomioi yhteyden energiaturvallisuuden ja valtioiden välisen vakauden ja turvallisuuden välillä. Yleiskokous korostaa tarvetta vahvistaa energiaturvallisuutta, ehkäistä siihen liittyviä riskejä ja huomioida kriittisen energiaturvallisuuden haavoittuvuuden. Yleiskokous kannustaa Etyjin osallistujamaita noudattamaan Etyjin periaatteita, kansainvälistä lakia ja lisäämään yhteistyötä energiaturvallisuuden vahvistamiseksi.

Valko-Venäjän laatimassa *Tehokkaan ja ripeän lainsäädännöllisen ja hallinnollisen sääntelyn kehittäminen uusia psykoaktiivisia aineita vastaan* -päättöslauselmassa yleiskokous toteaa huumeongelman olevan suuri uhka ihmisten terveydelle ja hyvinvoinnille. Yleiskokous kannustaa Etyjin osallistujavaltioita reagoimaan uusien psykoaktiivisten huumausaineiden tuomiin uhkiin mm. lainsäädäntö- ja sääntelytyön avulla. Kansallisia varoitusk mekanismeja tulee vahvistaa ja lisätä valtioiden välistä tiedonjakamista. Yleiskokous kehottaa

Etyjin toimeenpanorakenteita lisäämään yhteistyötä asiassa YK:n ja muiden relevanttien toimijoiden kanssa sekä tukemaan osallistujavaltioiden kansallista työtä.

Juomavesi: yhteistyön edistäminen ilmastonmuutoksen vahingoittaman niukan luonnonvaran osalta -päättöslauselma (toistamiseen Maltaan aloite) korostaa puhtaan juomaveden tärkeyttä ihmisten hyvinvoinnille ja ilmaisee huolen puhtaan veden rajallisuudesta sen kysynnän kasvaessa. Yleiskokous kehottaa Etyjin osallistujavaltioita lisäämään yhteistyötä valtioiden rajojen välisten vesialueiden hallinnassa ja suojelussa keskeisten ympäristö- ja taloushyötyjen saavuttamiseksi. Yleiskokous kehottaa Etyjin osallistujavaltioita mm. suojelemaan vesialueita, turvaamaan ilmanlaadun standardeja, taistelemaan ilmastonmuutosta vastaan, edistämään aiheeseen liittyvää tutkimusta ja osoittamaan poliittista sitoutumista asian edistämiseksi.

Ruotsin valmistelemassa *Uusien äänestysteknologioiden tarkkailu* -päättöslauselmassa yleiskokous toteaa uusien äänestysteknologioiden tuomien haasteiden vaativan vaalitarkkailumetodien päivytystä ja uudenlaista lähestymistapaa. Tarvitaan Etyj task force arvioimaan vaalitarkkailijoiden roolia uusia teknologioita hyödyntävissä vaaleissa. Yleiskokouksen mukaan Etyjin tulee olla eturintamassa vaalitarkkailutapojen kehittämisessä.

4.2.3 Inhimilliseen ulottuvuuteen liittyvät päätöslauselmat

Kolmoskomitean päätöslauselma on kokonaisvaltainen läpileikkaus inhimillisen ulottuvuuden haasteisiin Etyj-alueella. Päätöslauselmassa alleviivataan demokratian, oikeusvaltion ja ilmaisun-, omantunnon-, uskonnon- ja ajattelunvapauden tärkeyttä sekä peräänkuulutetaan haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien oikeuksien kunnioittamista. Todetaan, että inhimillisen ulottuvuuden sitoumuksia loukataan monissa Etyjin osallistujavaltioissa. Samalla päätöslauselmassa korostetaan Etyjin kenttäoperaatioiden merkitystä inhimillisen ulottuvuuden sitoumusten tukemisessa osallistujavaltioissa.

Lasten seksuaalisen hyväksikäytön estäminen internetissä uusien teknologioiden avulla -päättöslauselmassa (USA:n aloite) yleiskokous toteaa lasten seksuaalisen hyväksikäytön olevan vakava ihmisoikeusrikkous ja ilmaisee huolensa lisääntyvästä lasten seksuaalisten hyväksikäyttötapausten määrästä. Yleiskokous on huolissaan internetin mainossivustojen käytöstä lasten seksikaupan mainostamiseen. Yleiskokous kannustaa kaikkia Etyjin osallistujavaltioita priorisoimaan ihmiskauppiain ja heitä avustaneiden henkilöiden syytteenpanoa sekä muuttamaan lainsäädäntöään siten, että hyväksikäytön uhrin voivat haastaa seksikaupasta hyötyneiden mainossivustojen omistajat oikeuteen.

Portugalin valmistelemassa *Kuolemanrangaistuksen poistaminen* -päättöslauselmassa yleiskokous ilmaisee huolensa siitä, että kuolemanrangaistus on edelleen käytössä joissakin Etyjin osallistujavaltioissa ja toteaa kuolemanrangaistuksen olevan räikeä kansainvälisen oikeuden rikkomus. Yleiskokous kehottaa kuolemanrangaistusta soveltavia valtioita lopettamaan käytännön. Myös kansalaisyhteiskuntaa ja ODIHR:a kannustetaan aktiivisuuteen kansalaisten tiedon lisäämiseksi.

Azerbaidžanin *Monikulttuurisuus – kulttuurillisten arvojen rooli demokratiakehityksessä globalisoituvassa maailmassa* -päättöslauselmassa yleiskokous alleviivaa Etyjin periaatteiden ja arvojen toimeenpanoa sekä korostaa eri kulttuurien välisen ja poliittisen vuoropuhelun olevan tärkeä työväline luottamuksen ja läpinäkyvyyden lisäämiseksi Etyjissä. Yleiskokous on huolissaan etniseen tai rotupohjaiseen vihaan pohjautavasta Etyj-alueen huonontuvasta turvallisuustilanteesta ja kannustaa Etyjin osallistujavaltioita luottamusta lisääviin aloitteisiin, jotka pohjautuvat monikulttuurisuuden kunnioittamiseen.

Venäjän valmistelemassa *Kristittyjen, muslimien ja muiden uskonnonharjoittajien vastaisen syrjinnän ja suvaitsemattomuuden hyväksymättömyys* -päättöslauselmassa yleiskokous korostaa uskonnonvapautta sekä tuomitsee uskontoon pohjautuvan syrjinnän ja suvaitsemattomuuden. Yleiskokous on huolissaan uskontoon pohjautuvan syrjinnän, suvaitsemattomuuden, väkivallan ja terrorismin lisääntymisestä, ja korostaa

tarvetta vahvistaa ihmisten välistä suvaitsevaisuutta ja kunnioitusta. Yleiskokous kehottaa Etyjin osallistujavaltioita lisäämään ponnisteluja uskontoon pohjautuvan syrjinnän ja suvaitsemattomuuden ehkäisemiseksi.

4.3 Teemakonferenssit

Etyjin parlamentaarinen yleiskokous järjesti kertomusvuonna yhden sääntömääräisen teemakonferenssin ja Välimeri-foorumin sekä useita ylimääräisiä teemakokouksia yhteistyökumppaneiden kanssa.

4.3.1 Konferenssi Etyjin turvallisuuspolitiikka – naisperspektiivejä 23.3.2017

Yleiskokouksen ja Itävallan parlamentin maaliskuisen yhteiskonferenssin aihe oli *Etyjin turvallisuuspolitiikka – naisperspektiivejä*. Konferenssissa käsiteltiin yleiseurooppalaisen turvallisuuden haasteita sekä tulevaisuuden näkymiä, Etyjin tarkkailutehtävien vahvuuksia ja heikkouksia, sekä naisten roolia äärijärjestöissä ja terrorismissa sekä niiden torjunnassa. Konferenssiin osallistui parlamentaarikkoja, Etyjin edustajia, akateemikkoja sekä kansalaisyhteiskunnan toimijoita. Suomi ei lähettänyt konferenssiin edustajia.

Itävallan parlamentin puhemies Doris Bures, Itävallan puolustusministeri Peter Doskozil ja yleiskokouksen puheenjohtaja Christine Muttonen pitivät avauspuheenvuorot.

Konferenssi koostui muilta osin kolmesta paneelista. Ensimmäinen paneeli käsitteli yleiseurooppalaisen turvallisuusrakenteen haasteita ja tulevaisuudennäkymiä. Venäjän parlamentin ylähuoneen puhemies Valentina Matvienko totesi uuden, moninapaisen maailmanjärjestyksen tuoneen mukanaan uusia haasteita kuten kansainvälisen terrorismin, ja korosti tarvetta hyvälle tahdolle, tasa-arvolle ja kunnioitukselle Euroopan maiden välillä. Euroopan parlamentin varapuhemies Ulrike Lunacek pohti kehittyvän yleiseurooppalaisen turvallisuusympäristön haasteita ja näkymiä, ja erityisesti naisten tärkeää roolia sen luomisessa.

Toinen paneeli käsitteli Etyjin nykyisten tarkkailutehtävien vahvuuksia ja haasteita, kuten vastaanottajamaiden uhkauksia kieltää tehtävien toiminta maaperällä, ja Etyjin ministerineuvoston yksimielisyyden puutetta operaatioiden ylläpidon suhteen. Paneelissa Etyjin kenttätoimintaa esittelivät Etyjin Skopjen operaation johtaja Nina Suomalainen, Tadžikistanin toimiston päällikkö Tuula Yrjölä, sekä Ukrainan erityistarkkailutehtävän varapäällikkö Aleška Simkić.

Viimeinen paneeli käsitteli naisten roolia äärijärjestöjen ja terrorismin suhteen ja niiden estämisessä. Paneelissa korostettiin koulutettujen naisten asemaa ja toimintaa nuorten radikalisoitumisen estämisessä sekä vakaiden ja rauhallisten yhteisöjen luomisessa, niin yleisesti kansalaisyhteiskunnassa kuin myös perheiden sisällä.

4.3.2 Konferenssi terrorismin torjunnasta 27. - 28.3.2017

Venäjän parlamentin ylähuoneen puhemies Valentina Matvienko ja yleiskokouksen puheenjohtaja Christine Muttonen pitivät avauspuheenvuorot yhteiskonferenssissa, jonka teema oli kansainvälisen terrorismin torjunta. Konferenssi pidettiin 27. - 28.3.2017 Pietarissa.

Aihetta käsiteltiin kolmessa istunnossa. Ykkösisistunnon aiheena oli kansainvälinen yhteistyö terrorismin torjunnassa. Istunnossa kuultiin mm. Euroopan neuvoston, Mustanmeren alueen ja Välimeren alueen parlamentaaristen yleiskokousten ja kansainvälisten järjestöjen puheenvuorot. Kakkosession aiheena oli miten humanitaariset kysymykset pitää ottaa huomioon terrorisminvastaisessa toiminnassa. Kolmas keskustelun osio oli omistettu niin sanotulle laajan turvallisuuden käsitteelle eli sen pohtimiselle, miten taloudelliset ja sosiaaliset tekijät vaikuttavat turvallisuuteen.

Suomen Etyj-valtuuskunnan varajäsen Pekka Haavisto puhui kakkosessiossa. Hänen mukaansa terrorismin tehokas torjunta vaatii puuttumista sen perimmäisiin syihin, kuten epätoivoon, sortoon ja ihmisoikeusloukkauksiin. Haavisto muistutti lisäksi lainsäätäjien olevan vastuussa siitä, että terrorismin torjuntaan ei käytetä kovempia keinoja kuin mitä on välttämätöntä. Valtioiden pitää suojella kansalaisiaan väkivallalta,

mutta samalla pitää kuitenkin kunnioittaa demokraattisten yhteiskuntien muita perusarvoja. Tämä on poliitikkojen tehtävä. Hän nosti esiin myös ongelmat, joita Isisin joukoista palaavat vierastaistelijat voivat aiheuttaa. Oman turvallisuutemme vuoksi on löydettävä tehokkaat keinot, joilla saamme heidät luopumaan radikalismista ja sopeutumaan yhteiskuntaan.

Yleiskokousten puheenjohtajat Christine Muttonen ja Valentina Matvienko julkistivat konferenssin päätteeksi yhteiset loppupäätelmät (Joint conclusions).

Julkilausumassa vahvistetaan osallistujamaiden yhteinen tahto toimia yhdessä globaalien terrorismin ehkäisemiseksi ja torjumiseksi, sekä tunnustetaan YK:n vuoden 2006 globaalien terrorismin vastaisen strategian keskeinen rooli näiden toimien koordinoinnissa. Puheenjohtajat korostavat, ettei terrorismi liity mihinkään tiettyyn ideologiaan, uskontoon, kansallisuuteen tai rotuun. Terrorismin torjumiseksi vaaditaan yhteistyötä parhaiden toimintatapojen suunnittelussa ja toimeenpanemisessa mukaan lukien eri maiden tiedustelupalveluiden välillä. Julkilausuma korostaa sekä kansallisen terrorismin vastaisen lainsäädännön merkitystä, että kansainvälisten terrorismin vastaisten lainsäädännöllisten keinojen toimeenpanoa kansallisessa lainsäädännössä. Samaan aikaan on pidettävä kiinni perusarvoista, missä avainasemassa on vapautteen, tasa-arvoon, oikeudenmukaisuuteen ja perusoikeuksiin perustuvan globaalien rauhan ylläpito. Julkilausumassa peräänkuulutetaan ennalta ehkäisevien toimien merkitystä ja painotetaan terroristijärjestöjen rahoituksen estoa, sosiaalisessa mediassa tapahtuvan rekrytoinnin torjuntaa sekä joukkotuhoaseiden leviämisen estämistä.

4.3.3 Lensweiler-seminaari 5. - 8.5.2017

Yleiskokouksen puheenjohtaja Muttonen ja Saksan valtuuskunnan puheenjohtaja Doris Barnett avasivat kolmannen nk. Lensweiler-seminaarin, jonka otsikko oli *Renationalization of politics and the fight for geopolitical spheres of influences: Endangering Peace and Security*. Seminaariin osallistui 22 edustajaa 13 jäsenmaasta, mm. varapresidentti Kent Härstedt (Ruotsi), poliittisen komitean puheenjohtaja Cederfelt (Ruotsi) ja yleiskokouksen Moldova-työryhmän puheenjohtaja Dade (Albania). Seminaarissa kuultiin Etyjin talouskoordinaattorin Ralf Ernstin ja EU-komission Länsi-Balkanin yksikön edustajan Morten Jungin sekä CPC:n johtaja Marcel Peskon puheenvuorot.

4.3.4 Kansallisia vähemmistöjä käsittelevä konferenssi 29. - 30.5.2017

Yleiskokous järjesti yhdessä Itävallan parlamentin kanssa kahden päivän retriitin kansallisten vähemmistöjen asemasta Villachissa, Itävallassa. Retriitissä käsiteltiin parlamenttien roolia tarvittavien tukirakenteiden ja ympäristön luojana vähemmistöjen aseman takaamiseksi, ja jaettiin parhaita käytänteitä aiheen tueksi.

4.3.5 Turvallisuus Etyjin alueella – uusia haasteita, uusia tehtäviä 5.10.2017

Andorrassa kokoontuneen teemakonferenssin aihe oli *Turvallisuus Etyjin alueella – uusia haasteita, uusia tehtäviä*. Siellä keskusteltiin kyberturvallisuudesta, ilmastonmuutoksesta sekä koulutuksen merkityksestä vakauden takeena.

Istunnossa korostettiin, että uudet turvallisuushaasteet eivät kunnioita maiden rajoja, ja siksi niiden ratkaiseminen vaatiikin rajat ylittävää yhteistyötä. Kyberturvallisuuden osalta todettiin, että teknologinen kehitys on tuonut mukanaan myös epävarmuutta, spekulatiota ja väärinymmärtämyksiä valtioiden välisiin suhteisiin. Siksi Etyj on luonut vapaaehtoisia luottamusta rakentavia toimia vähentääkseen kyberturvallisuuden liittyviä riskejä. Ympäristöturvallisuuden osalta istunnossa annettiin laajalti tukea Pariisin ilmastosopimukselle, hiilidioksidipäästöjen vähentämiselle sekä uusiutuvien energiamuotojen lisäämiselle. Myös vesivarantojen hallinnoinnin lisääntyvää tarvetta korostettiin ilmastonmuutoksen edetessä. Koulutuksen todettiin olevan yhteiskunnallisen ja kansainvälisen vakauden lähde, sillä sen avulla voidaan edistää monimuotoisuutta ja suvaitsevaisuutta, sekä vähentää radikalisaatiota ja edistää konfliktien jälkihoitoa. Erityistä huomiota kiinnitettiin kielivähemmistöjen oikeuteen saada koulutusta omalla kielellään, sekä pakolaislasten koulutuksen järjestämisen haasteisiin.

4.3.6 Välimeri-foorumi 3.10.2017

Vuoden Välimeri-foorumi järjestettiin lokakuussa Andorrassa ja sen teemana oli *Promoting Security and Co-operation in the Mediterranean*. Välimeri-foorumiin osallistui Etyj-jäsenmaiden lisäksi edustajia Algeriasta, Egyptistä ja Marokosta.

Yleiskokouksen uusi Välimerialueen erityisedustaja Pascal Alizzard (Ranska) kertoi avauspuheenvuorossaan vierailusta Wienissä, missä hän oli tavannut mm. pysyvän neuvoston Välimeri-työryhmän ja sihteeristön edustajia. Hallitustenvälisellä sektorilla Välimerikysymyksistä vastaa tuleva puheenjohtajamaa Italia. Etyjin Välimeri-työryhmän (*OSCE Contact Group with the Mediterranean Partners for Cooperation*) puheenjohtajan Luca Fratinin mukaan Italian puheenjohtajakauden Välimeri-prioriteetit ovat nuoret, yhteistyö kansalaisjärjestöjen kanssa, ihmiskauppa sekä kulttuuriperinnön suojeleminen ja laittoman kaupan torjunta.

Välimerialueen parlamentaarisen yleiskokouksen (*Parliamentary Assembly of the Mediterranean PAM*) puheenjohtaja Pedro Roque kuvasi alueen haasteita: Afrikan (väestö)kehitys, pakolaisreitit ja näiden sosiaaliset, taloudelliset ja ympäristövaikutukset. Pakolaistilanne luo haasteita Marokolle ja Algerialle, mutta Libyan tilanne on ratkaiseva koko pakolaistilanteen kannalta. EU:n toimet ovat riittämättömät.

Mario Gomes, Välimeriunionin (*Union for the Mediterranean UfM*) pääsihteerin edustaja esitti historiallisen katsauksen Välimerialueen merkityksestä koko Euroopan turvallisuudelle.

5. Vaalitarkkailu

Etyjin toiminta perustuu Etyk-maiden yhteiseen käsitykseen ihmisoikeuksista, demokratiasta ja oikeusvaltioperiaatteesta. Näiden olennaisena osana on vapaat vaalit, joiden tunnusmerkit on kirjattu vuoden 1990 Etykin Kööpenhaminan asiakirjaan. Sen nojalla osallistujamaat kutsuvat Etyjin jäsenmaiden edustajia valvomaan vaalejaan. Toimintaa koordinoi Demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimisto ODIHR. Sen tehtäviin kuuluu myös tuki vaalilainsäädännön ja vaalitoimituksen kehittämisessä, mutta vaalitarkkailu on tehtävistä näkyvin.

Vaalitarkkailupäätös perustuu ODIHR:n tarvearviointimission (*Needs Assessment Mission NAM*) suositukseen. ODIHR:n pitkäaikaistarkkailijat lähetetään maahan muutama kuukausi ennen vaaleja. Suomessa pitkäaikaisten vaalitarkkailijoiden rekrytoinnista vastaa ulkoministeriö. Lyhytaikaiset tarkkailijat, joiden joukossa ovat myös kansanedustajat, saapuvat vaaleja edeltävinä päivinä.

Etyjin parlamentaarinen yleiskokous on tarkkailut vaaleja jo pitkään. Vuodesta 1993 alkaen vaalitarkkailu on toteutettu yhteistyössä ODIHR:n sekä Euroopan parlamentin ja Euroopan neuvoston parlamentaaristen yleiskokousten kanssa. Ennen vaaleja tavataan maiden ylintä johtoa sekä hallituksen ja opposition, kansalaisjärjestöjen, median ja oikeuslaitoksen edustajia. Tarkkailu toteutetaan pienryhmissä ympäri maata. Vaalien jälkeisenä päivänä Etyj antaa alustavan lausunnon. Lopullinen raportti valmistuu muutamassa kuukaudessa.

Vaalitarkkailussa tarkastellaan vaalijärjestelmän toimivuutta ja vaalitoimituksen eri vaiheita demokratian toteutumisen kannalta. Tarkkailu on vuosien varrella muuttunut. Siinä missä räikeä vaalivilppi ennen tapahtui vaalipäivänä, on se nykyään siirtynyt aikaan ennen vaaleja ja kampanjointia. Siksi Etyjin vaalitarkkailuvaltuuskuntia lähetetään nykyään tarpeen mukaan kaikkiin jäsenmaihiin ja valvotaan myös rekisteröintiä, vaalilautakuntien toimintaa, vaalilakia ja kampanjointia. Lisäksi on aloitettu työt seurannan kehittämiseksi. Vaalitarkkailun vaikuttavuuden lisäämiseksi Suomen Etyj-valtuuskunta on aktiivisesti osallistunut vaalitarkkailumissioihin ja halunnut kehittää seurantatyötä. Vapaat vaalit edellyttävät vapaata yhteiskuntaa ja mediaa. Tätä ei saavuteta pelkästään vaaleja tarkkailemalla, vaan se edellyttää jatkuvaa prosessia yhteistyössä vaalitarkkailun kohteena olevan maan kanssa. Tarkkailuraportin suositusten implementoinnissa avustaminen on siksi erittäin tärkeää.

Vuonna 2017 yleiskokous lähetti kansanedustajavaltuuskuntia valvomaan parlamenttivaaleja Armeniassa, Albaniassa ja Saksassa. Lisäksi tarkkailtiin Mongolian ja Kirgisian presidentinvaaleja. Tarkoitus oli myös tarkkailla Serbian presidentinvaaleja, mutta koska virallinen vaalipäivä kuitenkin julistettiin vasta kuukautta ennen vaaleja, ei Etyj/ODIHR ehtinyt saada tarkkailumissiota järjestettyä.

Lisäksi kertomusvuonna järjestettiin Turkissa kansanäänestys perustuslakiuudistuksista, käytännössä presidentin valtaoikeuksien kasvattamisesta. Etyjin parlamentaarinen yleiskokous ei lähettänyt tarkkailumissiota, mutta äänestystä ja kampanjointia tarkkailivat ODIHR sekä Euroopan neuvoston parlamentaarinen yleiskokous. Tarkkailijat totesivat, etteivät äänestys ja kampanjointi täyttäneet kansainvälisiä vaatimuksia, eikä äänestäjillä ollut käytettävissä riippumatonta tietoa perustuslakimuutoksen sisällöstä.

Yleishavaintona maiden vaaliasetelmista ja vaalituloksista voidaan todeta, että monissa maissa voitiin havaita positiivista kehitystä aitojen, demokraattisten ja vapaiden vaalien järjestämisessä, vaikkakin huolenaiheita on edelleen esimerkiksi äänen ostamiseen ja hallintovarojen väärinkäyttöihin liittyen. Naisten ehdokkuus vaaleissa oli kaikissa maissa edelleen heikkoa, jopa Saksassa vain n. 30 % liittopäivävaalien ehdokkaista oli naisia.

Kuten useissa vaaleissa viime vuosina, myös esimerkiksi Saksan vaaleissa havainnoitiin ulkopuolisten tekijöiden tai valtioiden pyrkimyksiä sekaantua vaalikampanjointiin ja -toimitukseen. Vaikkakaan kyseisenlaiset kyberhyökkäykset eivät vaikuttaneet suoraan vaalituloksiin, voi tällaisen disinformaation leviäminen kuitenkin vaikuttaa ihmisten luottamukseen vaaleja kohtaan. Tämä on huolestuttava trendi, ja tarkoittaa sitä,

että demokraattiset vaaliprosessit ja niiden kehittäminen vaativat jatkuvaa huomioita kaikkialla maailmassa.

5.1 Parlamenttivaalit Armeniassa

Armenian parlamenttivaalit järjestettiin sunnuntaina 2.4.2017. Etyjin lyhytaikaista vaalitarkkailua johti erityiskoordinaattori José Ignacio Sánchez Amor (Portugali) ja yleiskokouksen tarkkailua johti Geir Jørgen Bekkevold (Norja). Vaalitarkkailuun osallistuivat valtuuskunnan varapuheenjohtaja Kimmo Kivelä (sin.) ja jäsen Mika Raatikainen (ps.) sekä Suomen EN-valtuuskunnan jäsen Anne Kalmari (kesk). Euroopan unionin tarkkailuvaltuuskuntaa johti suomalainen MEP Heidi Hautala.

Vaalit voitti odotetusti presidentti Serzh Sargzyanin oikeistolainen RPA-puolue, joka sai 49,17 % annetuista äänistä ja 58 paikkaa. Toiseksi sijoittui keskustaoikeistolainen ja venäjämielinen Tsarukianin liittouma, joka sai 27,35 % äänistä ja 31 paikkaa. Länsimielinen oppositio-liittouma Yelk pääsi myös parlamenttiin 7,78 % äänimäärällä ja 9 paikalla, kuten myös hallituspuolue ARF, joka sai 6,58 % äänistä ja 7 paikkaa. Kaiken kaikkiaan parlamentissa on vaalien jälkeen 105 paikkaa. Äänestysprosentti oli 60,86 %.

Republikaanipuolueen äänimäärä riittää perustuslain edellyttämään 54 % ”vakaaseen parlamentaarisen enemmistöön”. Etyj/ODIHR:n, Etyjin ja Euroopan neuvoston parlamentaaristen yleiskokouksien sekä Euroopan parlamentin alustavan arvion mukaan teknisesti hyvin sujuneet vaalit täyttivät suurimmilta osin vapaille vaaleille asetetut ehdot. Suunta on oikea, mutta vaaliprosessia tahrasivat uskottavat todisteet äänen ostamisista ja äänestäjien pelottelusta. Vaalipaikoilla ja niiden läheisyydessä oli paljon puolue-edustajia, jotka pelottelivat etenkin virkamiehiä ja yksityisten yritysten työntekijöitä. Tämä vuosia jatkunut ongelma rapauttaa äänestäjien uskoa vaalijärjestelmään. Vaalipäivä oli rauhallinen, mutta osa vaalipaikoista ruuhkautui ajoittain ja paikalla kävi puolue-edustajia ja poliiseja.

Vastikään Etyjin ja ODIHR:n sekä Euroopan neuvoston alaisen Venetsian toimikunnan suositusten mukaisesti uudistettu vaalilainsäädäntö on kattava ja toimiva, mutta monen mielestä liian monimutkainen. Vaalivirkailijat joutuivatkin selittämään vaaliprosessia äänestäjille vaalipäivän aikana. Myös vaalivilppiä estävän uuden teknologian käyttö sai kiitosta, mutta valitettavasti se ei itsessään riitä uskottavien vaalien järjestämiseksi. Äänenlaskenta oli avointa, mutta sai usein kielteisen arvion puolue-edustajien sekaannuttua proseduriin.

Kampanjointi oli aluksi vaisua, mutta vilkastui vaalipäivän lähestyessä ja väkivaltaisuuksiakin esiintyi. Sananvapautta kunnioitetaan laajasti Armeniassa, mutta medianomistajat puuttuvat helposti uutisten sisältöön, mikä johtaa itsensensuuriin ja vähentää hallintoa kriittisesti tarkastelevaa raportointia. Internetiä ei rajoiteta.

5.2 Parlamenttivaalit Albaniassa

Albaniassa järjestettiin parlamenttivaalit 25.6.2017. Etyjin vaalitarkkailua johti erityiskoordinaattori Roberto Battelli (Slovenia) ja yleiskokouksen tarkkailua johti Marietta Tidei (Italia).

Pääministeri Edi Raman johtama sosialistinen SP-puolue voitti odotetusti parlamenttivaalit. Sosialistipuolue sai 48,34 % äänistä ja kasvatti paikkamääränsä parlamentissa 74:ään. Se tarkoittaa enemmistöä 140-paikkaisessa parlamentissa. Toiseksi sijoittunut oppositioapuolue DP menetti 7 paikkaa ja sai 28,82 % kannatuksella 43 paikkaa. Edellisen vaalikauden hallituskumppanipuolue sosialistinen liike LSI paransi niin ikään tulostaan saaden 14,27 % äänistä ja 19 paikkaa. Lisäksi parlamenttiin valittiin kaksi muuta pienpuoluetta. Äänestysprosentti 46,8 % oli alhaisin sitten vuonna 1991 järjestettyjen maan ensimmäisten vapaiden vaalien. Syiksi arvioitiin vaalipäivälle sattunut helleaalto ja ramadanin loppujuhla. Äänestysprosentti ei kuitenkaan kerro koko totuutta, sillä monet albanialaiset asuvat ulkomailla, eikä heille ole järjestetty mahdollisuutta äänestää.

ODIHR:n, Etyjin ja Euroopan neuvoston parlamentaaristen yleiskokouksien ja Euroopan parlamentin yhteisessä vaalienjälkeisessä lausunnossa todetaan, että vaalit olivat vapaat ja kokoontumis- ja sananvapautta

kunnioitettiin laajasti. Toukokuussa saavutetun poliittisen sovun aiheuttamat vaalilakimuutokset herättivät kuitenkin hämmennystä vaalivirkailijoiden keskuudessa. Vaalit kärsivät siten vaalilain valikoivasta ja epäjohtonmukaisesta soveltamisesta. Lisäksi epäilykset äänten ostamisesta ja äänestäjien painostamisesta heikensivät kansalaisten luottamusta vaalitoimitukseen.

Albanian vaalilaki antaa riittävän pohjan vapaiden vaalien järjestämiseksi, vaikka edellisissä vaaleissa havaittuihin puutteisiin ei ole puututtu. Vaalilain soveltamisessa poliittiset intressit menivät kuitenkin usein oikeusvaltioperiaatteen edelle, ja vaalilain myöhäiset muutokset ovat kansainvälisten vaalistandardien vastaiset. Tästä huolimatta keskusvaalilautakunnan toiminta oli avointa, vaikka sen olisi pitänyt vahvemmin puuttua uuden lainsäädännön tulkintavaikeuksiin. Muutokset vaalirahoitusta koskeviin lakipykäliin olivat tervetulleita, vaikka hienosäätöä edelleen tarvitaan. Media on monipuolinen ja kohteli puolueita suhteellisen tasa-arvoisesti, vaikkakin kolme suurinta puoluetta saivat eniten näkyvyyttä. Raportointi oli kuitenkin usein latteaa ja vailla kriittistä analyysiä.

Vaalipäivä oli rauhallinen yksittäisiä väkivaltatapauksia lukuun ottamatta. Arvioidun alhaisen äänestysprosentin aiheuttama huoli ja sitä seurannut keskusvaalilautakunnan päätös pidentää äänestysaikaa tunnilla ei ollut hyvän vaalitavan mukaista. Tieto ei saavuttanut kaikki vaalipaikkoja, eikä kaikkia äänestäjiä siten kohdeltu tasapuolisesti. Myöskään vaalipaikkojen aukeamiset eivät aina pitäneet paikkaansa, mikä osoittaa vaalivirkailijoiden kokemuksen ja koulutuksen puutetta. Pitkäaikaisraportoitijat myös havaitsivat poliittisten puolueiden edustajien sekaantuvan proseduureihin. Äänestyksessä esiintyi paljon puutteita, kuten ryhmääänestämistä, äänestäminen valtakirjalla, ongelmia mustekäytännöissä ja samankaltaisuuksia allekirjoituksissa. Myös puolueaktiivien läsnäolo äänestyspaikoilla häiritsi äänestystä ja raportoititiin tapauksia äänestäjien painostamisyrityksistä. Esteettömyydessä oli vakavia puutteita useilla äänestyspaikoilla. Ääntenlaskennan avoimuus ei kaikilta osin toteutunut.

Kansallisilla vähemmistöillä oli yleisesti hyvät mahdollisuudet osallistua vaaleihin. Naiset olivat aktiivisia, mutta heille ei annettu riittävästi tilaa kampanjoissa. Uudessa parlamentissa 28 % on naisia.

5.3 Presidentinvaalit Mongoliassa

Mongoliassa pidettiin presidentinvaalit 26.6.2017. Etyjin vaalitarkkailua johti erityiskoordinaattori Guglielmo Picchi (Italia) ja yleiskokouksen tarkkailua johti Georgios Varenos (Kreikka).

Hallitseva presidentti Tsakhiagiin Elbegdorjoli jo palvellut kaksi kautta, joten häntä ei voitu perustuslain mukaan valita enää kolmannelle kaudelle. Presidentti valitaan kahden kierroksen järjestelmällä. Ensimmäistä kertaa kukaan ehdokkaista ei saanut riittävästi ääniä ensimmäisellä kierroksella, joten toisella kierroksella 7.7. vastakkain olivat Khaltmaagiin Battulga (Democratic Party) ja Miyegombyin Enkhbold (Mongolian People's Party). Kolmanneksi tullut kandidaatti Sainkhüügiin Ganbaatar (Mongolian People's Revolutionary Party) jäi hyvin niukasti toiselta kierrokselta ja kiisti äänestyksen tuloksen. Toisella kierroksella Battulga voitti hyvin pienellä enemmistöllä, 50,61 % annetuista hyväksytyistä äänistä.

Kansainvälisten vaalitarkkailijoiden mukaan presidentinvaalit olivat kilpailulliset ja hyvin järjestetyt. Koontumis- ja ilmaisuvapautta kunnioitettiin laajalti. Median raportointi oli laajaa, muttei erityisen analyttistä. Äänestyspaikoilla oli rauhallista ja järjestys säilyi. Mongolian vaalilainsäädäntö kunnioittaa perusoikeuksia ja -vapauksia ja tarjoaa riittävän pohjan demokraattisten vaalien järjestämiseen. Etyjin ja ODIHR:n aiempia suosituksia on noudatettu, mutta esimerkiksi äänioikeuden antamiseen liittyvissä kysymyksissä on vielä parannettavaa. Myös vaalirahoituksen avoimuuteen ja korruption ehkäisyyn liittyvä lainsäädäntö on puutteellista.

Mongolian vaalilainsäädännössä on erikoisuus, jossa presidentinvaaleissa annetut tyhjät äänet lasketaan myös. Mongolian vaalilautakunta täten sisällyttää tyhjät äänet äänten kokonaismäärään, ja tämä vaikuttaa ehdokaiden suhteellisiin kannatusprosentteihin. On siis mahdollista, että mikään kandidaatti ei saa enem-

mistää toisella kierroksella, mikä johtaa koko vaalien uusimiseen. Tämä voi johtaa myös strategiseen äänestyskäyttäytymiseen. Näissä vaaleissa kolmanneksi jäänyt ehdokas ryhtyi kampanjoimaan tyhjää äänestämisen puolesta, jolloin kumpikaan toisen kierroksen ehdokkaista ei olisi saanut enemmistöä äänistä ja vaalit olisi jouduttu uusimaan.

5.4 Liittopäivävaalit Saksassa

Saksan parlamentti- eli liittopäivävaalit järjestettiin 24. syyskuuta 2017. Vaaleja tarkkaili ODIHR sekä ensimmäistä kertaa myös Etyjin parlamentaarinen yleiskokous. Etyjin lyhytaikaista tarkkailumissiota johti George Tsereteli (Georgia), yleiskokouksen tarkkailumissiota puolestaan johti Isabel Santos (Portugal). Suomesta yleiskokouksen tarkkailumissioon osallistuivat valtuuskunnan jäsenet, edustajat Mika Raatikainen (ps.) ja Markku Rossi (kesk.).

Vaaleissa valittiin 709 edustajaa Saksan liittopäiville eli Bundestagiin. Liittokansleri Angela Merkelin johtama CDU/CSU -puolue sai eniten ääniä (33 %, 246 paikkaa), mutta menetti paikkojaan tuntuvasti. Myös sosiaalidemokraatit menettivät paikkoja edellisiin vaaleihin nähden saaden 153 paikkaa (20,5 % äänistä), ja puolue siirtyi vaalien jälkeen oppositioon. Oikeistopopulistinen AfD pääsi ensimmäistä kertaa liittopäiville ja nousi kolmanneksi suurimmaksi puolueeksi 12,6 % ääniosuudella (94 paikkaa). CDU:n hallituskumppaneiksi povattiin vaalien jälkeen liberaalia FDP:tä (10,7 % paikoista) ja vihreitä (8,9 % paikoista) eli niin sanottua ”Jamaika-koalitiota” puolueiden tunnusvärien mukaan.

Vaalitarkkailijoiden vaalienjälkeisessä lausunnossa todettiin, että liittopäivävaalit olivat vahva osoitus Saksan sitoutuneisuudelle demokraattisiin prosesseihin. Äänestäjät saattoivat ilmaista tahtonsa vapaasti. Vaalilainsäädäntö tarjoaa vahvan pohjan vaalien tasapuolisen kilpailun asetelmalle ja tämän mahdollisti myös monimuotoinen mediaympäristö. Niin ikään äänestäjien sekä puolueiden luottamus vaalijärjestelmään on korkea. Puolueet eivät esimerkiksi näe tarpeelliseksi, että äänestyspaikoilla on heidän edustajiaan, mikä useassa maassa on yleinen käytäntö. PA:n tarkkailijoiden mukaan kehitettävää vaalilainsäädännössä on vaalirahoituksen läpinäkyvyyden ja raportoinnin suhteen. Näin äänestäjät saisivat jo ennakoon tietoa puolueiden taloudellisista siteistä.

Ehdokkaita vaaleissa oli yli 4800, joista naisia hieman vajaa 30 %. Vaikkakin puolueiden sisällä on sukupuolijakaumaa tasoittavia kiintiöitä ehdokkaiden asettelussa, yleiskokouksen tarkkailijat katsovat, että sukupuolten tasaveroista osallistumista koskevat velvoitteet voisi kirjata myös lakiin, jolloin se lisäisi naisten osallistumista poliittiseen päätöksentekoon.

Saksan vaalien kampanjoinnin aikana oli havaittavissa ulkopuolista sekaantumista ja kyberhyökkäyksiä. Vaikkakaan ne eivät vaikuttaneet suoraan vaalituloksiin, voi tällaisen disinformaation leviäminen tarkkailijoiden mukaan kuitenkin vaikuttaa ihmisten luottamukseen vaaleja kohtaan. Tämä tarkoittaa sitä, että vaaliprosessit ja niiden kehittäminen vaativat jatkuvaa huomioita kaikkialla maailmassa.

5.5 Presidentinvaalit Kirgisiassa

Kirgisiassa järjestettiin presidentinvaalit 15. lokakuuta 2017. Vaaleja tarkkaili ODIHR:n ja Etyjin parlamentaarisen yleiskokouksen lisäksi Euroopan neuvoston parlamentaarinen yleiskokous ja Euroopan parlamentti. Etyjin lyhytaikaista tarkkailumissiota johti Azay Guliev (Azerbaidžan), yleiskokouksen tarkkailumissiota puolestaan johti Artur Gerasimov (Ukraina).

Ehdokkaita oli 11, joista yksi oli nainen. Presidentiksi valittiin ensimmäisellä kierroksella yli 50 % äänistä saanut Sooronbay Jeenbekov (sosiaalidemokraatit). Äänestyspäivä oli rauhallinen ja äänestysvilkkaus oli 56 %.

Vaikka puutteita oli havaittavissa vaalien järjestämisessä, kansainvälisten tarkkailijoiden mukaan kyseessä olivat ensimmäiset Keski-Aasian maissa käydyt aidosti kilpailulliset vaalit, jotka myötävaikuttivat demokraattisten instituutioiden vahvistumiseen. Äänestäjillä oli laaja valinnanmahdollisuus ja ehdokkaat saivat

yleisesti ottaen kampanjoida vapaasti. Vaalien tekninen järjestäminen oli hyvin hoidettu, ja itse äänestäminen oli valtaosassa äänestyspaikkoja hyvin järjestetty.

Tarkkailijoiden mukaan huolenaiheina olivat erityisesti tapaukset julkisten varojen väärinkäytöstä, äänestäjien painostuksesta sekä äänien ostamisesta. Median vapaus ei ollut riittävällä tasolla, vaikkakin television vaaliväittelyt toivat lisää moniäänisyyttä. Myös äänten laskennan prosesseissa ilmeni runsaasti ongelmia. Kirgisian vaaleja sääntelevässä lainsäädännössä on tapahtunut huomattavia parannuksia viime vuosina, mutta silti ne eivät ole kansainvälisten standardien tasolla. Parannukset oikeudelliseen viitekehykseen edesauttaisivat ehkäisemään julkisten varojen väärinkäytöksiä kampanjoissa sekä estämään äänten ostoa.

Edelliset presidentinvaalit käytiin vuonna 2011 ja silloin voittajaksi nousi silloinen pääministeri, sosiaalidemokraattisen puolueen Almazbek Atambajev. Hän ei ollut tänä vuonna ehdolla, koska perustuslain mukaan presidentti voi olla virassa vain yhden kauden (6 vuotta).

ETYJ:N PARLAMENTAARISEN YLEISKOKOUKSEN SUOMEN VALTUUSKUNTA VUONNA 2017

PUHEENJOHTAJA
Aila PALONIEMI (kesk)

VARAPUHEENJOHTAJA
Kimmo KIVELÄ (sin)

JÄSENET

Ilkka
KANERVA (kok)

Krista
KIURU (sd)

Mika
RAATIKAINEN (ps)

Markku
ROSSI (kesk)

VARAJÄSENET

Pekka
HAAVISTO (vihr)

Ilkka
KANTOLA (sd)

Pauli
KIURU (kok)

Katri
KULMUNI (kesk)

Simon
ELO (sin)

Sofia
VIKMAN (kok)

SIHTEERISTÖ

Gunilla CARLANDER, valtuuskunnan sihteeri

Maria FAGERHOLM / Eeva LAHTI, valtuuskunnan apulaissihteeri

Marianne HEINO, valtuuskunnan avustaja

ETYJ:N JÄSENVALTIOT

Alankomaat
 Albania
 Andorra
 Armenia
 Azerbaidžan
 Belgia
 Bosnia-Hertsegovina
 Bulgaria
 Espanja
 Georgia
 Irlanti
 Islanti
 Iso-Britannia
 Italia
 Itävalta
 Kanada
 Kazakstan
 Kirgisia
 Kreikka
 Kroatia
 Kypros
 Latvia
 Liechtenstein
 Liettua
 Luxemburg
 Makedonia
 Malta
 Moldova
 Monaco

Mongolia
 Montenegro
 Norja
 Portugali
 Puola
 Pyhä Istuin
 Ranska
 Romania
 Ruotsi
 Saksa
 San Marino
 Serbia
 Slovakia
 Slovenia
Suomi
 Sveitsi
 Tadžikistan
 Tanska
 Tšekin tasavalta
 Turkki
 Turkmenistan
 Ukraina
 Unkari
 Uzbekistan
 Valko-Venäjä
 Venäjä
 Viro
 Yhdysvallat

YHTEISTYÖKUMPPANIT

Afganistan
 Australia
 Etelä-Korea
 Japani
 Thaimaa

VÄLIMEREN ALUEEN YHTEISTYÖ- KUMPPANIT

Algeria
 Egypti
 Israel
 Jordania
 Marokko
 Tunisia

ETYJ:N PARLAMENTAARISEN YLEISKOKOUKSEN JA KOMITEOIDEN PUHEENJOHTAJISTO, TYÖRYHMÄT JA ERITYISEDUSTAJAT

Yleiskokouksen puheenjohtajisto

Heinäkuu 2016 - heinäkuu 2017

Presidentti

Christine Muttonen (Itävalta)

Varapresidentit

Robert Aderholt (Yhdysvallat)	2017
Kent Härstedt (Ruotsi)	2017
Victor Paul Dobre (Romania)	2017
Lord Peter Bowness (Iso-Britannia)	2018
Roberto Battelli (Slovenia)	2018
George Tsereteli (Georgia)	2018
Isabel Santos (Portugali)	2019
Azay Guliyev (Azerbaidžan)	2019
(Vilija Aleknaite Abramikiene (Liettua)	2019)

Rahastonhoitaja

Doris Barnett (Saksa)

Presidentti emeritus

Ilkka Kanerva (Suomi)

Heinäkuu 2017 - heinäkuu 2018

Presidentti

Christine Muttonen (Itävalta) 8.11.2017 asti
George Tsereteli (Georgia) 9.11.2017 alkaen

Varapresidentit

Lord Peter Bowness (Iso-Britannia)	2018
Roberto Battelli (Slovenia)	2018
(George Tsereteli,	2018)
Isabel Santos (Portugali)	2019
Azay Guliyev (Azerbaidžan)	2019
Victor Paul Dobre (Romania)	2019
Roger Wicker (Yhdysvallat)	2020
Margareta Cederfelt (Ruotsi)	2020
Marietta Tidei (Italia)	2020

Rahastonhoitaja

Doris Barnett (Saksa)

Presidentti emeritus

Ilkka Kanerva (Suomi)

Yleiskokouksen komiteoiden puheenjohtajistot

Heinäkuu 2016 - heinäkuu 2017

Poliittinen ja turvallisuuskomitea (I komitea)

Robert Wicker (Yhdysvallat)
Guglielmo Picchi (Italia)
Margareta Cederfelt (Ruotsi)

Talous-, tiede-, teknologia- ja ympäristökomitea (II komitea)

Nilza Sena (Portugali)
Artur Gerasymov (Ukraina)
Marietta Tidei (Italia)

Heinäkuu 2017 - heinäkuu 2018

Poliittinen ja turvallisuuskomitea (I komitea)

Filippo Lombardi (Sveitsi)
Guglielmo Picchi (Italia)
Kristian Vigenin (Bulgaria)

Talous-, tiede-, teknologia- ja ympäristökomitea (II komitea)

Nilza Sena (Portugali)
Artur Gerasymov (Ukraina)
Sofio Katsarava (Georgia)

Ihmisoikeus- ja demokratiakomitea (III komitea)

Ignacio Sanchez Amor (Espanja)

Ivana Dobesova (Tšekki)

Kyriakos Kyriakou-Hadijiyianni (Kypros)

Ihmisoikeus- ja demokratiakomitea (III komitea)

Ignacio Sanchez Amor (Espanja)

Ivana Dobesova (Tšekki)

Kyriakos Kyriakou-Hadijiyianni (Kypros)

Yleiskokouksen työryhmät

Tilanne joulukuun 2017

Avoimuus- ja uudistustyöryhmä

Ad Hoc Committee on Strengthening OSCE Engagement through Transparency and Reform
2011-

Sääntöalakomitea***Sub-Committee on Rules of Procedure and Working Practices***

Puheenjohtaja Lord Peter Bowness (Iso-Britannia)

George Tsereteli (Georgia)

Ilkka Kanerva, ex-officio jäsen (Suomi)

Robert B. Aderholt (Yhdysvallat)

Ikram Adyrbekov (Kazakhstan)

Doris Barnett (Saksa)

Roberto Battelli (Slovenia)

Alexander Fokin (Venäjä)

Christian Barenfeld Holm (Ruotsi)

Peter Juel Jensen (Tanska)

Filippo Lombardi (Sveitsi)

Isabel Santos (Portugali)

Marietta Tidei (Italia)

Moldova-työryhmä***Parliamentary Team on Moldova***

2000–

Lord Alf Dubs (Iso-Britannia)

George Tsereteli (Georgia)

Marietta Tidei (Italia)

Siirtolaisuustyöryhmä***Ad Hoc Committee on Migration*****2016-**

Puheenjohtaja Filippo Lombardi (Sveitsi)
Varapuheenjohtaja Pascal Allizard (Ranska)
Varapuheenjohtaja Sena Nur Celik (Turkki)
Varapuheenjohtaja Laurynas Kasciunas (Liettua)
Varapuheenjohtaja Guglielmo Picchi (Italia)
Varapuheenjohtaja Isabel Santos (Portugali)
Varapuheenjohtaja Makis Voridis (Kreikka)
Margareta Cederfelt (Ruotsi)
Jose Maria Chiquillo (Espanja)
Lord Alf Dubs (Iso-Britannia)
Hedy Fry (Kanada)
Roman Haider (Itävalta)
Sheila Jackson Lee (Yhdysvallat)
Kyriakos Kyriakou-Hadjiyianni (Kypros)
Nahima Lanjri (Belgia)
Stefana Miladinovic (Serbia)
Henk Overbeek (Alankomaat)
Jose Ignacio Sanchez Amor (Espanja)
Bihlun Tamayligil (Turkki)
Marietta Tidei (Italia)
Georgios Varemenos (Kreikka)

Terrorisminvastainen komitea***Ad Hoc Committee on Countering Terrorism*****2017-**

Puheenjohtaja Makis Voridis (Kreikka)
Varapuheenjohtaja Stephane Crusniere (Belgia)
Varapuheenjohtaja Richard Hudson (Yhdysvallat)
Varapuheenjohtaja Sofio Katsarava (Georgia)
Varapuheenjohtaja Nikolay Kovalev (Venäjä)
Ana Birchall (Romania)
Lisa Chambers (Irlanti)
Ignacio Cosido (Espanja)
Ilkka Kanerva (Suomi)
Fatmir Mediu (Albania)
Igor Popov (Ukraina)

Yleiskokouksen erityisedustajat

Tilanne joulukuun 2017

Rauhanvälityksen erityisedustaja <i>Special Representative on Mediation</i>	Ilkka Kanerva (Suomi)	2016 -
Itä-Euroopan erityisedustaja <i>Special Representative for Eastern Europe</i>	Kent Härstedt (Ruotsi)	2017 -
Antisemitismin, rasismin ja suvaitsemattomuuden vastaisten toimien erityisedustaja <i>Special Representative on Anti-Semitism, Racism and Intolerance</i>	Benjamin Cardin (Yhdysvallat)	2015 -
Arktisten alueiden erityisedustaja <i>Special Representative for Arctic Issues</i>	Ola Elvestuen (Norja)	2015 -
Tasa-arvokysymysten erityisedustaja <i>Special Representative on Gender Issues</i>	Hedy Fry (Kanada)	2010 -
Ihmiskauppakysymysten erityisedustaja <i>Special Representative on Human Trafficking Issues</i>	Christopher Smith (Yhdysvallat)	2004 -
Välimeri-alueen erityisedustaja <i>Special Representative on Mediterranean Affairs</i>	Pascal Allizard (Ranska)	2017 -
Rajayhteistyön erityisedustaja <i>Special Representative on OSCE Border Issues</i>	Ignacio Sanchez Amor (Espanja)	2012 -
Etelä-Kaukasuksen erityisedustaja <i>Special Representative on the South Caucasus</i>	Kristian Vigenin (Bulgaria)	2016 -
Kaakkois-Euroopan erityisedustaja <i>Special Representative on South East Europe</i>	Roberto Battelli (Slovenia)	2006 -

MINSK DECLARATION AND RESOLUTIONS ADOPTED BY THE OSCE PARLIAMENTARY ASSEMBLY AT THE TWENTY-SIXTH ANNUAL SESSION MINSK, 5 to 9 JULY 2017

PREAMBLE

We, Parliamentarians of the OSCE participating States, have met in annual session in Minsk from 5 to 9 July 2017 as the Parliamentary dimension of the OSCE to assess developments and challenges relating to security and co-operation, in particular on Enhancing Mutual Trust and Co-operation for Peace and Prosperity in the OSCE Region, and we offer the following views to the OSCE Ministers.

We wish every success to the next OSCE Ministerial Council and bring to its attention the following declaration and recommendations.

ENHANCING MUTUAL TRUST AND CO-OPERATION FOR PEACE AND PROSPERITY IN THE OSCE REGION

CHAPTER I: POLITICAL AFFAIRS AND SECURITY

1. Noting with concern the ongoing security challenges throughout the OSCE area, including cybersecurity threats, terrorism and violent extremism, the destabilization of Ukraine, the situation in Turkey, protracted conflicts, and a generally deteriorating climate of trust, confidence and co-operation,
2. Stressing the need to make full use of the OSCE's toolbox to strengthen confidence-building measures, reduce the risk of conflict and promote long-term, comprehensive security, including through gender mainstreaming and enhancing women's political, social, and economic empowerment in armed conflict and disaster settings,
3. Welcoming the adoption, at the 2016 OSCE Ministerial Council in Hamburg, of the Declaration "From Lisbon to Hamburg: Declaration on the 20th anniversary of the OSCE Framework for Arms Control", which welcomes the launching of a structured dialogue on the current and future challenges and risks to security in the OSCE area to foster a greater understanding of these issues that could serve as a common solid basis for a way forward,
4. Also welcoming the adoption of a number of other important Decisions at the 2016 OSCE Ministerial Council in Hamburg, in particular on the OSCE's Role in the Governance of Large Movements of Migrants and Refugees and OSCE Efforts Related to Reducing the Risks of Conflict Stemming from the Use of Information and Communication Technologies, as well as the Ministerial Statement on the Negotiations on the Transdniestrian Settlement Process in the "5+2" Format and the Ministerial Declaration on OSCE Assistance Projects in the Field of Small Arms and Light Weapons and Stockpiles of Conventional Ammunition,
5. Further welcoming the priorities for the Austrian 2017 OSCE Chairmanship to reduce threats by defusing existing conflicts, combating radicalization and violent extremism, and re-establishing trust and confidence,
6. Recalling the international commitments of OSCE participating States to reduce the risk of conflict, pursue dialogue and promote the peaceful settlement of disputes, notably obligations found in the UN Charter

and the Helsinki Final Act on refraining from the threat or use of force, respecting the inviolability of frontiers and the territorial integrity of States, and principles of non-intervention in internal affairs,

7. Concerned over troop and artillery movements and military build-ups that have taken place in the OSCE area over the past year,

8. Noting with concern the deteriorating security situation in Afghanistan, which is taking a heavy toll on the population and providing new opportunities for extremist groups,

9. Noting that transfers of major weapons systems globally have reached their highest volume since the end of the Cold War and that four of the top five global arms exporters – the United States, the Russian Federation, France and Germany – are OSCE participating States,

10. Stressing the need for enhanced efforts to settle protracted conflicts in the OSCE area in a peaceful and negotiated manner, refraining from the threat or use of force and respecting the territorial integrity and sovereignty of the countries involved, within their internationally recognized borders, in full respect of the Charter of the United Nations and the Helsinki Final Act,

11. Noting with concern the renewal of hostilities in the South Caucasus, notably the recent violations of the ceasefire on the Line of Contact in the territories around Nagorno-Karabakh, and the ongoing ceasefire violations in the Donbas region of Ukraine, which have led to heavy losses of human lives, including civilians,

12. Regretting the lack of progress towards a peaceful resolution of the conflict in Georgia based on the norms and principles of international law, and expressing concern over the humanitarian and security situation in occupied Abkhazia, Georgia, and Tskhinvali region/South Ossetia, Georgia,

13. Condemning the 15 July coup attempt in Turkey, and expressing solidarity with Turkey and its people in the aftermath of the attempted seizure of power,

14. Noting that, according to the international observers from the Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR) and the Parliamentary Assembly of the Council of Europe, the Turkish referendum of 16 April 2017 fell short of international standards for a fair election,

15. Noting the substantial progress made in the Western Balkans over the past decade, but expressing concern about the recently deteriorating political situation in the region, caused, among other factors, by the insufficient attention paid to the region by its European and transatlantic partners, as well as undue geopolitical interference in internal political processes, which blocks the integration of countries into regional organizations and impacts negatively on the building and functioning of democratic institutions, thereby creating new risks of political and ethnic tensions,

16. Stressing that corruption is a serious threat to peace,

17. Regretting the failure of the international community to resolve the civil war in Syria, now in its seventh year, a conflict that has caused untold human suffering and contributed to the worst refugee crisis seen in Europe since the Second World War,

18. Expressing concern about the humanitarian situation of the internally displaced persons and refugees in the OSCE area who are continuously deprived of the right to voluntary, safe, dignified and unhindered return to their places of origin, as well as the right to own property,

19. Regretting the breakdown in nuclear security and nuclear weapons reduction agreements between the United States and the Russian Federation, including the Plutonium Management and Disposition Agreement, the New START Treaty, and the Intermediate-Range Nuclear Forces Treaty,

20. Welcoming the launch of negotiations at UN headquarters in New York between 123 countries this spring to establish an international ban against the possession, use, threat of use, acquisition, stockpiling, or deployment of nuclear weapons,

21. Welcoming the appointment in September 2016 of an OSCE Parliamentary Assembly Special Representative on Mediation, serving as the primary point of contact within the PA on mediation and the conflict cycle and liaising with other international organizations dealing with mediation issues,

22. Welcoming the participation of Uzbekistan and Afghanistan at the Winter Meeting on 23-24 February 2017 in Vienna,

The OSCE Parliamentary Assembly:

23. Urges participating States to recommit to multilateral diplomacy in the pursuit of comprehensive security and to implement OSCE confidence-building measures, as appropriate, to resolve existing conflicts and reduce the risks of future conflicts and to unambiguously uphold the assumptions and principles of the Helsinki Final Act and the Paris Summit, the Istanbul Charter of 1999, the Astana Declaration of 2010 and the fundamental principles set out in the Decalogue concerning political, military, economic, humanitarian and environmental co-operation on which the OSCE is based;

24. Calls on all political leaders in participating States of the Western Balkans to commit to constructive dialogue, both internally and with their counterparts in neighbouring States, to defuse political tensions and refrain from belligerent rhetoric that could lead to a deterioration in inter-ethnic and inter-State relations, to disassociate themselves publicly from expressions of extreme nationalism and intolerance made by others within their respective States, to support justice regarding all horrific crimes committed during conflict and to give greater priority to the human rights and fundamental freedoms of the individual;

25. Encourages the States in the region to redouble their efforts to address the most burning issues that directly affect people's lives, including corruption and the absence of an independent professional judiciary and of quality and politically independent media, and to strengthen faith in the reliability of electoral processes and the functioning of democratic institutions;

26. Urges the Governments of OSCE participating States to give increased attention to the situation in the Western Balkans and to assist in any possible way all efforts to reverse current negative trends, following up on longstanding foreign policy commitments which the region views as beneficial in sustaining its reform and democratization agenda;

27. Encourages the States and societies of the region to further improve the reconciliation processes and dialogue through the full implementation of all OSCE commitments, in particular the human dimension principles of the OSCE Copenhagen Document, in order to overcome persisting ethnic and religious divisions;

28. Calls on the international community to give special attention to the unfulfilled promises regarding the return of refugees and displaced persons, including by raising awareness of international obligations and commitments;

29. Asks the OSCE, including its executive structures, institutions and field operations, to maintain their welcome high engagement in the Western Balkans in order to strengthen their assistance to the states in the region;

30. Offers the continued assistance of the OSCE Parliamentary Assembly and its Special Representative on South East Europe in addressing the challenges in the region;

31. Deplores the loss of life caused by terrorist attacks, and calls for renewed commitment among OSCE participating States and Partners for Co-operation to strengthen efforts to counter radicalization and violent extremism, develop measures aimed at blocking the funding of terrorist organizations, and prevent terrorists from carrying out their crimes, including by improving legal frameworks and law enforcement methods, strengthening the security of international transportation, and by tracking the movements of terrorists within countries and across borders;
32. Urges participating States to criminalize, in national legislation, any assistance to terrorists, to identify and crack down on individuals and legal entities engaged in economic activities with terrorists, above all ISIL/DAESH, and to work to achieve universal implementation of Security Council resolutions 2199 and 2253;
33. Encourages participating States and Mediterranean Partner States to build upon the 2016 OSCE Mediterranean Conference “Youth North and South of the Mediterranean: Facing Security Challenges and Enhancing Opportunities” by pursuing initiatives that incorporate youth and civil society into counter-violent extremism programmes and focus on addressing the needs and aspirations of young people in the Mediterranean region;
34. Encourages efforts to co-operate on shaping a safe and free future for Libya by supporting border security and counter-terrorism efforts, fostering political stability and the rule of law through dialogue, providing economic assistance, addressing the migration routes to the OSCE region emerging from Libyan territory and facilitating Libya’s admission as a unified and democratic country to the Mediterranean Partners for Co-operation at the earliest practicable instance;
35. Endorses the conclusions of the Parliamentary Conference on Combating International Terrorism, jointly organized by the Interparliamentary Assembly of the Commonwealth of Independent States and the OSCE PA in St. Petersburg on 28 March 2017;
36. Calls on all participating States to uphold their OSCE commitments and make use of the OSCE toolbox in the fight against both internal and external threats and in this regard regrets the measures taken against Turkish parliamentarians, including their imprisonment and deprivation of the possibility to exercise their popular mandate;
37. Regrets the accusations levelled by the Turkish authorities against the international missions from the ODIHR and the Parliamentary Assembly of the Council of Europe to observe the Turkish referendum of 16 April 2017, and calls on the Turkish authorities to restore freedom of speech, freedom of the press and freedom of assembly;
38. Urges that measures be taken to enhance cybersecurity between States, to prevent tension and conflicts stemming from the use of information and communication technologies, and to protect critical infrastructure from cyber threats, including by strengthening the implementation of the OSCE’s confidence-building measures in the area of cybersecurity and facilitating co-operation among the competent national bodies and law enforcement agencies;
39. Calls on OSCE participating States to continue to strive to achieve a consensus on the operation and funding of OSCE missions, both permanent and temporary, and, to the extent possible within the limits of international law, to give the OSCE missions the most broadly interpreted powers and the greatest possible freedom of movement so that they can carry out their missions in the safest and most satisfactory manner for all participating States;
40. Calls for an end to military hostilities in Ukraine, the full withdrawal of heavy calibre weaponry by both sides, and full access to the OSCE’s Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM) and humanitarian aid organizations;

41. Condemns numerous serious incidents of pressure, harassment and intimidation of the SMM monitors combined with the cases of deliberate destruction of the OSCE assets taking place in certain areas of the Donetsk and Luhansk regions controlled by the Russian hybrid forces, and urges the Russian Federation to take practical measures to ensure the necessary security conditions for the SMM, which will prevent further escalation of the situation;
42. Calls upon the Russian Federation as an occupying power in the Crimean Peninsula to remove any restrictions or other impediments that affect the freedom of movement of the Special Monitoring Mission to Ukraine and prevent its monitors from fulfilling their mandate;
43. Reiterates support for the Package of Measures for the implementation of the Minsk Agreements, adopted and signed on 12 February 2015 in Minsk by all signatories who also signed the Minsk Protocol of 5 September 2014, and the Memorandum of 19 September 2014, as well as the relevant OSCE PA resolutions addressing the crisis in and around Ukraine;
44. Underlines respect for the principles of the inviolability of frontiers and territorial integrity, peaceful settlement of disputes, equal rights, and self-determination of peoples as stated in the Helsinki Final Act, and calls on the Russian Federation to restrain its aggressive practices and reverse its annexation of the Autonomous Republic of Crimea;
45. Expresses its deep regret over the lack of progress towards the settlement of the Nagorno-Karabakh conflict, calls on the parties to engage without further delay in substantive negotiations with a view to finding the earliest possible sustainable solution to the conflict, and urges the Co-Chairmen of the OSCE Minsk Group to redouble their efforts to that end;
46. Reaffirms full support for a comprehensive, just and viable solution to the Transdniestrian conflict based on the sovereignty and territorial integrity of the Republic of Moldova, with a special status for the Transdniestrian region, and encourages further steps to ensure stability and transparency, and decrease the military presence in the conflict region, including by completing the withdrawal of the Russian Federation forces and munitions from the territory of the Republic of Moldova;
47. Urges the full implementation of the EU-brokered Six-Point Ceasefire Agreement of 12 August 2008, which ended the conflicts in Abkhazia, Georgia and Tskhinvali region/South Ossetia, Georgia, as well as the free access of humanitarian aid to Abkhazia, Georgia and Tskhinvali region/South Ossetia, Georgia;
48. Calls on all countries to participate in UN negotiations on nuclear disarmament and to pursue the adoption of nuclear risk reduction, transparency and disarmament measures;
49. Stresses the need for tighter arms export policies, particularly with regard to volatile regions such as the Middle East, which strictly comply with international law, international humanitarian law and human rights law and the provisions of relevant international and regional instruments;
50. Reaffirms support for the 2004 Action Plan for the Promotion of Gender Equality, and urges the OSCE Ministerial Council to adopt an addendum to the Gender Action Plan that takes into account recent developments relating to women, peace and security, including the important findings of the Global Study on the implementation of United Nations Security Council resolution 1325;
51. Encourages participating States to promote the full participation of women in conflict prevention, management, resolution and recovery, including at all decision-making levels, as well as the protection of women's rights throughout all stages of the conflict cycle in accordance with United Nations Security Council resolutions 1325 and 1820, as well as associated resolutions on women, peace and security, and to increase funding to support the advancement of gender equality in these areas;

52. Calls on parliamentarians, as elected by the people, to take the lead and act to eliminate corruption, in that corruption affects all parts of society, undermines public trust and confidence in government institutions, and hinders societies' efforts to become self-reliant;

53. Urges the OSCE to continue developing its toolbox to counter emerging threats, including by considering a revision of its consensus-based decision-making procedure, reinforcing its early warning and early action mechanisms, developing its legal personality, and pursuing external co-operation with partners;

54. Reiterates the unique role of the Parliamentary Assembly within the OSCE in building relationships based on constructive dialogue, trust and mutual respect between all OSCE countries.

CHAPTER II: ECONOMIC AFFAIRS, SCIENCE, TECHNOLOGY AND ENVIRONMENT

55. Supporting the OSCE's concept of common, comprehensive and indivisible security, which encompasses the politico-military, the human, and the economic and environmental dimensions,

56. Recognizing that the economic and environmental dimension provides a solid basis for mutually beneficial co-operation among OSCE participating States,

57. Recalling that in the Helsinki Final Act of 1975, participating States recognized that "efforts to develop co-operation in the fields of trade, industry, science and technology, the environment and other areas of economic activity contribute to the reinforcement of peace and security in Europe and in the world as a whole",

58. Noting the OSCE Ministerial Council decision No. 4/16 on Strengthening good governance and promoting connectivity adopted at the 23rd OSCE Ministerial Council in Hamburg, Germany, which in particular welcomed "the fact that almost all participating States have ratified or acceded to the United Nations Convention against Corruption (UNCAC) and are working towards fulfilling the commitments deriving from the Convention",

59. Welcoming the results of the 2015 United Nations Paris Climate Change Conference (COP21), which concluded with the adoption of the Paris Agreement, marking a significant step in the global climate effort, establishing a new framework combining "nationally determined contributions" (NDCs) with new multilateral mechanisms aimed at ensuring transparency and accountability and promoting greater ambition over time,

60. Considering that the 2030 Agenda for Sustainable Development and its Sustainable Development Goals, adopted by the United Nations on 25 September 2015, will steer international poverty eradication efforts and guide the world towards development over the years to come,

61. Noting that the COP22 Marrakech Conference in November 2016 was an important transitional moment, shifting from the years of negotiation that produced the Paris Agreement to a new phase focused on implementation,

62. Noting the adoption of the 2030 Agenda for Sustainable Development and its Sustainable Development goals and targets, including Goal 5, which recognizes that gender equality is a necessary foundation for long-term peace, prosperity and sustainability,

63. Regretting the decision by the President of the United States of America to withdraw from the Paris Agreement on Climate Change (COP21),

64. Recalling the devastating consequences of the Chernobyl and Fukushima nuclear accidents, and expressing grave concern regarding nuclear energy projects in OSCE participating States on highly seismic and

other environmentally or otherwise hazardous sites, which pose a direct threat to human life, the environment and security,

65. Recognizing that corruption, trade in conflict minerals and money laundering are potential sources of political tension that undermine the stability and security of participating States, contributing to global threats such as terrorism and transnational organized crime,

66. Recognizing that good governance, transparency and accountability are key elements for economic growth, trade, investment and sustainable development, thereby contributing to stability, security and respect for human rights in the OSCE area,

67. Welcoming the Austrian OSCE Chairmanship's objective of "greening the economy" which aims to support the implementation of the UN Sustainable Development Goals by all participating States,

68. Welcoming preparation by the Office of the Co-ordinator of Economic and Environmental Activities (OCEEA) of the 2nd Preparatory Meeting of the 25th OSCE Economic and Environmental Forum, which was held 14-16 June 2017 in Astana, Kazakhstan, under the theme "Green Economy as catalyst for sustainable development, security and stability,"

69. Recognizing that corruption and money laundering are potential sources of political tension that undermine the stability and security of participating States, contributing to global threats such as terrorism and transnational organized crime,

70. Welcoming the opportunity provided by Expo 2017, being held in Astana, Kazakhstan, under the theme "Energy of the Future", which highlights the vital subject of alternative energy sources,

71. Recognizing that water is essential for life and that a suitable supply of high-quality water is a prerequisite for economic and social progress,

72. Welcoming the efforts of the Office of the Co-ordinator of Economic and Environmental Activities (OCEEA) in support of participating States' endeavours to promote good water governance and strengthen transboundary water co-operation in the South Caucasus, Central Asia and Eastern Europe,

73. Recalling the Athens Ministerial Council Decision No. 5/09 on migration management, which underscored "the importance of mainstreaming migration policies into economic, social, environmental, development and security strategies and addressing migration management through co-operative, comprehensive and cross-dimensional approaches",

74. Concerned by the size and direction of migration flows within, from and into the OSCE area which have been magnified, diversified, and accelerated,

75. Recognizing the OSCE commitments to address legal and orderly migration, protection of migrants' personal and social welfare, attention to recruitment practices as well as the equality of rights between migrant workers and nationals regarding conditions of employment and social security,

76. Reaffirming the Astana Declaration of 2008 and the Oslo Declaration of 2010 and their resolutions on cybercrime and cyber security, which recognize that cyber attacks against vital state and commercial infrastructure are equivalent in nature to those of a conventional act of aggression,

77. Expressing concern about the amendments to education legislation in Hungary, affecting Central European University, which risk undermining academic freedom, inhibiting research and development, and impeding scientific advancement,

The OSCE Parliamentary Assembly:

78. Calls on OSCE participating States to redouble their efforts in thorough consideration of issues relating to the economic and environmental dimension in line with commitments set forth in the Helsinki Final Act and the 2010 Astana Commemorative Declaration;

79. Recommends that OSCE participating States seek opportunities to develop mutually beneficial regional and subregional economic co-operation, including the promotion of dialogue and interaction among participating States and among relevant international and regional organizations;

80. Underlines that economic growth and environmental sustainability are not mutually exclusive and that domestic economic policies should prioritize clean energy projects, investment and innovation to promote sustained growth and ensure that negative effects on the environment are minimized;

81. Requests that the 2030 Agenda for Sustainable Development and its Sustainable Development Goals be used as the main point of reference for all sustainable development policies in participating States;

82. Stresses the high potential of “green economic growth” as a major driving force for sustainable development, utilization of renewable energy sources and advantages for ecological health, low operating costs and safety to the environment and for supporting the implementation of the UN Sustainable Development Goals by all participating States;

83. Recognizes that the empowerment of women and girls through education and universal access to sexual and reproductive health and rights is central to sustainable development and environmental protection, urges OSCE participating States to implement financial, economic, environmental, and social policies that promote gender equality in each of these areas of work, and calls on OSCE participating States to increase learning opportunities and skills development for women and girls, related to the green economy;

84. Urges all OSCE participating States to recognize the urgency of the climate crisis and its related challenges, including displacement and forced migration, and to implement policies at the international, regional, national and subnational levels to better prevent and prepare for displacement and respond to situations whereby people are forced to seek refuge, in their own country or internationally in the context of natural disasters and climate change, and to move rapidly towards a low-emission and climate-resilient economy, as well as take steps to mitigate the effects of climate change already taking place;

85. Calls on participating States to ratify the 2015 Paris Agreement on climate change, to fulfil their obligations under the agreement, and to strengthen their Intended Nationally Determined Contributions with the goal of bringing greenhouse gas emissions to a safer level and ensuring that global temperatures do not exceed the target of 2 degrees Celsius above pre-industrial levels, as called for in the Paris Agreement;

86. Recommends that OSCE participating States consider options for implementing a carbon tax or fee on heavily polluting industries and experiment with forms of taxation on the consumption of CO₂ contained in products to increase the competitiveness of products with a lower content of climate changing gases;

87. Reaffirms the need to fight corruption, tax evasion, financial crime, money laundering, the production and trafficking of narcotics, and the financing of terrorism;

88. Calls on OSCE participating States and the Partners for Co-operation to enhance the level of co-operation among law enforcement agencies and other relevant institutions in combating corruption, money laundering, the production and trafficking of narcotics, the financing of terrorism and other financial crime;

89. Recommends that OSCE participating States adopt a coherent, co-ordinated response to migration based on the principles of international co-operation and shared responsibility that are at the heart of the

OSCE's comprehensive approach to security, to prioritize search and rescue operations in the Mediterranean Sea, implement effective screening and integration, and combat the criminal networks exploiting the refugee and migrant crisis;

90. Emphasizes the need for industrialized nations to assist lesser-developed countries in tackling climate change and to promote global economic development, ensure food and water security, fight poverty and hunger, promote gender equality and address wealth disparity in order to cultivate long-term solutions to the challenge of migration;

91. Stresses that government responses to arrivals of refugees and migrants must respect each individual's right to live in dignity and security, taking into account the special needs of women and girls, and promoting education and economic empowerment for women;

92. Encourages the Office of the Co-ordinator of OSCE Economic and Environmental Activities to assist participating States in developing effective labour migration policies aimed at promoting a comprehensive and positive approach to migration management;

93. Calls on all participating States to support the selection and recruitment of foreign workforces in countries of origin and their placement in countries of destination;

94. Calls on participating States to refrain from behaviours which can negatively affect scientific freedom, and encourages participating States to remain committed to protecting and guaranteeing academic independence in line with the core values and principles of the Organization;

95. Reconfirms the need to develop and enhance co-operation between integration processes and structures in the OSCE area with a view to establishing common economic space in line with the commitments set forth in the Helsinki Final Act and the 2010 Astana Commemorative Declaration, and underscores the role that the OSCE could play as a platform for dialogue in that regard;

96. Emphasizes that rapid advances in digitalization are causing fundamental changes in all aspects of life, the potential positive and negative consequences of which require comprehensive discussion at the national and international levels, and affirms that developments with regard not only to security, but also to the issue of a democratic society as a whole, the implications of which cannot yet be fully understood, should be given due consideration.

CHAPTER III: DEMOCRACY, HUMAN RIGHTS AND HUMANITARIAN QUESTIONS

97. Reaffirming the concept of comprehensive security enshrined in the Helsinki Final Act's Declaration on Principles Guiding Relations Between participating States that includes commitments to respect human rights and fundamental freedoms,

98. Underscoring the conclusions of the 1990 Charter of Paris for a New Europe, in which participating States agreed, at their most senior level, to "undertake to build, consolidate and strengthen democracy as the only system of government of our nations," and that the protection and promotion of human rights "is the first responsibility of government",

99. Recalling the Moscow Document of 1991 that affirms that human dimension commitments are of "direct and legitimate concern to all participating States and do not belong exclusively to the internal affairs of the State concerned",

100. Noting that human dimension commitments continue to be violated in many OSCE participating States and that some seek to justify such violations as necessary to preserve national security,

101. Observing that the failure of participating States to fulfil their human dimension commitments contributes significantly to the deterioration of public trust in institutions and thus to political instability,
102. Deeply regretting the continued failure of the OSCE Ministerial Council to adopt any human dimension decisions in recent years,
103. Underscoring that the working definition of anti-Semitism, which was adopted for use by the International Holocaust Remembrance Alliance, endorsed by the European Parliament, and almost adopted for use in the OSCE at the Hamburg Ministerial Council in 2016, serves as an important guide for law enforcement, prosecutors and judges, monitors and civil society groups in understanding the multi-dimensional nature and new forms of this age-old hatred,
104. Concerned that OSCE field mission mandates are often held hostage to political interests instead of being negotiated in the spirit of pursuing deeper respect for human rights and democratic principles,
105. Recalling the consensus among participating States in Copenhagen in 1990 that democracy is inherent to the rule of law, and reaffirming the minimum standards for democracy enumerated in that document,
106. Underscoring the consensus declaration in Ljubljana in 2005 that recognizes pluralistic democracy and the rule of law as prerequisites for peace, security, justice, and stability,
107. Pointing out that states of emergency and the interference with rights in these contexts must be strictly necessary, proportionate, and temporary without derogation from core international commitments, particularly prohibition against torture,
108. Stressing that governments should provide appropriate support to those most directly impacted by terrorism, namely the victims of attacks,
109. Encouraging participating States to strongly denounce anti-migrant, anti-Muslim, racist and xenophobic sentiment that may arise because of such attacks,
110. Recalling the 2003 Maastricht OSCE Strategy to Address Threats to Security and Stability in the Twenty-First Century, which stated that the mobility of migrant populations and the emergence of societies with many coexisting cultures in all parts of the OSCE region present growing opportunities as well as challenges, and that the failure to integrate societies, and the failure also by those who reside in them to respect the rights of all, can undermine stability,
111. Reminding participating States that in the Moscow Document of 1991, they committed to ensuring civilian control and promoting legislative oversight over their military, paramilitary, security, and intelligence services,
112. Stressing that States delegating public security missions and tasks to private military and security companies retain their obligation to ensure that those companies operating in their territory or abroad act in accordance with international law, and concerned that the private security industry is not systematically subject to adequate democratic controls at national level,
113. Recalling the 2009 Resolution on a Moratorium on the Death Penalty and Towards Its Abolition, and noting that in view of the fallibility of human justice, recourse to the death penalty inevitably carries a risk that innocent people may be killed,
114. Noting with concern that academic freedom is threatened to varying degrees in some participating States and in many parts of the world,
115. Expressing deep concern that refugee and migrant women and children are falling prey to forced prostitution, sexual assault, and other forms of exploitation and violations of freedom of religion, and that

inadequate facilities and staff at camps, temporary shelters, and registration centres are contributing to the vulnerability of these populations,

116. Expressing concern over the unresolved situation of internally displaced persons (IDPs) scattered over a number of its participating States,

117. Expressing further concern over the situation of populations in conflict areas throughout the OSCE region,

118. Observing that instability in the Middle East and North Africa requires the sustained attention of participating States and the application of the concept of comprehensive security to achieve lasting peace, freedom, and security,

The OSCE Parliamentary Assembly:

119. Calls on OSCE participating States to respect the human dignity and equal rights of all their citizens by implementing to the fullest extent all OSCE commitments concerning human rights, fundamental freedoms, pluralistic democracy, and the rule of law;

120. Expresses concern over recent and flagrant manifestations of intolerance, aggressive nationalism, xenophobia, anti-Semitism, discrimination against Muslims, Christians or members of other religions, persecution of lesbian, gay, bisexual, and transgender (LGBT) persons and racism, and stresses the vital role of tolerance, understanding, and co-operation in the achievement and preservation of stable democratic societies;

121. Calls on participating States to adopt the working definition of anti-Semitism at the Vienna Ministerial Council of 7-8 December 2017;

122. Encourages participating States to reinvigorate human dimension discussions within the OSCE by agreeing to meeting agendas and dates in a timely and transparent fashion and by avoiding restrictions on civil society participation while noting that State-sponsored NGOs do not contribute to genuine dialogue;

123. Reiterates the need for participating States to preserve the rule of law, democratic institutions, prohibitions against torture, and civilian oversight of military, paramilitary, security, and intelligence services in the course of addressing national security threats;

124. Calls on participating States contracting private military and security companies for outsourcing missions or tasks to meet their obligations under international law and encourages parliaments to draw up national legislation that efficiently regulates the activities of such companies at home and abroad on the basis of existing international standards in order to ensure democratic control of the private security industry;

125. Calls upon participating States applying the death penalty to declare an immediate moratorium on executions, and urges all countries to reconfirm that they will never apply this inhuman and degrading punishment, and notes with concern debates on its reintroduction in a number of participating States where it has been abolished;

126. Calls on participating States, where applicable, to cease immediately the harassment, imprisonment, mistreatment, and disappearance of political opponents, human rights defenders, journalists, and other members of civil society;

127. Calls on OSCE participating States to guarantee and safeguard, at all times, the rights of parliamentarians to fully exercise their mandate, in line with the Tbilisi Declaration;

128. Urges participating States to guarantee full access for domestic and international monitors to review prison conditions;
129. Expresses solidarity with parliamentarians who are detained or imprisoned, and declares willingness to observe their conditions of detention or imprisonment, including through site visits;
130. Underlines that freedom of expression, including political satire or ideas deemed as shocking or offensive, must be fully observed in line with international obligations of participating States;
131. Recalls the joint recommendations of the OSCE Representative on Freedom of the Media, the UN Special Rapporteur on Freedom of Opinion and Expression, and the Organization of American States Special Rapporteur on Freedom of Expression, that the criminalization of defamation should be abolished, public bodies should not be able to bring defamation actions, truth should always be available as a defence to a charge of defamation, and politicians and public officials should have to tolerate a greater degree of criticism;
132. Deplores attempts by some governments to suppress dissent and to control public communications through measures such as repressive rules regarding the establishment and operation of media outlets and/or websites; interference in the operations of public and private media outlets, politically motivated prosecutions of journalists; unduly restrictive laws on what content may not be disseminated; technical controls over digital technologies such as blocking, filtering, jamming and closing down digital spaces;
133. Emphasizes that academic freedom, and the respect for the right to freedom of expression, assembly, association and movement which it requires, is an essential basis for the sharing of opinions, ideas and knowledge envisaged by the Helsinki Final Act to promote mutual understanding and benefit all peoples, including future generations, and must therefore be better protected from politically motivated interference, restrictions or retaliation;
134. Calls upon all participating States to grant unimpeded access to international human rights monitoring mechanisms and missions, including in particular to areas under the military control of participating States or of their proxies;
135. Calls on the OSCE Ministerial Council to agree to multi-year field mission mandates that guarantee their ability to carry out meaningful work in the human dimension;
136. Urges the OSCE Ministerial Council to expend every possible effort to facilitate the prompt re-establishment of field missions that are currently closed and renew the mandate of existing missions, where necessary;
137. Implores participating States to provide accommodation for refugees and migrants that include sleeping quarters for women and children that can be locked from the inside; separate, well-lit, guarded bathroom facilities designated for women and children only; and female interpreters, guards, and social workers whom the women and children can approach with reports of trafficking;
138. Calls on participating States to seek durable solutions for the safe and voluntary return, local integration or integration elsewhere in the home countries of displaced persons and to guarantee the protection of their rights under the provisions of relevant OSCE and Council of Europe instruments and in line with the 1998 United Nations Guiding Principles on Internal Displacement;
139. Reiterates that, even in cases of military occupation of the territory of a participating State by another participating State, which constitutes a blatant violation of international law, the human rights of the persons in such territories must be respected in accordance with relevant international instruments and OSCE human rights commitments;

140. Stresses the need for participating States to educate their publics on how to report suspected trafficking of refugee and migrant children in their communities; prioritize prosecution of human traffickers and their accomplices; ensure that all child victims of trafficking are provided with access to justice and remedies; and co-operate with the law enforcement of other participating States to prevent sexual exploitation of vulnerable refugees and migrants, especially children, as per the 2013 Addendum to the OSCE Action Plan to Combat Trafficking in Human Beings;

141. Urges participating States to officially recognize that extremist groups on the borders of the OSCE and Mediterranean region are targeting religious and ethnic minorities for genocide, crimes against humanity, and war crimes, and that these atrocity crimes are contributing to refugee flows into the OSCE region;

142. Calls on participating States to consider the vulnerability of religious and ethnic minorities in addition to other vulnerability criteria, such as age and gender, in prioritizing the delivery of aid to – or resettlement of – refugees, internally displaced persons, and migrants;

143. Calls for enhanced co-operation among participating States in preventing and combating the organized looting, smuggling, theft, and illicit trafficking of cultural objects and their restoration to their countries of origin;

144. Invites all participating States to ensure the human and civil rights and fundamental freedoms of persons with disabilities and encourage their political, social, economic and cultural participation by taking the necessary measures to make information, facilities, and fora accessible to individuals with disabilities;

145. Encourages participating States to employ the Moscow Mechanism and strengthen it by ensuring that an adequate number of experts are nominated;

146. Stresses the importance of timely and open invitations to monitor election proceedings, and calls on Governments of OSCE participating States to provide all appropriate support and information to observation missions deployed by the OSCE;

147. Notes the growing number of actors, working internationally and within countries, in the field of election observation, and while welcoming the presence of all such groups that function in a transparent manner and avoid conflicts of interest, stresses that these individuals and groups are not a substitute for OSCE election observation, which uses a recognized methodology to hold participating States accountable for delivering on their commitments;

148. Recognizes that the professional, analytical and technical expertise of the OSCE/ODIHR in the field of elections complements the political expertise and public accountability that OSCE parliamentarians bring to election observation, and strongly values the legitimacy that co-operation in this field brings to OSCE election observation activities;

149. Urges participating States to work, in co-operation with their national legislatures, to implement the recommendations of OSCE election observation missions and referendum observation missions and regularly brief the Assembly on their progress in this regard;

150. Recognizes that a more active role in referenda must be assumed by the OSCE PA itself;

151. Reiterates that the rights of persons belonging to national minorities must be observed, while underlining that participating States which engage with minorities outside their jurisdiction, including through political campaigning, must strictly observe OSCE principles in their conduct;

152. Deplores the restriction and denial of the human rights of LGBTQI people in many OSCE participating States, and urgently calls upon participating States to eliminate all forms of discrimination based on sexual orientation or gender identity, and calls for the parliaments of all OSCE participating States to introduce

the necessary legislation to fully ensure the protection and promotion of the rights of LGBT individuals in the OSCE region, including recognition of same-sex relationships and allowing adoption and parenting;

153. Reiterates that the OSCE's role in monitoring implementation of agreements between participating States regarding human rights commitments within the scope of its mandate can be further enhanced;

154. Emphasizes that the failure to address security challenges in the Middle East and North Africa through the lens of comprehensive security and with particular concern for the human dimension, will lead to continued instability on the borders of the OSCE and spillover of migration flows and destabilizing trends;

155. Invites the OSCE Mediterranean Partners for Co-operation to seek greater engagement with OSCE institutions, particularly the Office for Democratic Institutions and Human Rights, in order to benefit from their expertise in developing political institutions and processes and guaranteeing human and civil rights and fundamental freedoms for all;

156. Encourages the OSCE Parliamentary Assembly to appoint a Special Representative for the Middle East and possibly other regions that have a bearing on the security and stability of participating States, to serve as an early warning mechanism for possible sources of conflict and instability;

157. Encourages participating States to reinforce democratic progress in Tunisia and other Mediterranean Partner States as appropriate, including through political engagement, security assistance, and increased trade, investment and economic development;

158. Calls on participating States to take decisive action for the implementation of the provisions and/or principles included in the current as well as the previous relevant resolutions.

RESOLUTION ON ENSURING A COHERENT, SHARED AND RESPONSIBLE GOVERNANCE OF MIGRATION AND REFUGEE FLOWS

1. Recognizing the global nature of the refugee and migrant crisis which impacts on every member of the international community and calls for a co-ordinated and concerted effort,

2. Especially distressed by the continued flows of refugees and migrants risking their lives to reach Europe and in particular by the increase in illegal crossings in the Central Mediterranean as well as by the record number of over 5,000 deaths in the Mediterranean in 2016 and the fact that about half of the dead have not yet been identified,

3. Alarmed by xenophobic attacks and discrimination against refugees, migrants, and persons perceived to be migrants (e.g. people of African descent, Muslims, Latinos/Hispanics, Asians, Roma and persons from other ethnic, racial and religious groups),

4. Alarmed by the record numbers of children on the move, in particular unaccompanied and separated children (UASCs), and their particular vulnerability to trafficking, and sexual and other forms of violence and abuse,

5. Deeply concerned by the lack of access to education of entire generations of children due to conflict and the long-term negative implications for the rebuilding of their countries and their integration into their host societies,

6. Welcoming the political resolve of the international community to save lives, protect rights and share responsibility on a global scale, as expressed in the New York Declaration for Migrants and Refugees (19 September 2016), and the decision to draft a "Global compact for safe, orderly and regular migration",

7. Recognizing that a distinction between refugees who are fleeing conflict or persecution, and primarily economic migrants is necessary in order to determine the specific level of protection to which they are entitled to and the types of policy responses warranted,
8. Recalling nevertheless that fundamental human rights apply to all, irrespective of nationality, immigration status, and the reasons for leaving one's home,
9. Recalling previous OSCE PA resolutions, including those on the Situation in the Middle East and its Effect on the OSCE Area (2013); the Situation of Refugees in the OSCE Area (2014); Calling for Urgent Solutions to the Tragedy of Deaths in the Mediterranean (2015); the Rights of Refugees (2016); and the Security Challenges of Migration (2016),
10. Recalling in particular the recommendations put forth by the OSCE PA General Committee on Democracy, Human Rights and Humanitarian Questions in its report "Migration Crisis in the OSCE Area: Towards Greater OSCE Engagement" which led to the unanimous decision by the OSCE PA Standing Committee in February 2016 to establish an Ad Hoc Committee on Migration,
11. Reaffirming OSCE and OSCE PA efforts to enhance awareness of gender issues in the context of migration and to promote the development of gender-responsive policies, programmes and services, including through the 2004 Ministerial Council Decision on Gender Equality (MC.DEC/14/04), OSCE Ministerial Council Decision No. 5/09 on Migration Management (MC.DEC/5/09), as well as OSCE PA resolutions on Gender Aspects of Labour Migration (2013), and on Integrating Gender-Based Analysis and Gender Mainstreaming in the Response to the Migrant and Refugee Crisis (2016),
12. Underlining the crucial importance of dismantling migrant smuggling and human trafficking networks in order to redirect migrants and refugees into safe and orderly flows and to prevent further deaths and human suffering,
13. Reaffirming OSCE commitments to fighting human trafficking in migrant and refugee flows in this area, in particular the OSCE Action Plan to Combat Trafficking in Human Beings and its 2013 Addendum; and commending the efforts of the Special Representative and Co-ordinator for Combating Trafficking in Human Beings to develop action-oriented recommendations to better prevent and respond to human trafficking, including in migrant and refugee flows,
14. Commending the 2016 German OSCE Chairmanship for establishing an Informal Working Group Focusing on the Issue of Migration and Refugee Flows, and acknowledging the significant contribution made by this body in identifying the main dimensions of a comprehensive OSCE approach as well as offering concrete recommendations,
15. Welcoming OSCE Ministerial Council Decision No. 3/16 on the OSCE's Role in the Governance of Large Movements of Migrants and Refugees (MC.DEC/3/16),
16. Regretting nevertheless that OSCE participating States failed to agree upon concrete commitments to mainstream the issue of refugees and migrants into the OSCE's comprehensive approach to security,
17. Expressing support for smart security policies that denounce xenophobia in all its forms and promote tolerance and freedom of religion for all, based upon the understanding that discriminatory and xenophobic policies violate human rights commitments and do not serve to promote peace and security,
18. Reaffirming that the OSCE and many participating States, acting in accordance with longstanding OSCE tolerance and non-discrimination, religious freedom and national minority commitments, have been able to help promote peace and security in Europe without resorting to short-sighted, ineffective, and troubling anti-refugee, anti-migrant, or anti-Muslim policies, such as building walls and criminalizing refugees and migrants,

19. Highlighting the significant efforts made by OSCE frontline countries such as Turkey, Italy, and Greece which continue to host a disproportionate share of migrants and refugees,
20. Acknowledging the significant contribution made by the EU-Turkey Statement of 18 March 2016 towards reducing illegal flows and deaths on the Eastern Mediterranean route,
21. Welcoming the February 2017 Malta Declaration by the Members of the European Council and its focus on Libya as a first step towards addressing the main point of departure for illegal crossings across the Central Mediterranean,
22. Emphasizing that the timely processing of asylum claims and appeals as well as speedy family reunification contribute to reducing onward migration and opportunities for human trafficking and to enhancing prospects for integration in destination countries,

The OSCE Parliamentary Assembly:

23. Calls on the OSCE and OSCE participating States to enhance their co-operation and co-ordination and the sharing of best practices with the aim of developing a coherent, shared and responsible approach to migration governance underpinned by the principles of solidarity and responsibility sharing;
24. Stresses the importance of gender mainstreaming and ensuring that migration policies take into account the particular vulnerabilities facing women and girl migrants and refugees as well as the different experiences of men and women, boys and girls, inter alia by:
 - a. collecting and analysing gender-disaggregated data;
 - b. addressing the challenges for women and girls during their journey to safety;
 - c. developing measures to prevent sexual and gender-based violence and abuse at reception centres and camps;
 - d. promoting policies aiming at overcoming barriers to accessing basic services;
 - e. emphasizing the need for fair treatment of women's and girls' asylum claims;
 - f. implementing effective measures to identify and assist victims of human trafficking; and
 - g. addressing the challenges as well as the opportunities for integration into host societies;
25. Urges all OSCE participating States to demonstrate their clear commitment to the principles of solidarity and responsibility sharing and to live up to their moral obligations by relocating or resettling a substantially larger number of persons in need of international protection from frontline states such as Turkey, Greece, and Italy;
26. Emphasizes the urgent need to comprehensively reform the current EU asylum system, including through a fair mechanism for redistributing asylum-seekers that would take into account family links and a common approach to UASCs, as proposed by the UNHCR in its innovative proposals "Better Protecting Refugees in the EU and Globally" (December 2016);
27. Calls upon the OSCE participating States that are part of the Common European Asylum System to support the development of a common registration system for a comprehensive and orderly processing and security screening of all irregular arrivals, ensuring access to protection, more efficient family reunification as well as a reduction in the duplication of costly systems;
28. Calls upon all OSCE participating States to allocate the necessary financial and human resources so that asylum claims are processed in a timely fashion while respecting key procedural safeguards, including the assessment of the merits of each case individually, as well as ensuring the right to appeal;
29. Strongly recommends harmonizing procedures across the OSCE region with respect to UASCs, including through:

- a. ensuring that a qualified guardian/legal representative is appointed without delay;
- b. agreeing upon common guidelines and procedures for assessing the 'best interests of the child', including screening for instances of human trafficking;
- c. setting up shared procedures for investigating family claims in a proactive manner and with the support of an independent organisation such as the International Committee of the Red Cross (ICRC) or the UNHCR rather than placing the burden of proof and application on the child;
- d. implementing functioning family reunification programmes through the allocation of greater human resources;
- e. establishing a fast-track family reunification procedure for UASCs, separately from the asylum procedure, which would prioritize the tracing of family members with the aim of reuniting minors with their parents, in as far as that is in their best interest;
- f. agreeing that, as a principle, the detention of UASCs should be avoided;

30. Encourages all OSCE participating States to share responsibility for unaccompanied child refugees that do not qualify under the Dublin III Regulation, for example through mechanisms such as the 'Dubs scheme', in order to provide immediate assistance to vulnerable children at immediate risk of trafficking or at high risk of sexual exploitation;

31. Encourages all concerned OSCE participating States to step up the return of persons who have been found not to be in need of international protection with full respect for the principle of non-refoulement through:

- a. the deployment of greater numbers of asylum experts and border officials as well as the allocation of greater administrative resources;
- b. the conclusion of the necessary readmission agreements and their harmonisation throughout the region in order to ensure a cohesive returns policy, including a list of commonly agreed upon 'safe countries';
- c. increased support for IOM's programme of Assisted Voluntary Return (AVR);

32. Suggests that the March 2016 EU-Turkey Statement, improved on the basis of the recent experiences on the ground, could be replicated with other countries which are sources of illegal departures provided that they are recognized as safe and that the principle of non-refoulement as well as the right to make an asylum claim and to appeal are respected;

33. Strongly urges all OSCE participating States to further promote safe and legal channels for migration of persons in need of international protection, especially vulnerable migrants and refugees such as women, children, persons with health conditions and the elderly, including through the significant expansion of resettlement programs, private sponsorship programs, humanitarian visas and family reunification;

34. Calls upon OSCE participating States to significantly increase their support to improve conditions for Syrian and other refugees in border countries (Turkey, Jordan and Lebanon), including in particular access to shelter, basic needs, education, health care and, where possible, the labour market;

35. Recommends that the OSCE participating States that are part of the EU Asylum System increase support for joint EU operations in the Mediterranean overseen by Frontex and which involve not only search and rescue but also border surveillance and fighting smuggling networks;

36. Strongly recommends that OSCE participating States enforce strict sentences against persons convicted of human trafficking;

37. Strongly recommends that OSCE participating States increase activities to counteract smuggling while at the same time promoting viable economic alternatives to smuggling;

38. Calls upon the OSCE and its participating States to address the root causes of migration and refugee flows such as conflicts, climate change and poverty by developing well-informed, long-term policies targeted at the drivers of migration, including through gender-sensitive humanitarian and development assistance;

39. Urges in particular the OSCE and its participating States to redouble efforts to bring the parties to the Syrian conflict to the negotiating table to implement a nationwide ceasefire and to work towards a durable resolution to the conflict, in line with UN Security Council resolution 2254 (2015);

40. Furthermore, strongly encourages OSCE participating States to support the efforts of the UNHCR, IOM and their partners to set up reception facilities with strong human rights guarantees for returned migrants in Libya, including dedicated facilities for UASCs, and to further support their efforts to develop durable solutions;

41. Calls upon OSCE participating States that are part of the EU Asylum System to support EU efforts to develop tailor-made compacts with third countries, such as those concluded with five African countries within the Partnership Framework, and increase their financial contributions to the EU Emergency Trust Fund for Africa, with the aim of preventing irregular migration and especially stopping migration flows before they reach Libya;

42. Calls upon the OSCE and its participating States to devote due attention to the issue of missing and deceased migrants by:

- a. renewing efforts to implement the recommendations of the Milan and Barcelona conferences of 2013 and 2015 organised under the auspices of the ICRC on the identification and management of bodies of migrants;
- b. ensuring adequate support and financial resources for forensic services;
- c. collaborating with the ICRC towards the establishment of a transregional mechanism to centralize data concerning missing migrants;
- d. improving co-ordination and communication between the relevant authorities, especially those in the countries of origin, as well as experts and families in order to help locate missing migrants and, in the case of deceased migrants, to help with the identification and dignified management of their remains;

43. Encourages OSCE participating States to further promote integration in host countries by:

- a. ensuring fast family reunion once a claim has been recognised;
- b. hosting refugees in smaller housing units rather than 'ghettos';
- c. ensuring that refugee and migrant children are able to attend mainstream schools as soon as possible;
- e. ensuring that there are sufficient opportunities to learn the language and traditions of the host country also for adults;
- f. sharing best practices on integration, such as system of private sponsorship implemented in Canada, or appointing of a buddy/contact point;
- g. providing the access without delay of recognized refugees to the labour market;

44. Strongly urges the OSCE to adopt measures to ensure greater intra-institutional cohesion, co-ordination, information sharing and impact with respect to migration and refugee flows, for example through:

- a. the development of an Organization-wide response, with clearly identified roles and responsibilities of each OSCE body;
- b. a clearer division of portfolios on migration-related issues within the three dimensions of OSCE activities;

- c. the establishment of a high-level task force on migration that would meet quarterly and be supported by a network of focal points throughout OSCE bodies, field missions, institutions as well as Partners for Co-operation.

RESOLUTION ON MIGRATION

1. Recalling that it is the sovereign right of states to define the rules of nationality and the conditions of entry and stay of foreigners in their territories,
2. Recalling that the provision and recognition of travel documents are necessary to facilitate the movement of refugees, and in particular their resettlement, and that the examination of applications must be carried out more rapidly,
3. Noting that the migration crisis is proof of what is now self-evident: that states wish to give precedence to national security, inter alia by tightening border controls, over humanitarian protection, whereas the objective of a calm, regulated management – which the European Union is striving to put in place – would be to reconcile those two imperatives,
4. Recognizing that shortcomings in dealing with massive migratory flows at the expense of frontline states result essentially from the lack of sufficient will to implement a comprehensive and effective migration strategy based on greater solidarity, responsibility sharing, coherence and co-ordination,
5. Stressing that every participating State of the OSCE must adopt a legal approach, i.e. in its positive law, to the status of refugees and the right to asylum by complying with the Geneva Convention of 28 July 1951 and its subsequent texts,
6. Recalling the definition of the term “refugee” as set out in article 1, paragraph A(2), of the Geneva Convention of 28 July 1951, namely: any person who “owing to well-founded fear of being persecuted for reasons of race, religion, nationality, membership of a particular social group or political opinion, is outside the country of his nationality and is unable or, owing to such fear, is unwilling to avail himself of the protection of that country; or who, not having a nationality and being outside the country of his former habitual residence as a result of such events, is unable or, owing to such fear, is unwilling to return to it”,
7. Reaffirming the obligation not to return (“refouler”), an essential element of the status of refugees and asylum seekers set out in article 33, paragraph 1, of the Geneva Convention of 28 July 1951: “No Contracting State shall expel or return (“refouler”) a refugee in any manner whatsoever to the frontiers of territories where his life or freedom would be threatened on account of his race, religion, nationality, membership of a particular social group or political opinion”,
8. Reaffirming, in accordance with the Geneva Convention of 28 July 1951 and article 14 of the Universal Declaration of Human Rights, that the right of asylum is a fundamental right,
9. Recalling that the simultaneous existence and proliferation of legislation and norms that differ from one State to another and sometimes contradict each other constitute a major obstacle to an effective management of migration flows,

The OSCE Parliamentary Assembly:

10. Expresses the hope that the admission of refugees and asylum seekers will take place under the best possible conditions and as rapidly as possible and that care will be taken to protect their dignity and security as well as the security of the host country;

11. Recommends that participating States take strong action to crack down on criminal smugglers, who exploit the destitution and distress of refugees and potential immigrants, and that the most severe penalties be imposed on them to set an example;

12. Calls on the Governments of participating States to stop evoking historical inevitability and to recognize the underlying causes of current and future migratory crises in order to anticipate and resolve them, namely:

- a. political causes (wars, religious extremism);
- b. economic causes (poverty, weak development);
- d. demographic causes (high birth rate, absence of birth control);
- e. climate causes (climate change, lack of water);

13. Hopes that, given the scale of the problem, the word 'MIGRATION' will be used in place of the words 'emigration' and 'immigration' to signify the movement of populations, a phenomenon that is likely to become permanent over time and which has been made easier by modern means of communication.

RESOLUTION ON PROMOTING GENDER INCLUSIVE AND RESPONSIVE MEDIATION

1. Reaffirming that participating States of the OSCE have committed to upholding the principles enshrined in the 1975 Helsinki Final Act, which include the peaceful settlement of disputes, respect for human rights and fundamental freedoms, equal rights and self-determination of peoples, co-operation among States, and the fulfilment in good faith of obligations under international law,

2. Recognizing the OSCE's longstanding role in preventive diplomacy and mediation, the OSCE Parliamentary Assembly's role in parliamentary diplomacy, and the strong networks that regional organizations bring to peace processes,

3. Endorsing the UN's Women, Peace, and Security agenda calling on UN Member States to ensure the full participation of women in all efforts for the maintenance and promotion of peace and security; also recognizing that, as highlighted in the 15 year review of UN Security Resolution 1325, Preventing Conflict Transforming Justice Securing the Peace: A Global Study on the Implementation of United Nations Security Council Resolution 1325, research demonstrates that peace processes with significant women's participation are more likely to succeed,

4. Referring to UN General Assembly Resolution 68/303 (2014) on Strengthening the role of mediation in the peaceful settlement of disputes, conflict prevention and resolution, that recognizes the importance of equal and effective participation of women in all aspects of the conflict cycle and of providing adequate gender expertise for all mediators and their teams,

5. Recalling Ministerial Council Decision No. 3/11 on the Elements of the Conflict Cycle, Related to Enhancing the OSCE's Capabilities in Early Warning, Early Action, Dialogue Facilitation and Mediation Support, and Post-Conflict Rehabilitation (2011),

6. Welcoming commitments to gender equality made by OSCE participating States since the adoption of the 2004 Gender Action Plan, including the Ministerial Decision on Women in Conflict Prevention, Crisis Management and Post-Conflict Rehabilitation (MC.DEC/14/05); the Ministerial Decision on Preventing and Combating Violence against Women (MC.DEC/15/05); and the Ministerial Decision on Women's Participation in Political and Public Life (MC.DEC/7/09); and the Ministerial Decision on Promoting Equal Opportunity for Women in the Economic Sphere (MC.DEC/10/11),

7. Referring to the OSCE Parliamentary Assembly's Baku Declaration (2014) and its Resolution on the Development of Mediation Capacity in the OSCE Area, and referring also to the OSCE Parliamentary Assembly's Tbilisi Declaration (2016), which calls on participating States to implement their commitments with respect to women's leadership and participation in conflict prevention, resolution, and recovery,

8. Expressing serious concern over the conflicts persisting in various areas of the OSCE and acknowledging that conflicts are detrimental to human rights and negatively impact the economy, regional co-operation and development, and stressing that poverty, inequality and exclusion represent a challenge to the stability and security of participating States,

9. Acknowledging that situations of armed conflict and crisis affect women and men, boys and girls differently and that gender inequalities are deepened and exacerbated by violence,

10. Recognizing the vital roles that women play in consolidating peace, including by promoting understanding and tolerance between different groups; and also noting that women's limited engagement in mediation efforts heightens the risk of conflict relapse,

11. Underlining that inclusive mediation is not only about the number of women involved in peace processes but also about enlarging the influence of women in decision-making,

12. Deeply concerned that, despite existing commitments, women continue to be underrepresented in formal peace processes and that gender issues are not adequately considered in most peace processes,

The OSCE Parliamentary Assembly:

13. Calls on participating States and OSCE personnel and representatives involved in mediation to ensure that equal opportunities exist for women to hold meaningful roles in decision-making as part of mediation processes, including leadership positions as mediators and lead negotiators, and that the inclusion of women is considered in the design of all mediation processes;

14. Calls on participating States and OSCE personnel and representatives involved in mediation to ensure that women from diverse backgrounds, including minorities and other marginalized groups, are involved in mediation processes;

15. Recommends that participating States consider local and regional authorities as important facilitators for women's empowerment;

16. Urges OSCE institutions to examine how gender mainstreaming, also referred to as gender-based analysis, can be practically implemented within conflict prevention structures, activities, and in outcome documents of peace agreements; and also calls for the OSCE to increase mentorship, training and networking opportunities to prepare women for increased roles in mediation and on participating States to ensure that funding is in place for such initiatives;

17. Urges participating States to address the barriers to women's involvement in mediation processes, including sexism, lack of education and childcare and inadequate access to funding;

18. Calls on men involved in OSCE mediation efforts to champion gender mainstreaming in all such efforts, by promoting the inclusion of women in the process and ensuring that women's perspectives and needs are integrated in the outcome documents of such processes;

19. Commends the recent publication *Designing Inclusive Strategies for Sustainable Security: Results-Oriented National Action Plans on Women, Peace and Security*, a joint-effort of the OSCE Gender Section and Inclusive Security, for including the number of women in mediation as a tangible measure of a country's implementation of UNSCR 1325;

20. Requests that the promotion of gender mainstreaming and the systematic use of results from gender-based analysis in mediation processes be added to the mandate of the OSCE PA Special Representative on Mediation;
21. Calls on the OSCE and the OSCE PA to collect data on the gender and professional position of all individuals involved in OSCE-related mediation processes and provide such information to the OSCE PA Special Representatives on Gender Issues and Mediation annually, along with other disaggregated data currently provided regarding personnel and membership;
22. Supports the priority of the Austrian OSCE Chairmanship to encourage women's participation as part of its focus on addressing violent conflicts in the OSCE region; urges the Austrian OSCE Chairmanship to publish a concrete action plan for enhancing gender inclusive mediation as part of these efforts; and encourages the upcoming OSCE Chairmanships to actively continue promoting gender inclusive mediation as a part of their work.

RESOLUTION ON RESTORATION OF THE SOVEREIGNTY AND TERRITORIAL INTEGRITY OF UKRAINE

1. Aiming to uphold the purposes and principles enshrined in the United Nations Charter and the Helsinki Final Act, in particular concerning respect for the sovereignty, territorial integrity, and inviolability of frontiers of States, as well as non-intervention in internal affairs, peaceful settlement of disputes, and refraining from the threat or use of force,
2. Recalling the OSCE Parliamentary Assembly's Resolution on Clear, Gross and Uncorrected Violations of Helsinki Principles by the Russian Federation (2014), Resolution on the Continuation of Clear, Gross and Uncorrected Violations of OSCE Commitments and International Norms by the Russian Federation (2015), Resolution on Adherence to the Helsinki Principles in Inter-State Relations Across the OSCE Area (2015), and Resolution on Violations of Human Rights and Fundamental Freedoms in the Autonomous Republic of Crimea and the City of Sevastopol (2016),
3. Taking into account the UN General Assembly resolution 68/262 of 27 March 2014 Territorial Integrity of Ukraine, the Declaration of the 1034th (special) OSCE Permanent Council meeting of 20 January 2015, the UN Security Council resolution 2202/2015 of 17 February 2015 concerning the Package of Measures for the Implementation of the Minsk Agreements, and the UN General Assembly Resolution 71/205 of 19 December 2016 on the Situation of Human Rights in the Autonomous Republic of Crimea and the City of Sevastopol (Ukraine),
4. Expressing deep concern over restrictions affecting human rights, fundamental freedoms, and the rule of law in the Russian Federation,
5. Recognizing the connection between internal oppression and violation of human rights and freedoms and Russia's external aggression and destabilizing behaviour toward neighbouring and nearby States,
6. Stressing the ongoing campaign of discrimination and persecution targeting in particular the Crimean Tatar and ethnic Ukrainian communities in the temporarily occupied Autonomous Republic of Crimea and the city of Sevastopol, as well as the unwillingness of the Russian Federation to grant unimpeded access to international human rights monitoring missions and human rights non-governmental organizations to the temporarily occupied Autonomous Republic of Crimea and the city of Sevastopol,
7. Taking into account the conduct by Russian authorities of illegal parliamentary elections in the temporarily occupied Autonomous Republic of Crimea and the city of Sevastopol on 18 September 2016,

8. Taking note of the ongoing proceedings at the International Court of Justice in the cases launched by Ukraine against the Russian Federation under the International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism adopted by the General Assembly of the United Nations on 9 December 1999 and the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination adopted by the General Assembly of the United Nations on 20 November 1963,

9. Expressing grave concern over the unilateral steps taken by the Russian Federation to recognize so-called “documents” (passports, driving licenses, birth certificates etc.) issued by illegal entities of certain areas of the Donetsk and Luhansk regions of Ukraine; to seize local, state, and private economic entities operating in the Ukrainian legal environment and provide full circulation of the Russian currency in non-Government controlled territory of certain areas of the Donetsk and Luhansk regions of Ukraine; as well as to condone the introduction of a so-called “state border” along the contact line by Russia-backed illegal armed formations in Donetsk,

10. Stressing the critical importance and urgency of reinstatement of full control over the uncontrolled segment of the Ukrainian-Russian state border in order to stop ceasefire violations and to establish conditions for a sustainable de-escalation,

11. Taking note of the report of the UN Human Rights Mission in Ukraine on “the influx of foreign fighters, including citizens of the Russian Federation, ammunition and heavy weaponry into eastern Ukraine from across the border with the Russian Federation”,

12. Considering the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM) reports about the large presence of heavy weapons and advanced military equipment, including items exclusively on the inventory of the Russian Armed Forces, in certain areas of the Donetsk and Luhansk regions of Ukraine, which are not controlled by the Government of Ukraine, including the areas where the presence of heavy weapons is prohibited by the Minsk Agreements,

13. Taking note of regular reports by the OSCE Observer Mission (OM) at the two Russian checkpoints on the Russian-Ukrainian border about the high number of persons in military-style clothing crossing the non-Government controlled segment of the Russian-Ukrainian state border in both directions,

14. Recognizing the distinct and complementary roles of the OSCE SMM and OM in ensuring a permanent OSCE presence at the Ukrainian-Russian state border adjacent to certain areas of the Donetsk and Luhansk regions of Ukraine, including through placing monitors at border check-points and assigning the SMM mobile patrols to conduct robust 24/7 monitoring along the border,

15. Anguished by the death of paramedic Joseph Stone of the United States of America, who was killed on 23 April 2017 while serving as a member of the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine, and by the injuries sustained in the same incident by his fellow monitors from the Czech Republic and Germany,

16. Emphasizing that according to the Minsk Agreements, all hostages and unlawfully detained persons must be released, which includes those who have been abducted from Ukrainian territory, are illegally detained in Russia, and have been recognized by the respective Russian non-governmental organizations as political prisoners,

17. Recalling that the right to a fair trial is guaranteed by each State, and attempts to use justice as a tool for political persecution undermines the credibility of the judicial system as a whole,

The OSCE Parliamentary Assembly:

18. Reaffirms its full respect for the sovereignty, independence, unity and territorial integrity of Ukraine within its internationally recognised borders, which include the Autonomous Republic of Crimea and the city of Sevastopol;

19. Reiterates its condemnation of the temporary occupation of the Autonomous Republic of Crimea and the city of Sevastopol by the Russian Federation and the ongoing Russian hybrid aggression against Ukraine in Donbas;
20. Recognizes that the Russian Federation has completely failed to implement the provisions of the previous OSCE Parliamentary Assembly Resolutions on violations of fundamental Helsinki principles and international norms on human rights in the temporarily occupied Autonomous Republic of Crimea and the city of Sevastopol;
21. Urges the Russian Federation to fully observe its obligations under international law as an occupying power and to implement UN General Assembly resolution 68/262 of 27 March 2014 on the Territorial Integrity of Ukraine, the Declaration of the 1034th (special) OSCE Permanent Council meeting of 20 January 2015, UN Security Council Resolution 2202/2015 of 17 February 2015 concerning the Package of Measures for the Implementation of the Minsk Agreements, and UN General Assembly resolution 71/205 of 19 December 2016 on the Situation of Human Rights in the Autonomous Republic of Crimea and the City of Sevastopol (Ukraine);
22. Calls upon the Russian Federation to immediately grant unimpeded access to the temporarily occupied Autonomous Republic of Crimea and the city of Sevastopol to international agencies, institutions, special procedures, and independent experts of the OSCE, the United Nations, and the Council of Europe, as well as to any human rights NGOs or media outlets that wish to visit, assess, and report on the situation in the temporarily occupied Autonomous Republic of Crimea and the city of Sevastopol;
23. Encourages the OSCE Institutions to continue to take actions aimed at monitoring and reporting on the human rights situation in the temporarily occupied Autonomous Republic of Crimea and the city of Sevastopol;
24. Urges the Russian Federation to reverse the temporary occupation of the Autonomous Republic of Crimea and the city of Sevastopol, to withdraw the Russian occupation forces from the temporarily occupied Autonomous Republic of Crimea and the city of Sevastopol and to bring them back under the control of the Government of Ukraine;
25. Calls on participating States to strictly refrain from any steps that could lead to direct or indirect recognition of the results of the illegal elections to the State Duma of the Federal Assembly of the Russian Federation in the temporarily occupied Autonomous Republic of Crimea and the city of Sevastopol (Ukraine);
26. Urges the Russian Federation to stop sponsoring terrorist activities in Ukraine through the inflow of fighters, money, and weapons across the non-Government controlled segment of the Ukrainian-Russian state border, and to terminate all support for illegal armed formations in certain areas of the Donetsk and Luhansk regions of Ukraine that engage in acts of terrorism in Ukraine;
27. Calls on the Russian Federation to revoke its decisions on the recognition of so-called “documents” (passports, driving licences, birth certificates etc.) issued by illegal entities in certain areas of the Donetsk and Luhansk regions of Ukraine and on the full circulation of Russian currency in the temporarily occupied areas of Donbas region of Ukraine, and to return seized Ukrainian local, state, and private economic entities into Ukraine’s jurisdiction;
28. Calls on the Russian Federation to ensure the withdrawal of its armed formations, military equipment, and mercenaries from the territory of certain areas of the Donetsk and Luhansk regions of Ukraine under monitoring of the OSCE, as well as disarmament of all illegal armed formations;

29. Urges the Russian Federation to withdraw its objection to the expansion of the OM operation to other Russian border checkpoints on the border adjacent to certain areas of the Donetsk and Luhansk regions of Ukraine, as well as 24/7 monitoring between these checkpoints;
30. Calls on the OSCE participating States to introduce OSCE permanent monitoring and verification on the Ukrainian-Russian state border with establishment of the security zone in the border areas of Ukraine and the Russian Federation;
31. Supports providing the necessary resources to enhance OSCE SMM and OM capabilities, in particular through the use of technical surveillance equipment, UAVs (Unmanned Aerial Vehicles) and satellite imageries;
32. Underlines that full, permanent, and unimpeded access of the OSCE SMM to the Government-uncontrolled segment of the Ukrainian-Russian state border, combined with the strengthened international security presence in certain areas of the Donetsk and Luhansk regions of Ukraine, are needed to ensure the permissive security environment necessary to hold legitimate local elections in accordance with the Ukrainian legislation, relevant OSCE standards and under proper OSCE/ODIHR monitoring;
33. Encourages further consultations to reach an agreement on the deployment of the Police Mission to certain areas of the Donetsk and Luhansk regions of Ukraine;
34. Calls on the Russian Federation to strictly abide by the norms and principles of international law, OSCE principles and commitments, and the Minsk Agreements, and to immediately release Oleg Sentsov, Oleksandr Kolchenko, Mykola Karpyuk, Stanislav Klyh, Roman Sushchenko and other Ukrainian citizens who are illegally detained in the Russian Federation, as well as to ensure their safe return to Ukraine;
35. Encourages the OSCE Chairmanship, OSCE Institutions and participating States to make efforts and use all instruments available to facilitate the release of all abducted and illegally detained Ukrainian citizens who have become political prisoners in Russia;
36. Encourages the Russian Federation to invite an OSCE/ODIHR Human Rights Assessment Mission to thoroughly explore the situation with regard to human rights, fundamental freedoms and rule of law in the Russian Federation and then to present recommendations about how to establish compliance with OSCE commitments;
37. Invites the OSCE Secretariat to explore ways to increase the effectiveness of the OSCE toolbox in addressing cases of clear, gross and continuing violations of its principles and commitments.

RESOLUTION ON STRENGTHENING THE ROLE OF THE OSCE IN COUNTERING TERRORISM

1. Firmly condemning all terrorist acts that have taken place in various parts of the OSCE region, neighbouring regions and throughout the world, including in London, Saint Petersburg and Paris, underscoring its solidarity with the victims of terrorism, stressing the need to strengthen international solidarity by supporting them and offering sincere condolences to the families of the victims and to the peoples and Governments that have become the targets of these attacks,
2. Reiterating that terrorism in all its forms and manifestations is one of the most serious threats to international peace and security, that any act of terrorism is a crime and is unjustifiable, regardless of its motives and that terrorism cannot, and must not, be associated with any race, religion, nationality or civilization,

3. Reaffirming its respect for the sovereignty, territorial integrity and political independence of the OSCE participating States,
4. Categorically condemning and expressing indignation about the indiscriminate killing of and deliberate attacks against civilians, the countless acts of brutality and the persecution of individuals and communities, including on account of their religion or beliefs, perpetrated by terrorist organizations, in particular Daesh, Al-Qaida, Jabhat al-Nusra/Jabhat Fateh al-Sham/Hay'at Tahrir al Sham and associated persons, groups, enterprises and organizations,
5. Underscoring the central role of the United Nations in countering terrorism, strongly reaffirming its obligation to take measures to protect everyone from terrorist acts, and recognizing the need for all action to be undertaken in conformity with the UN Charter and all other relevant obligations of international law, including international human rights law, international refugee law and international humanitarian law, as well as in full compliance with the counter-terrorism resolutions of the UN Security Council and the UN Global Counter-Terrorism Strategy,
6. Recognizing the obligations undertaken in the context of the relevant OSCE documents on countering terrorism,
7. Stressing the crucial role of parliaments in helping to fight terrorism,
8. Unequivocally reaffirming its determination and commitment to preserve unity in preventing and countering terrorism by strengthening international solidarity and co-operation at all relevant levels through a consistent and comprehensive approach, including through the formation of a broad anti-terrorism coalition, acting in strict conformity with international law and the UN Charter, including the principles of sovereignty and equality of States and non-interference in their internal affairs, and without double standards with regard to terrorists,
9. Reiterating that anyone who participates in, or assists with, the financing, planning, preparation or perpetration of terrorist acts must be held accountable and brought to justice on the basis of the principle "extradite or try", in accordance with the obligations of international law and applicable national law,
10. Recognizing the need to mobilize inter-State efforts on the basis of UN Security Council resolution 1624 (2005) in combating the spread of terrorist ideology and propaganda, and to exchange successful national experience and best practices in the area,
11. Welcoming the agreement of a consolidated international framework for combating terrorist propaganda,
12. Underlining the importance of co-operation among the OSCE participating States on preventing and suppressing the recruitment of members by terrorist groups, including foreign terrorist fighters,
13. Welcoming the work carried out by the Financial Action Task Force (FATF) and stressing that all participating States must take appropriate measures to prevent and suppress the financing of terrorism and refrain from providing terrorism with financial support in any form, including through the participation in direct or indirect trade in natural resources beneficial to terrorist organizations,
14. Reiterating its profound conviction of the need to improve the legal basis of the OSCE participating States in order to counter the terrorist threat and strengthen the stability of their societies and bolster their potential in the fight against terrorism,
15. Underscoring the importance of co-operation among the OSCE participating States and the involvement of civil society, as well as the media and the private sector, in preventing violent extremism leading to terrorism,

16. Noting the results of the Conference on OSCE Security Policy – Female Perspectives (Vienna, 23 March 2017) and the Parliamentary Conference on Combating International Terrorism (Saint Petersburg, 28 March 2017),

The OSCE Parliamentary Assembly:

17. Advocates the adoption of measures consistent with the obligations of the OSCE participating States within the framework of the Organization, relying on its own resources, to eliminate conditions conducive to the spread of terrorism, bearing in mind that no conditions can serve as a pretext or justification for acts of terrorism;

18. Calls on the OSCE participating States to take effective measures so that anyone who participates or assists in the financing, planning, preparation or perpetration of terrorist acts is brought to justice, and calls on the parliaments of participating States to ensure that their national legislation and regulatory provisions define such acts as serious criminal offences, making it possible to prosecute and punish such offences in a manner that reflects their serious nature;

19. Notes the importance of working to alleviate the threat of terrorism by preventing the transboundary movement of persons, weapons and financial assets associated with terrorist activity, in accordance with the commitments entered into in the framework of the OSCE;

20. Calls on the OSCE participating States to make use of the possibilities of national parliaments in order to promote the ratification and implementation of international agreements regulating co-operation between States in the fight against terrorism;

21. Calls emphatically for enhanced international co-operation and public-private partnerships to develop practical measures to counter the use of the Internet and other means for inciting violent extremism and radicalization that lead to terrorism and for recruiting foreign terrorist fighters; such international co-operation and public-private partnerships could foster communication efforts, including via social media, to counter violent extremist messaging, while fully respecting the right to freedom of opinion and expression;

22. Deems it appropriate to consider possibilities for adopting and broadening the practice of voluntary counter-terrorism restrictions on the media, officials and public figures to ensure that terrorists and their sponsors are not provided with information platforms to manipulate the media and that news outlets refrain from aggravating tensions in the infosphere and contributing to terrorist radicalization, as well as the introduction of accountability for such offences;

23. Calls for the establishment, within the framework of the OSCE Parliamentary Assembly, of a counter-terrorism committee to work towards convergence of the approaches of participating States in combating the terrorist threat and to co-ordinate their action in this regard;

24. Calls on participating States to safeguard the balance between individual and public freedoms and the security measures needed to counter terrorism.

RESOLUTION ON STRENGTHENING ENERGY SECURITY IN THE OSCE REGION

1. Reaffirming the relevance of the OSCE commitments related to energy issues in the 1975 Helsinki Final Act, the 2003 OSCE Strategy Document for the Economic and Environmental Dimension, and other relevant documents of the OSCE Parliamentary Assembly and the OSCE Ministerial Council,

2. Recalling the 2015 OSCE PA Helsinki Declaration and the 2016 OSCE PA Tbilisi Declaration which call on all participating States to redouble their efforts to identify and pursue comprehensive solutions to our common environmental and economic challenges, including, in particular, energy security,
3. Recognizing the link between energy security, stability and security within and between participating States,
4. Recognizing that the well-being of our people, economic development, and environmental sustainability depend on safe, secure, sustainable energy as one of the engines of economic growth and key to sustainable development,
5. Acknowledging that the renewable energy industry drives technological innovation and employment across the OSCE region,
6. Reaffirming its calls on parliamentarians of OSCE participating States to ensure robust regulation and oversight of the financial sector and to promote economic policies that invest, in particular, in renewable energy and energy-saving technologies,
7. Emphasizing the importance of adapting energy systems and protecting critical energy infrastructure while security challenges and threats grow,
8. Recognizing the high vulnerability of the critical energy infrastructure and ecosystems to the risks posed by conflict,
9. Emphasizing the need for strengthening energy security and mitigating the risks that may have severe and irreversible human, economic and ecological impact,

The OSCE Parliamentary Assembly:

10. Calls on participating States to firmly uphold international law and OSCE fundamental principles and commitments which constitute an essential basis for co-operation on energy-related issues;
11. Underlines that energy security remains a critical issue and plays an important role in economic development and environmental sustainability;
12. Emphasizes that peace and security, including energy security, are among the matters of concern in times of crisis and conflict;
13. Underscores that threats or use of force against participating States exercising their rights in their territory or their Exclusive Economic Zone constitute a grave violation of international law and undermine stability and security in Europe;
14. Underlines that participating States have the sovereign right to explore and exploit their energy resources in their territory or in their Exclusive Economic Zone, in accordance with customary international law and pertinent treaties, particularly the United Nations Convention on the Law of the Sea;
15. Highlights the importance of the protection of critical energy infrastructure from terrorist attacks;
16. Calls on participating States to enhance co-operation to strengthen the resilience and safety of electricity grids in the OSCE area;
17. Recognizes that strengthening energy security requires sustained measures at national, regional, and international levels in several areas, including increasing energy efficiency, market transparency, diversifying energy supplies, and protecting the critical energy infrastructure and energy supply systems;

18. Encourages participating States to explore options for modernizing their existing energy infrastructure in a co-ordinated way to strengthen energy security at the regional level;
19. Stresses the importance of realizing the full potential of existing energy supply routes, thereby reflecting the interests of countries of production, transit and consumption in the area of energy security;
20. Takes note of the Sustainable Development Goals, in particular Goal 7: Ensure access to affordable, reliable, sustainable and modern energy for all;
21. Encourages participating States to continue to use the OSCE as a platform for exchange of information and sharing of best practice for strengthening energy security;
22. Encourages substantive discussions on the environmental dimension of energy security and potential implications of energy challenges on the security situation in the OSCE region;
23. Encourages the OSCE Chairmanship and the Office of the Co-ordinator of OSCE Economic and Environmental Activities to further facilitate meaningful discussions among participating States, relevant international and regional organizations, civil society, academia, and the private sector on the issues related to energy security.

RESOLUTION ON DEVELOPING A TIMELY AND EFFECTIVE LEGISLATIVE, REGULATORY AND ADMINISTRATIVE RESPONSE TO THE EMERGENCE OF NEW PSYCHOACTIVE SUBSTANCES

1. Mindful that the international drug problem continues to constitute a serious threat to the health, safety and well-being of humanity as a whole,
2. Recalling the 2010 Astana Commemorative Declaration, in which the Heads of State and Government of OSCE participating States recognized the need to achieve a greater unity of purpose and action in facing emerging transnational threats,
3. Recognizing the leading role of the United Nations in the resolution of the international drug problem,
4. Bearing in mind the Outcome Document of the United Nations General Assembly Special Session on the World Drug Problem, held on 19-21 April 2016 in New York, which addressed, inter alia, the problem of emerging and persistent challenges and threats, including new psychoactive substances,
5. Recalling the relevant resolutions of the United Nations Commission on Narcotic Drugs that refer to the problem of new psychoactive substances,
6. Recalling the 2015 Ministerial Council Declaration of the Ministers for Foreign Affairs on the OSCE activities in support of global efforts in tackling the world drug problem (MC.DOC/2/15),
7. Also recalling Permanent Council Decision No. 1048 on the OSCE Concept for Combating the Threat of Illicit Drugs and the Diversion of Chemical Precursors, Permanent Council Decision No. 1049 on the OSCE Strategic Framework for Police-Related Activities, and other relevant OSCE documents adopted to combat illicit drugs, and noting the OSCE executive structures' efforts to implement them in accordance with their respective mandates,
8. Bearing in mind the outcome of the conferences held across the OSCE on combating the threat of illicit drugs, including new psychoactive substances, and the diversion of chemical precursors, as well as the

relevant regional and sub-regional working groups of experts, OSCE training events, and awareness-raising and capacity-building initiatives,

9. Recognizing the adverse effects on the population and the risks to its health and safety arising from new psychoactive substances,

10. Recognizing the gaps in knowledge about the harm to the health and safety of the population caused by new psychoactive substances,

11. Troubled that new psychoactive substances have the same effect as drugs currently under international control,

12. Deeply concerned about the variety of new psychoactive substances and the rapid pace of their emergence and spread on the illicit market, as well as the role played by the Internet and the media in the sale and spread of these substances,

13. Also concerned about the potential for organized transnational criminal groups to engage in illegal trafficking in these substances,

14. Stressing the progress made by a number of participating States in identifying, monitoring and reporting on new psychoactive substances,

15. Recognizing the importance of existing national legislative, regulatory and administrative measures in ensuring a timely and effective response to the emergence of new psychoactive substances when such substances are designed and marketed,

16. Welcoming the efforts made by a number of participating States to develop a timely and effective legislative, regulatory and administrative response to the emergence of new psychoactive substances,

17. Noting the various legislative, regulatory and administrative approaches taken by participating States to resolve the problem of the emergence of new psychoactive substances, in particular the enactment of legislation on controlled substance analogues and general laws describing the chemical structure of substances, the promotion of multi-faceted regulatory approaches and temporary or emergency control measures and operational planning procedures, and the adoption of vigorous measures in the field of public health, including with regard to pharmaceutical products, consumer protection and dangerous substances,

18. Recognizing the value of the programme “Global Synthetics Monitoring: Analyses, Reporting and Trends” of the United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) for the collection of data on new psychoactive substances,

19. Also recognizing the value of the UNODC’s early-warning information system on new psychoactive substances and the successful functioning of the information-communication Project of the United Nations Commission on Narcotic Drugs for a better understanding of the problem of new psychoactive substances,

20. Paying tribute to the work of the World Health Organization in submitting recommendations on new psychoactive substances to the United Nations Commission on Narcotic Drugs,

21. Bearing in mind the UNODC’s report entitled “The Challenge of New Psychoactive Substances”, published in March 2013, which contains a comprehensive overview of the nature and dimensions of the problem,

The OSCE Parliamentary Assembly:

22. Stresses the importance of developing a timely and effective legislative, regulatory and administrative response to the emergence of new psychoactive substances in order to reduce the harm to the health and safety of the population;

23. Calls on participating States to respond swiftly and effectively to the emergence of new psychoactive substances by developing timely and effective legislative, regulatory and administrative measures;

24. Recommends that participating States consider the possibility of enacting legislative, regulatory and administrative measures, in particular legislation on controlled substance analogues and general laws to describe the chemical structure of substances, promoting multi-faceted regulatory approaches and temporary or emergency control measures and operational planning procedures, and adopting vigorous action in the field of public health, including with regard to pharmaceutical products, consumer protection and dangerous substances;

25. Calls on participating States to exchange information through bilateral and multilateral channels on legislative, regulatory and administrative measures adopted to effectively combat the threats arising from new psychoactive substances;

26. Calls on participating States to establish or strengthen national early-warning mechanisms in order to ensure effective co-operation, the exchange of information at interdepartmental, national, regional and international level and a better assessment of the risks associated with new psychoactive substances;

27. Also invites participating States to conduct campaigns to heighten the awareness of law enforcement personnel of new trends in the illicit spread of drugs, with a focus on new psychoactive substances, in order to promote preventive measures and measures to reduce demand;

28. Calls on participating States to monitor the illicit market for new psychoactive substances in real time and establish relations of trust with users of virtual markets in order to facilitate a timely identification of new psychoactive substances, the arrest and prosecution of dealers and the closing of illicit markets;

29. Urges participating States to support public-private partnerships, in particular with the involvement of the chemical industry, the transport sector, and financial and bank institutions, so as to assist the efforts of law enforcement agencies to investigate and prosecute cases associated with the illicit sale of new psychoactive substances;

30. Invites participating States to strengthen the co-operation of law enforcement agencies with government bodies, NGOs and civil society on questions associated with the prevention of the illicit use of controlled chemical substances, both listed and unlisted, and to work to ensure that the results are forwarded to monitoring and early-warning mechanisms;

31. Invites the OSCE executive structures to continue efforts, in close co-operation with the UNODC, the United Nations Commission on Narcotic Drugs and other relevant multilateral organizations, to cope with the threat of illicit drugs, the emergence and spread of dangerous new psychoactive substances and the diversion of chemical precursors;

32. Invites the OSCE executive structures to continue to assist participating States, upon request, in developing a timely and effective legislative, regulatory and administrative response to threats associated with new psychoactive substances and to take appropriate awareness-raising and capacity-building action.

RESOLUTION ON DRINKING WATER: FOSTERING CO-OPERATION TO PROTECT A SCARCE RESOURCE ADVERSELY AFFECTED BY CLIMATE CHANGE

1. Recognizing that only 2.5 per cent of the world's water can be used for drinking as the remaining 97.5 per cent is salt water from oceans and seas,
2. Stressing that water is an essential life-sustaining world heritage resource which is indispensable for our survival and well-being, and as such, its protection and management is a shared responsibility between all States,
3. Reaffirming that whilst every State has, and shall freely exercise, full permanent sovereignty over its natural resources, each State must also recognize that transborder co-operation is a must to protect a scarce resource adversely affected by climate change,
4. Envisaging that by 2050 the world's population will increase to 9.6 billion people and that this will result in both a higher demand for and consumption of water,
5. Noting that trans-boundary water includes rivers and lakes, groundwater and atmospheric water which cross States' borders, thus requiring co-operation between States to protect and manage it;
6. Noting that there are 276 trans-boundary river basins across the globe and that 200 trans-boundary aquifers have been identified,
7. Stressing that trans-boundary water co-operation has the potential to generate many significant benefits for co-operating countries, including accelerated economic growth, increased human well-being, enhanced environmental sustainability, and increased political stability,
8. Noting that there are both developed and developing countries and regions worldwide which experience absolute water scarcity,
9. Accepting that water quality and quantity are adversely affected by urbanization and persistent economic inequalities worldwide, both in cities and between urban and rural areas, where people with low incomes have less access to good quality water, leaving them vulnerable to poor sanitation, which is linked to the transmission of diseases,
10. Recognizing that water is a global nexus between sustainable environment and sustainable development and that a nation's economic prosperity also depends on the availability and affordability of safe drinking water,
11. Accepting that water has hugely important multiple uses in the domestic, agricultural, fisheries and industrial sectors, as well as being indispensable for both macro- and micro-ecosystems,
12. Considering the number of environmental challenges that our world is currently facing as a result of climate change, which in itself causes extreme weather conditions, such as droughts, scarcity, and flooding, which negatively impact human security,
13. Recalling the 1992 United Nations (UN) Economic Commission for Europe (ECE) Convention on the Protection and Use of Trans-boundary Watercourses and International Lakes (Water Convention),
14. Recalling the 1997 UN Convention on the Law of the Non-navigational Uses of International Watercourses,
15. Recalling the 1994 UN Convention to Combat Desertification in those Countries Experiencing Serious Drought and/or Desertification, particularly in Africa,

16. Recalling the UN's General Assembly Resolution on the Law of Trans-boundary Aquifers,
17. Recalling the UN General Assembly's explicit recognition in 2010 of the human right to water and sanitation,
18. Recalling the seventh UN Millennium Development Goal (MDG), the aim of which was to halve the proportion of the population without sustainable access to safe drinking water and basic sanitation by 2015, and noting that the world has met the target of halving the proportion of people without access to improved sources of water five years ahead of schedule, but despite progress in improving adequate sanitation, 2.4 billion people are still using unimproved sanitation facilities,
19. Remembering the EU Water Framework Directive, which aims to protect ground and surface waters and the achievement of good ecological status by 2015, and that the WFD obliges EU Member States to draft River Basin Management Plans to protect each of the 110 river basin districts in the EU territory,
20. Recalling the EU's Nitrates Directive, the Urban Wastewater Treatment Directive, and the Bathing Water Directive, which aim to safeguard and enhance Europe's coastal waters,
21. Recalling the importance of bilateral, regional, and multilateral legal frameworks which have made possible the conclusion of a number of treaties, protocols, and conventions on the use, development, and protection of trans-boundary watercourses and related ecosystems,
22. Recalling the Geneva Convention on Long-Range Trans-boundary Air Pollution, the EU's Directive on Ambient Air Quality, the National Emission Ceilings Directive, the Air Quality Framework Directive, the Directive on the limit values for sulphur dioxide, nitrogen dioxide, oxides of nitrogen, particulate matter and lead in ambient air; the Directive on the limit values for benzene and carbon monoxide in ambient air; the Ozone Directive and the Directive relating to arsenic, cadmium, mercury, nickel and polycyclic aromatic hydrocarbons which have an impact on atmospheric water,
23. Recalling that the UN-Water side event during COP21 agreed that the effects of climate change will be mostly felt on the water cycle, and consequently noting that political leadership and long-term solutions are required to honour the commitments undertaken in Paris,
24. Remembering the Concluding Meeting of the 23rd OSCE Economic and Environmental Forum held in September 2015 in Prague, entitled Water Governance in the OSCE Area – Increasing Security and Stability through Co-operation, and the importance of keeping up the momentum and implementing in practice the results of the Forum,
25. Welcoming the importance given to the issue of water in the 2015 Autumn Meeting of the OSCE PA, which was held on 15-18 September in Mongolia,
26. Welcoming the organization of workshops and other initiatives, such as the workshop for researchers jointly organised by the OSCE Office in Tajikistan and the German-Kazakh University on 3-7 October 2016, which aimed to boost researchers' capacities to identify sustainable, fair, and efficient ways of managing water resources,
27. Welcoming the European Commission's evaluation report on the Drinking Water Directive 98/83/EC published on 1 December 2016, which identifies and proposes ways in which to address limitations on regulation of the quality of drinking water and the monitoring programmes that need to be carried out to make sure that quality standards are respected throughout the EU, and welcoming the Roadmap published on 28 February 2017 on the proposed revision of Council Directive 98/83/EC on the quality of water intended for human consumption,

28. Welcoming the paradigm shift advocated in the United Nations World Water Development Report published on 22 March 2017, entitled 'Wastewater: The Untapped Resource', which argues that once treated, wastewater could prove invaluable in meeting the growing demand for fresh water and other raw materials,

The OSCE Parliamentary Assembly:

29. Urges participating States to identify and treat water governance as a very important priority and to explore all avenues to further strengthen our co-operation so that we collectively gain as many sustainable environmental and economic benefits as possible;

30. Urges participating States to re-assess international agreements and treaties on surface water to which they are signatories whilst ensuring that there are workable monitoring provisions, enforcement mechanisms and specific water allocation provisions that address variations in water flow and changing needs;

31. Urges participating States to safeguard and monitor surface and transit water, underground water and coastal water from the negative impacts of contaminants, industrial and human waste;

32. Calls on participating States to safeguard and monitor air quality standards in order to keep the negative impact of air pollution under control;

33. Urges participating States to take adequate and effective measures at national and international levels to address climate change which is the root cause of many water-related crises such as droughts, scarcity, or flooding, which can lead to the forced migration of millions of people and the loss of biodiversity, among many other catastrophic consequences;

34. Urges participating States to diversify their sources of water, including by treating, reusing and recycling waste water, in order to optimize their water management;

35. Encourages participating States to promote life sciences research which will result in the improved use of water, greener water-related technology and a decreased dependence on fossil fuel, which will contribute to the fight against climate change;

36. Encourages participating States to continue educating the consumer and the industry on water use and water scarcity, including through the Aarhus Centres;

37. Urges participating States to show political commitment to systematically plan and manage as best they can such a precious commodity and life-sustaining resource, whilst ensuring that all citizens have an accessible and affordable water supply.

RESOLUTION ON OBSERVATION OF NEW VOTING TECHNOLOGIES

1. Acknowledging that the challenges presented by new voting technologies will require a revised approach in regard to the way elections are observed in order to safeguard free and fair democratic elections,

2. Underlining the unique legitimacy of elected members of parliament to act as election observers and provide leadership in OSCE election observation missions,

3. Recognizing the necessity of updated observational methods and expertise so as to enable observers in the task of observing elections performed using new voting technologies,

4. Stressing the importance of preserving the secrecy of the ballot when digital voting takes place in a controlled environment through the use of encryption or other necessary digital security,

5. Noting the difficulties concerning digital voting in non-controlled environments, in particular when it comes to observing the voting process to ensure that it has taken place in a democratically sound manner,
6. Underlining the importance of maintaining and improving transparency in pursuance of credible elections by making source code and other information regarding the election process available so that an increased level of transparency can be achieved,
7. Emphasizing the critical importance of observing the election process at several points so as to enable observers to form an opinion on the process,
8. Emphasizing that with new voting technologies it is important that observers are able to see the entire process before, during and after the election takes place in order to confirm that the systems work as intended,
9. Underlining the importance of best practices in the online monitoring of the voting process and the counting of results,
10. Stressing the necessity of creating an OSCE task force aimed at further investigating the role OSCE observers have to play when new voting technologies are used in elections,

The OSCE Parliamentary Assembly:

11. Calls upon the OSCE participating States to be at the forefront of developing new ways to observe elections where new voting technologies are used;
12. Encourages the OSCE participating States to take notice of the developments regarding new voting technologies;
13. Welcomes the OSCE participating States to engage in an international exchange of ideas and methods concerning new voting technologies and their effects on democracy;
14. Underlines that OSCE participating States considering new voting technologies may need to review their legislation in order to ensure that new voting technologies are treated in an appropriate legislative manner.

RESOLUTION ON PREVENTING CHILD SEXUAL EXPLOITATION ONLINE THROUGH ADVANCES IN TECHNOLOGY

1. Recalling the OSCE Parliamentary Assembly resolutions on human trafficking adopted by the OSCE Parliamentary Assembly in St. Petersburg (1999), Brussels (2006), Oslo (2010), Belgrade (2011), Monaco (2012), Istanbul (2013), Baku (2014), Helsinki (2015), and Tbilisi (2016), and all OSCE commitments related to combating human trafficking, as well as efforts by participating States to implement the OSCE Action Plan to Combat Trafficking in Human Beings (2003 and 2005), and the Addendum to the OSCE Action Plan to Combat Trafficking in Human Beings (2013),
2. Recalling the OSCE Sofia Ministerial Council Decision on The Special Needs for Child Victims of Trafficking for Protection and Assistance (2004), the OSCE Brussels Ministerial Council Decision on Combating Sexual Exploitation of Children (2006), and the OSCE Madrid Ministerial Decision on Combating Sexual Exploitation of Children on the Internet (2007),
3. Recalling that the 2013 Addendum to the OSCE Action Plan to Combat Trafficking in Human Beings calls on participating States to train border officials, law enforcement officials, judges, prosecutors, immigration,

and other relevant officials regarding the use of the Internet and other information and communication technologies (ICTs) for human trafficking and related crimes,

4. Alarmed that, according to the International Labour Organization, almost 2 million children are still victimized every year by commercial sexual exploitation (or sex trafficking), which includes the use of girls and boys in sexual activities remunerated in cash or in kind, child sex tourism, the use of children in sex shows (public or private), and the production, promotion, and distribution of pornography involving children,

5. Distressed that sexual exploitation of children is a human rights violation that results in serious, lifelong consequences for the physical and psychological development and well-being of a child and, in many instances, is a form of human trafficking,

6. Concerned that classified advertising websites on the Internet are being used openly by traffickers to advertise children for sex trafficking,

7. Alarmed that classified advertising website owners accept payment from traffickers to advertise access to child sex trafficking victims, and sometimes intentionally remove the words and photos that would alert law enforcement to the fact that the victim is a child,

8. Distressed that, in some participating States, children advertised for sex trafficking on classified advertising websites are not allowed to seek justice by suing the classified advertising websites that advertised and financially benefited from the children's sexual exploitation,

9. Concerned that prosecutors fail to prosecute advertising website owners for knowingly or recklessly participating in and financially benefiting from the sex trafficking of a child,

10. Commending law enforcement officers that work co-operatively across borders to identify and rescue child victims of sexual exploitation whose images are posted online,

11. Concerned that, according to the United States Department of Justice, traffickers also seek out and groom children on social media platforms to lure children into sexual exploitation,

12. Alarmed that traffickers use pornography to groom children for sexual exploitation,

13. Distressed that, similar to many other studies, a 2016 study in the Journal of Interpersonal Violence (Stanley et al.) of 4,564 young people aged 14 to 17 in five participating States found in boys a statistically significant correlation between viewing online pornography and committing sexual coercion and abuse,

14. Alarmed that the 2006 European Journal of Developmental Psychology (Bonino, et. al) found that adolescent girls who report viewing pornography are more likely to report being victims of sexual harassment or forced sex at the hands of male friends or acquaintances,

15. Distressed that children are made vulnerable to committing or being victimized by sexual exploitation through exposure to pornographic websites,

16. Welcoming that numerous forms of age verification technologies have been developed over the last decade in the age-restricted online-gambling industry and are now available to protect children from accessing harmful internet pornography,

17. Commending participating States, such as the United Kingdom, Germany, Finland, Iceland, and others implementing age verification technologies and requiring pornographic websites to have age verification that prevents the grooming of children for sexual exploitation,

The OSCE Parliamentary Assembly:

18. Calls on OSCE participating States which have not already done so to enact laws allowing a child or former child victim to sue the classified advertising website which, in knowing or reckless disregard for the child's sexual exploitation, accepted money for advertising the child;
19. Calls on OSCE participating States to prioritize the prosecution of traffickers and all those who assist them, including classified ad website owners who financially benefit from advertising children for sex trafficking;
20. Requests that the OSCE Strategic Police Matters Unit examine ways in which it can assist participating States in identifying and rescuing children advertised for sex on classified advertising websites;
21. Calls on OSCE participating States which have not already done so to work with the private sector on requirements for and the implementation of modern verification technologies for access to pornographic websites, thus preventing child exploitation;
22. Calls on OSCE participating States to work with social media platforms on protecting children from pornographic content and intentional grooming by traffickers for commercial sexual exploitation;
23. Urges participating States to train border officials, law enforcement officials, judges, prosecutors, immigration and other relevant officials to identify and combat use of the Internet and other information and communication technologies (ICTs) for committing trafficking crimes;
24. Calls on OSCE participating States to provide a decent system of shelter and both legal and psychological support for the victims of child exploitation located on their territory.

RESOLUTION ON ABOLITION OF THE DEATH PENALTY

1. Alarmed by the worldwide increase in the number of death sentences and executions, having regard to the Amnesty International report Death Sentences and Executions 2015, according to which at least 1,634 executions were carried out in 2015, the highest number since 1989 and an estimated 54 per cent increase compared with 2014, and also having regard to the Amnesty International report Death Sentences and Executions 2016, which, although indicating a decrease in the total number of executions to 1,032, notes that this figure is still higher than the average over the past decade and that the number of death sentences handed down has increased to 3,117, in comparison with 1,998 in 2015,
2. Deploring that in 2017, the year that marks 150 years since the abolition of the death penalty in Portugal – one of the first abolitionist states – , the application of this penalty remains in the legislation of some participating States of the OSCE,
3. Stressing that every person has the right to life and that right cannot be suspended for any reason,
4. Noting that just the abolition of the death penalty contributes to ensuring more effective protection of the right to life,
5. Aware that application of the death penalty has irremediable consequences that make the reparation of legal errors impossible and deny any possibility of rehabilitation for the convicted person,
6. Emphasizing that the death penalty is a cruel, degrading, and inhumane treatment,
7. Believing that the death penalty is an improper response to violent crime,
8. Emphasizing that the death penalty is incompatible with the rules of civilized behaviour,

9. Stressing that the death penalty is a blatant violation of international law: The Universal Declaration of Human Rights (1948); The International Covenant on Civil and Political Rights (1966); The American Convention on Human Rights “Pact of San José, Costa Rica” (1969); The Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (1984); The Second Optional Protocol to the International Covenant on Civil and Political Rights, aiming at the abolition of the death penalty (1989); The Protocol to the American Convention on Human Rights to Abolish the Death Penalty (1990); and The Charter of Fundamental Rights of the European Union (2000),

10. Emphasizing that the trend followed by States is towards abolition of the death penalty and that the number of retentionist States within the OSCE region is very limited,

11. Recalling the commitments undertaken by participating States of the OSCE on abolition of the death penalty recorded in: “Concluding Document of the Vienna Meeting” (Vienna 1989); “Document of the Copenhagen Meeting on the Human Dimension of the CSCE” (Copenhagen 1990); “Document of the Moscow Meeting of the Conference on Human Dimension of the CSCE” (Moscow 1991); “Helsinki Document: The Challenge of Change” (Helsinki 1992); “Budapest Document: Towards a Genuine Partnership in a New Era” (Budapest 1994); “Document of the Sixteenth Meeting of the Ministerial Council” (Helsinki 2008); as well as in the declarations of the OSCE Parliamentary Assembly at the Annual Sessions of: St. Petersburg (1999); Bucharest (2000); Paris (2001); Rotterdam (2003); Brussels (2006); Kyiv (2007); Vilnius (2009); Oslo (2010); Monaco (2012); Istanbul (2013); Baku (2014); and Helsinki (2015),

12. Having regard to relevant United Nations General Assembly resolutions, in particular that of 19 December 2016, adopted by 117 Member States (A/RES/71/187) on the moratorium on the use of the death penalty,

The OSCE Parliamentary Assembly:

13. Calls upon the Parliaments of the OSCE participating States to develop legislative initiatives leading to the abolition of the death penalty for all crimes;

14. Urges all OSCE participating States currently applying the death penalty to declare an immediate moratorium on all death sentences and executions with a view to complete abolition of the death penalty in their legislation;

15. Urges OSCE participating States that are considering the reinstatement of the death penalty to refrain from doing so, and calls upon members of the OSCE Parliamentary Assembly to condemn such action;

16. Encourages the Office for Democratic Institutions and Human Rights and the OSCE missions to pursue activities to raise awareness against the use of the death penalty;

17. Encourages non-governmental organizations to continue their work to mobilize civil society in the defence of abolition of the death penalty.

RESOLUTION ON MULTICULTURALISM – THE ROLE OF CULTURAL VALUES IN THE DEVELOPMENT OF DEMOCRACY IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION

1. Recalling article 1 of the United Nations Charter (on the importance of culture), the UNESCO Constitution (on the diversity of cultures), article 22 of the 1948 Universal Declaration of Human Rights (on cultural rights and human dignity), article 27 of the International Covenant on Civil and Political Rights (on the right to use one’s own language, practise one’s own religion and enjoy one’s own traditions), the Conference on Security and Co-operation in Europe, 1991, Declaration on the Rights of Minorities, the European Charter

for Regional or Minority Languages (1992) and the Framework Convention for the Protection of National Minorities (1994),

2. Bearing in mind all previous action taken, documents adopted and strategic initiatives carried out by the United Nations, the OSCE and the Council of Europe in pursuit of future development,

3. Recognizing the important role played by the OSCE in intensifying co-operation, fostering mutual confidence and promoting security, stability and peace in the OSCE region and in preserving and consolidating cultural values,

4. Stressing that greater efforts must be made to implement the fundamental principles of the OSCE and the commitments made to pursue political and economic development as well as the development of the human and cultural resources of participating States,

5. Noting that intercultural and political dialogue is the preferred way of building confidence and transparency among the OSCE participating States,

The OSCE Parliamentary Assembly:

6. Expresses serious concern about the worsening security situation in the OSCE region as well as in neighbouring regions as a result of ethnic and racial hatred;

7. Calls on the OSCE participating States to continue to be guided in their relations with each other by the principles of the Helsinki Final Act, the Charter of Paris for a New Europe and the 1948 Universal Declaration of Human Rights;

8. Endorses the broad spectrum of recommendations in the Final Declaration of the Baku International Humanitarian Forum and the Baku Declaration of the Seventh Global Forum of the United Nations Alliance of Civilizations on questions of a global nature – the values of multiculturalism, coexistence and development, which have attracted widespread interest in society;

9. Calls on OSCE participating States to embrace the democratic development of the values of multiculturalism as an essential element in a meaningful discussion on questions of security and coexistence;

10. Calls on current and future chairmanships to prepare specific proposals for building confidence in a policy of multiculturalism in and among the OSCE participating States, in close co-operation with UNESCO;

11. Calls on OSCE participating States to respect and implement all agreed principles;

12. Calls on OSCE participating States to be guided, in the political process, by the values of multiculturalism so as to build confidence and promote security in the OSCE region.

RESOLUTION ON THE UNACCEPTABILITY OF DISCRIMINATION AND INTOLERANCE WITH REGARD TO CHRISTIANS, MUSLIMS AND MEMBERS OF OTHER RELIGIONS

1. Recalling the relevant international legal provisions on human rights set out in the United Nations Charter, the Universal Declaration of Human Rights, the 1975 Helsinki Final Act, in which participating States pledged to “respect human rights and fundamental freedoms, including the freedom of thought, conscience, religion or belief, for all without distinction as to race, sex, language or religion”, the International

Covenant on Civil and Political Rights, the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination and other international instruments,

2. Stressing its commitment to the relevant OSCE obligations and underscoring its rejection of all forms of discrimination on grounds of religious affiliation or belief as violations of human rights and fundamental freedoms,

3. Noting the provisions of the OSCE Declaration on Enhancing Efforts to Combat Anti-Semitism, adopted at the Ministerial Council in Basel in 2014, which encourages participating States to elaborate Ministerial Council declarations on enhancing efforts to combat intolerance and discrimination, including against Christians, Muslims and members of other religions,

4. Expressing alarm about the growing number of manifestations of intolerance, discrimination, violence and terrorist acts on grounds of religious affiliation or belief with regard to Christians, Muslims and members of other religions,

5. Noting the importance of the obligations entered into by OSCE participating States to implement policies that promote respect for, and protect places of, worship and religious study, religious monuments, burial places and shrines,

The OSCE Parliamentary Assembly:

6. Reaffirms that everyone has the right to freedom of thought, conscience, religion or belief, including freedom to have or to adopt a religion or belief of one's own choice; the right not to have or manifest any religion and to change one's religion or belief; and freedom to practise and manifest one's religion or belief, either individually or in community with others, according to the dictates of one's own conscience;

7. Calls on political, religious and community leaders to mobilize efforts to prevent and counter manifestations of intolerance and discrimination on grounds of religious affiliation or belief with regard to Christians, Muslims and members of other religions;

8. Notes the importance of fostering mutual tolerance and respect between those who practise a religion and those who do not, and of promoting interfaith dialogue and co-operation;

9. Firmly condemns all manifestations of intolerance and discrimination, including violence and terrorist acts, with regard to Christians, Muslims and members of other religions;

10. Firmly declares that terrorist acts perpetrated by persons or groups associating themselves with a particular religion or belief cannot serve as a pretext for religious intolerance;

11. Stresses that it is absolutely unacceptable to equate terrorism and violent extremism with any specific religion;

12. Calls on the OSCE participating States to take firm measures to counter all manifestations of intolerance and discrimination on grounds of religious affiliation or belief, and associated crimes, with regard to Christians, Muslims and members of other religions, whilst demonstrating full respect for fundamental freedoms, human rights and due process of law, including an effective and complete investigation of all incidents of this nature;

13. Calls for a consolidation of the position of the international community on the unacceptability of manifestations of intolerance, discrimination, violence and harassment with regard to Christians, Muslims and members of other religions;

14. Calls for an early adoption by OSCE participating States of declarations on enhancing efforts to combat intolerance and discrimination against Christians, Muslims and members of other religions, as envisaged in

the Declaration on Enhancing Efforts to Combat Anti-Semitism adopted at the Ministerial Council in Basel in 2014.

Suomen ETYJ-valtuuskunta
00102 Eduskunta
puh. 09 - 4321
www.eduskunta.fi
etunimi.sukunimi@eduskunta.fi

ETYJ:n parlamentaarisen yleiskokouksen sihteeristö
International Secretariat of the OSCE Parliamentary Assembly
Tordenskjoldsgade 1
1055 Copenhagen K
DENMARK
puh. + 45 33 37 80 40
fax. + 45 33 37 80 30
osce@oscepa.dk
www.oscepa.org
www.osce.org